

Energi til mere – en fritidsjobindsats

Første evalueringsrapport

Gunvor Christensen, Mette Lunde Christensen, Anders Winkler
og Nanna Kjeldgaard Boysen

VIVE

*Energi til mere – en fritidsjobindsats
– Første evalueringsrapport*

© VIVE og forfatterne, 2022

e-ISBN: 978-87-7582-107-5

Forsidefoto: Gunvor Christensen/VIVE

Projekt: 301655

Finansiering: Den A.P. Møllerske Støttefond

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

I 2020 fik Esbjerg Kommune en bevilling fra den A.P. Møllerske Støttefond til at udvikle og igangsætte en fritidsjobindsats til unge i Esbjerg. Formålet med fritidsjobindsatsen er på kort sigt at øge andelen af unge i fritidsjob og på længere sigt at øge beskæftigelsesgraden blandt socialt udsatte unge i kommunen.

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd – står for en evaluering af projektet 'Energi til mere', som fritidsjobindsatsen hedder. Evalueringen har til formål at tilvejebringe viden om, hvordan en fritidsjobindsats kan bidrage til, at flere unge kommer i uddannelse og beskæftigelse, og til, at de unge får det bedst mulige afsæt for at klare sig så godt som muligt i voksenlivet. Denne rapport beskriver de resultater, som fritidsjobindsatsen har skabt i de første halvandet år.

Vi vil gerne rette en stor tak til de unge, der har deltaget i interviews, samt de professionelle aktører, der også har stillet op til interviews. Ligeledes vil vi gerne rette en tak til projektet for et godt og konstruktivt samarbejde om dataindsamling, interviews og løbende vidensdeling.

Rapporten er udarbejdet af projektchef Gunvor Christensen, seniorforsker Mette Lunde Christensen, analytiker Anders Winkler og analytiker Nanna Kjeldgaard Boysen. Gunvor Christensen er projektleder på evalueringen.

Lisbeth Pedersen

Forsknings- og analysechef for VIVE Arbejde og Ældre

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	6
-----------------	---

1	Indledning	9
1.1	Baggrund	9
1.2	Formål med evaluering af fritidsjobindsatsen	10
1.3	Data og metode	11

2	'Energi til mere' – forventninger til virkninger	15
2.1	Målgruppe	15
2.2	Hvad skal forandres i målgruppens liv?	15
2.3	Fritidsjobindsatsen som beskrevet forud for implementeringen	16

3	Unge i fritidsjobindsatsen	20
3.1	Deltagelse i indsatsen og fritidsjob	21
3.2	Kendetegn ved målgruppen	30
3.3	Skole og uddannelse	34
3.4	Deltagernes oplevelser med indsatsen	44
3.5	Fritidsliv og oplevelse af fællesskab	51
3.6	Livstilfredshed	56
3.7	Kombination af dimensionerne af livsmestring	59

4	Implementering og samarbejde	61
4.1	Konteksten	64
4.2	Ledelse	65
4.3	Organisering	66
4.4	Mennesker	72
4.5	Indsatsen	78
4.6	Opsamling: Indsatsen som beskrevet og implementeret	79

5	Projektets bidrag til at få unge godt på vej	82
5.1	Status på implementeringen	83
5.2	Opmærksomhedspunkter og forslag til justeringer	84

	Litteratur	87
--	------------	----

	Bilag 1 Bilagsfigurer til kapitel 3	90
--	-------------------------------------	----

Hovedresultater

Baggrund

Esbjerg Kommune er blandt de 25 pct. af kommunerne, der har den højeste andel af udsatte unge i alderen 18-24 år, der i mere end et år hverken har været i uddannelse eller beskæftigelse. For at vende denne udvikling har kommunen bl.a. igangsat en fritidsjobindsats – Energi til mere – målrettet at give unge i udsatte positioner erfaringer med at have et fritidsjob med henblik på at øge deres chancer for uddannelse og beskæftigelse på sigt.

Formål

Formålet med evalueringen af fritidsjobindsatsen er at levere viden om, hvordan en fritidsjobindsats kan bidrage til at forbedre unges livschancer ved, at de unge får et fritidsjob og på sigt kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

Formålet med denne evalueringsrapport, der er den første af tre, er at gøre status på indsatsen, efter at den har været i gang i ca. 16 måneder, samt at beskrive, hvem de unge i indsatsen er, hvordan de vurderer indsatsen, og hvordan de oplever dem selv, deres hverdag, fritid og fællesskaber. Herudover er formålet at beskrive, hvordan indsatsen er organiseret og implementeret.

Resultater

Fritidsjobindsatsen er målrettet en gruppe unge, der befinder sig i særdeles udsatte positioner. Der er tale om unge, der generelt har behov for meget støtte og hjælp til at nå dertil, hvor de kan søge et fritidsjob og komme til samtale. Det er unge, der er udfordret i forhold til skole og uddannelse. Indsatsen lykkes med at nå den målgruppe, der er defineret fra start. Det er en vurdering, der er baseret dels på interviews med professionelle i og omkring indsatsen, dels på målgruppens selvrapporterede livsmestring, der tegner et billede af, at de befinder sig i udsatte positioner. Især befinder de 16-18-årige sig i særdeles udsatte positioner.

Indsatsen er kommet godt fra start, trods det at indsatsen er startet op under coronapandemien. 65 pct. af de unge, der har deltaget i indsatsen, er kommet videre i et fritidsjob.

Interviews med deltagere, indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere udtrykker stor motivation for indsatsen. De interviewede vurderer, at indsatsen er i stand til at hjælpe udsatte unge positivt videre i deres liv. De interviewede unge fortæller om øget selvværd og tro på egne evner efter deltagelse i indsatsen.

Der er en hensigtsmæssig organisering af fritidsjobindsatsen, og der er et godt samarbejde med skolerne og uddannelses- og erhvervsvejledningen. Der kan dog være behov for at efterse den lokale organisering med fokus på rekrutteringsdelen fra skolerne til indsatsen. Skolerne i Esbjerg rekrutterer væsentlig flere elever til indsatsen, end skolerne i Ribe gør. Der er en begyndende rekruttering af unge via ungdomsskolerne – denne rekrutteringsvej kan styrkes.

Det har været vanskeligt for indsatsen at rekruttere til gruppeforløbene, hvilket allerede er et særligt opmærksomhedspunkt for indsatsen. Baseret på den målgruppe, det er lykkedes indsatsen at arbejde med, er der empirisk grund til at revurdere, hvorvidt gruppeforløb selv i en anden form skal være en del af indsatsen. Der er foreløbig god progression i de individuelle forløb, og med en succesrate på 65 pct. er det relevant for indsatsen at overveje muligheden for kun at tilbyde individuelle forløb.

Der er forskellige opmærksomhedspunkter, der giver anledning til at justere indsatsen fremadrettet. Disse opmærksomhedspunkter arbejder indsatsen allerede med på nuværende tidspunkt. Det drejer sig om indsatsens indlejring i skolerne, valg af kontaktpersoner på skolerne, afgrænsning af målgruppen samt udvidelse af målgruppen til også at omfatte 7. klasses skoleelever. Der er ligeledes fortsat behov for at gøre arbejdsgivere opmærksom på indsatsen samt på, hvilke opgaver fritidsjobberne må varetage.

En del af fritidsjobindsatsen var at etablere et virksomhedsnetværk. Efter at indsatsen blev implementeret, blev det dog tydeligt, at der allerede i Esbjerg er velfungerende virksomhedsnetværk, som det har været mere hensigtsmæssigt for indsatsen at lade sig integrere i end at forsøge at starte parallelle virksomhedsnetværk. Ud over deltagelse i formelle virksomhedsnetværk har indsatsen etableret sig i et stærkt uformelt netværk med lokale virksomheder.

Datagrundlag

Data består af kommunale data om den unges uddannelsesforløb før og efter deltagelse i indsatsen, skolefraværdsdata samt oplysninger om beskæftigelsesgrad (hvis den unge er færdig med skolen). Derudover består data af indsatsens registreringer af forløb, de unges motivation samt ressourcepersoner. Endelig består datagrundlaget af data om de unges livsmestring.

1 Indledning

1.1 Baggrund

Udsatte unge har ofte vanskeligere vilkår, når det gælder om at gennemføre skolegang og uddannelse og på sigt komme ind på arbejdsmarkedet. Manglende uddannelse og svage beskæftigelseschancer har på sigt både store personlige omkostninger for den enkelte unge og store økonomiske omkostninger for en kommune og dermed for hele samfundet.

Esbjerg Kommune har væsentlige udfordringer i forhold til unge, der ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse, og som i voksenlivet ikke er selvforsørgende. Esbjerg Kommune er blandt de 25 pct. af alle danske kommuner, der har den højeste andel af udsatte unge i alderen 18-24 år, der i mere end et år hverken har været i uddannelse eller beskæftigelse. De seneste data viser, at godt 7 pct. af Esbjerg Kommunes unge i alderen 18-24 år i 2018 var uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet. Prognoser viser derudover, at kun 86 pct. af 2018-ungdomsårgangen forventes at have gennemført en ungdomsuddannelse i 2026. Endvidere viser opgørelser, at andelen af unge i Esbjerg Kommune i alderen 18-19 år, der modtager offentlig forsørgelse, over de seneste år har været ca. 8 pct., hvilket er mere end 2 procentpoint højere end landsgennemsnittet.

Forvaltningen *Borger og Arbejdsmarked* har derfor indgået et samarbejde med erhvervslivet i Esbjerg Kommune om at skabe en erhvervsrettet indsats for elever fra udvalgte folkeskoler i Esbjerg Kommune og en indsats for 16-18-årige uden tilknytning til uddannelse og arbejdsmarkedet. Allerede fra 8. klasse skal der bygges bro mellem de unge og virksomhederne med det mål, at de unge på kort sigt opnår tidlig erhvervs erfaring og fritidsjob, og at flere unge kommer i uddannelse og job på lang sigt.

Boks 1.1 Projektets fire hovedaktiviteter

- Fritidsjobkonsulent på skolerne – Erhvervsrettede aktiviteter i skoletiden for de socialt udsatte elever fra 8.-9. klasse:
 - Gruppeforløbet "Parat til job og uddannelse"
 - En håndholdt fritidsjobindsats.
- En håndholdt fritidsjobindsats for de 16-18-årige – Gruppeforløbet 'Klar til job'
- Vejledning på skolerne
- Etablere virksomhedsnetværk og flere og nye former for fritidsjob.

1.2 Formål med evaluering af fritidsjobindsatsen

Formålet med projektet er at levere viden om, hvordan en fritidsjobindsats kan bidrage til at forbedre unges livschancer ved, at de unge får et fritidsjob og på sigt kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse. Desuden skal projektet bidrage med viden om:

- Hvordan unge i indsatsen oplever og vurderer indsatsen, samt hvordan de vurderer, at indsatsen bidrager til at hjælpe dem videre i deres liv
- Hvordan aktører i indsatsen organiserer og implementerer indsatsen
- Hvordan arbejdsgivere indgår i indsatsen, herunder deres behov for støtte i forhold til at fastholde de unge samt i forhold til deres udbytte og karakteren af deres udbytte
- Indsatsens omkostninger, så man kan estimere, hvad den vil koste efterfølgende.

I denne evalueringsrapport har vi undersøgt, hvem de unge i indsatsen er, hvordan de vurderer indsatsen, og hvordan de oplever sig selv, deres hverdag, fritid og fællesskaber. Vi har ligeledes undersøgt, hvordan indsatsen er organiseret og implementeret.

Fritidsjobindsatsen er startet under coronapandemien, der har haft stor indflydelse på etableringen og implementeringen af indsatsen samt på rekruttering af unge til indsatsen og arbejdet med de unge. Der er således blevet rekrutteret færre unge til indsatsen end forventet, og dele af indsatsen har i begyndelsen ikke kunnet gennemføres på grund af hjemsendelser fra skole og arbejde samt på grund af, at alle skulle reducere indendørs fysiske møder og aktiviteter.

1.3 Data og metode

Evalueringen af det første halvandet år med indsatsen skal både afdække tendenser i, hvordan fritidsjobindsatsen bidrager til de unges livschancer samt afdække, hvordan indsatsen er implementeret.

For at foretage denne afdækning og beskrivelse anvender vi både kvantitative og kvalitative data og metoder. Til at identificere, hvorvidt der er tegn på, at fritidsjobindsatsen bidrager til at skabe positive forandringer i de unges liv, anvender vi også både kvantitative og kvalitative data. De kvantitative data består af kommunale data om de unges skolegang og tilknytning til jobs samt af survey-data om unges livsmestring, mens de kvalitative data består af interviews med unge i indsatsen, fritidsjobkonsulenter samt medarbejdere på de involverede skoler. I analyserne foretager vi en metodetriangulering, hvor vi sammenkobler de kvalitative interviews, kommunale data og survey-svar til unge, således at viden om målgruppen bruges til at åbne den såkaldte "black-box" for koblingen mellem en fritidsjobindsats og dens mulige virkninger. Dermed sikrer interviewene et bredere helhedsorienteret syn på fritidsjobindsatsen og målgruppen, på hvilken betydning organisering og samarbejde har for indsatsens virkninger, samt på hvilke barrierer der kan være i implementeringen og organiseringen.

De centrale evalueringsspørgsmål vedrørende målgruppen og indsatsen i denne første evalueringsskel er:

- Hvor mange unge er kommet igennem forløbet?
- Hvad karakteriserer målgruppen? Er det den ønskede målgruppe, der rekrutteres?
- Hvilke indikationer er der på, at de ønskede forandringer kan opnås med indsatsen?

- Matcher indsatsen de ønsker og behov, som målgruppen har? Er der udfordringer i forhold til at fastholde de unge i indsatsen?
- Hvordan er sammenhængen mellem indsats og virkning, og hvilke virksomme mekanismer kan identificeres?

De centrale evalueringsspørgsmål vedrørende implementering og organisering i denne første evalueringsdel er:

- Hvordan foregår rekrutteringen?
- Er organiseringen omkring indsatsen hensigtsmæssig? Er de rette parter og kompetencer til stede i organiseringen?
- Er der opnået et tilstrækkeligt stærkt samarbejde mellem projektets parter og virksomhederne?
- Hvordan skaber fritidsjobkonsulenterne kontakter til nye virksomheder og får dem inddraget i indsatsen?
- Er der hindringer i forhold til implementering, gennemførelse og resultatopnåelse?

1.3.1 Kommunale data

De kommunale data er forløbsdata, der består af data om den unges uddannelsesforløb før og efter deltagelse i indsatsen, den unges folkeskolekarakterer (hvis de har afsluttet 9. klasse), skolefraværdsdata (hvis den unge går i skole), oplysning om, hvorvidt den unge er tilknyttet jobcenter (hvis den unge er færdig med skolen) samt oplysninger om beskæftigelsesgrad (hvis den unge er færdig med skolen).

1.3.2 Livsmestringssurvey-data

Som en del af datagrundlaget har vi endvidere foretaget en survey-undersøgelse af unges livsmestring. Der er fire temaer i surveyen:

- Skolegang og uddannelse
- Venner
- Fritidsliv og fællesskab
- Livstilfredshed.

Surveyen er gennemført elektronisk ved, at fritidsjobkonsulenten har videregivet et link til surveyen til den unge i forbindelse med den unges opstart i indsatsen. Surveyen er tænkt som én, der gennemføres blandt de samme unge ad to omgange (opstart og afslutning), for derigennem at identificere en udvikling over tid. Det har dog vist sig, at det ikke er lykkedes at opnå slutmålinger blandt de unge; der er kun tre unge, der har besvaret spørgeskemaet anden gang.

Der er i alt 37 besvarelser. 19 besvarelser for skolebørn og 18 besvarelser for 16-18-årige unge.

1.3.3 Kvalitative data

Vi har interviewet indsatsens projektleder, en fritidsjobkonsulent, to UU-vejledere, en skoleleder, en pædagogisk koordinator, to af indsatsens kontaktpersoner på skolerne samt fire unge, der deltager eller har deltaget i indsatsen.

De unge har vi interviewet ud fra semistrukturerede interviewguides om følgende emner:

- Rekruttering til indsatsen
- Motivation for deltagelse
- Forventninger til forløbet
- Oplevelse med forløbet og match med virksomhed
- Oplevelse med at have et fritidsjob
- Tanker om udbyttet af deltagelse i indsatsen
- Tanker om fremtiden.

Projektlederen og fritidsjobkonsulenten er ligeledes interviewet ud fra semistrukturerede interviewguides om følgende emner:

- Målgruppens sammensætning og udfordringer
- Rekruttering til indsatsen
- De unges motivation for deltagelse
- Oplevelse med forløb med unge, match med virksomhed og prioriteringer i arbejdet
- Virksomhedernes motivation for deltagelse
- Forløb efter match med virksomhed og afslutning af forløb
- Tanker om indsatsens virkning og bidrag

- Tanker om organisatorisk setup og oplevelse med samarbejde.

Endelig er de øvrige aktører interviewet ud fra semistrukturerede interview-guides om følgende emner:

- Målgruppens sammensætning og udfordringer
- Eget bidrag til indsatsen og motivation for deltagelse
- Oplevelse med samarbejde om indsatsen
- Tanker om indsatsens virkning og bidrag
- Tanker om organisatorisk setup.

2 'Energi til mere' – forventninger til virkninger

I dette kapitel beskriver vi fritidsjobindsatsen og forventninger til indsatsens virkninger. Der er tre grundlæggende spørgsmål, der er vigtige, når en indsats tilrettelægges med henblik på at skabe forandringer. De tre spørgsmål er: Hvem skal indsatsen gøre noget for? (målgruppe), hvad skal indsatsen påvirke eller forandre? (effekter/virkninger), og hvordan kan indsatsen gøre dette? (forandringsteorien). Dette vil blive uddybet nedenfor.

2.1 Målgruppe

Der er to tiltænkte målgrupper for indsatsen: skoleelever og 16-18-årige unge. Skoleeleverne er tænkt som værende socialt udsatte unge i 8. og 9. klasse. De rekrutteres på fire udvalgte skoler i kommunen. Det drejer sig om Rørkjær Skole og Danmarksgadeskolen i Esbjerg samt Ansgarskole og Vittenbergskolen i Ribe. Disse fire skoler er kendetegnet ved at have en høj andel af elever i socialt udsatte positioner.

Den anden målgruppe – de 16-18-årige unge – er tænkt som unge, der står uden tilknytning til uddannelse eller job. Det er unge, hvor "forberedende grunduddannelse" (FGU) ikke er det bedste tilbud, eller hvor de unge har afbrudt FGU. Det er endvidere unge med forskellige problemstillinger af psykisk, personlig og social karakter, og det er således unge i risiko for at søge offentlig forsørgelse ved deres 18. år.

Fælles for de to målgrupper er, at de ikke på egen hånd er i stand til at finde et fritidsjob og fastholde det, således at det formår at skabe en positiv forskel hos målgruppen.

2.2 Hvad skal forandres i målgruppens liv?

De forandringer, der ønskes at skabe med indsatsen, er, at flere unge får udviklet deres selvværd og tro på, at de kan bidrage til det samfund, de er en del af. Endvidere forventes indsatsen at bidrage til, at deltagerne opnår erfaringer med at kunne varetage et fritidsjob, og at de kan overføre disse erfaringer til andre dele af livet, bl.a. skole, uddannelse og beskæftigelse.

Den overordnede forandring, der søges skabt i målgruppen, er således, at de unge via indsatsen opbygger flere kompetencer, kvalifikationer og kapacitet i forhold til at kunne honorere de forventninger, samfundet har til, at voksne mennesker er aktive selvforsørgende, der kan tage sig af sig selv og sine nærmeste.

2.3 Fritidsjobindsatsen som beskrevet forud for implementeringen

Indsatsen består af: gruppeforløbet 'Parat til job og uddannelse' og en håndholdt fritidsjobindsats til skoleelever samt af gruppeforløbet 'Klar til job' og en håndholdt fritidsjobindsats for de 16-18-årige. Herudover er der åben vejledning på skolerne samt deltagelse i virksomhedsnetværk.

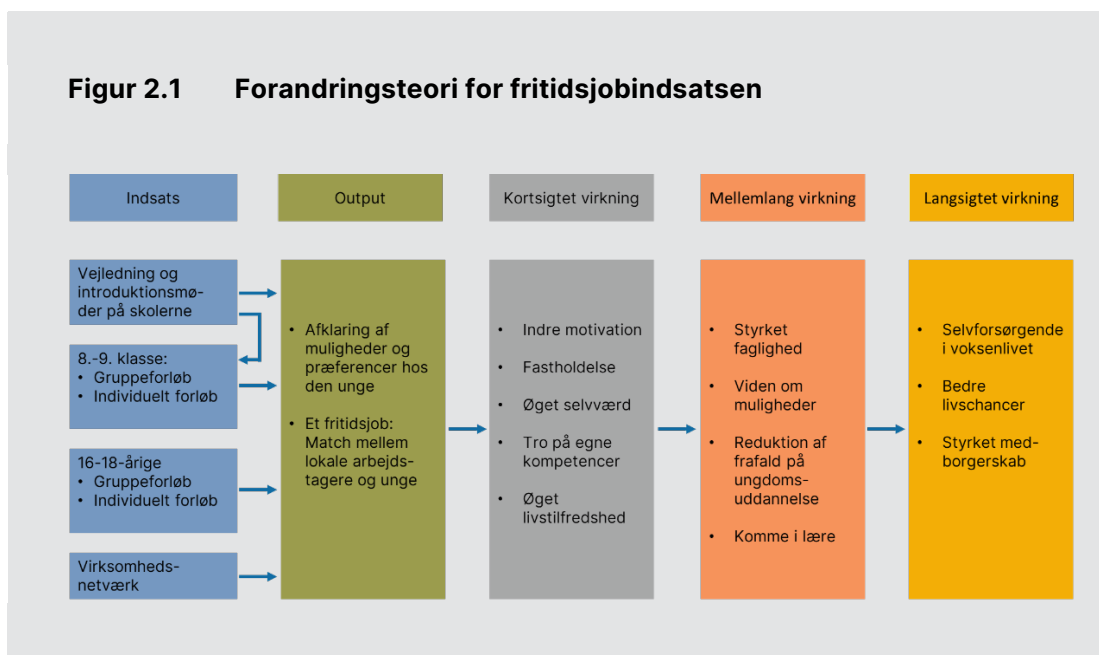
Den åbne vejledning foregår på skolerne, således at elever kan kigge ind og få råd og vejledning til et fritidsjob. Denne åbne vejledning kan også være en rekrutteringsmåde, hvor unge, der kommer ind i vejledningen, bliver interesserede i at deltage i indsatsen. Introduktionsmøderne har til formål at formidle til 8. og 9. klasserne, at der er denne fritidsjobindsats, og at skoleeleverne kan henvende sig, hvis de har lyst til og/eller er nysgerrige på, om indsatsen er noget for dem. Under coronapandemien har disse introduktionsmøder været afholdt ved hjælp af videoer, der er vist for eleverne. Fremadrettet er forventningen, at fritidsjobkonsulenten fysisk afholder disse introduktionsmøder i klasserne. Den åbne vejledning startede op i februar 2021 på de fire folkeskoler, primært på skolens boldbaner eller hvor de unge måtte opholde sig givet de daværende coronarestriktioner. Fra august 2021 kunne den åbne vejledning rykke indenfor.

Fra maj 2021 blev der etableret vejledning på ungdomsskolen, og fra september 2021 blev det aftalt, at indsatsen skulle komme fast en gang om måneden, og fra skoleåret 2022/23 bliver det en gang om ugen.

Derudover består indsatsen af gruppeforløbet 'Parat til job og uddannelse' og et individuelt forløb til skoleelever i 8. og 9. klasse. Indsatsen til de 16-18-årige består tilsvarende af et gruppeforløb 'Klar til job' samt et individuelt forløb.

Endelig var det oprindelig indsatsens idé, at den skulle bidrage til at etablere et virksomhedsnetværk; det har dog vist sig, at der allerede eksisterer virksomhedsnetværk i Esbjerg, som indsatsen i stedet har prioriteret at blive en del af med henblik på at skabe større opmærksomhed om at skabe fritidsjob til unge. Derfor har indsatsen bevidst fravalgt at skulle etablere et virksomhedsnetværk.

I Figur 2.1 har vi opstillet en forandringsteori for fritidsindsatsen, og nedenfor forklarer vi forandringsteorien.

Kilde: VIVE.

Outputtet for indsatsen er både, at der sker en øget afklaring hos den unge i form af muligheder, kompetencer og præferencer for et fritidsjob, samt at der sker et match mellem lokale arbejdsgivere og deltagerne i indsatsen, således at de får et fritidsjob.

Resultater på kort sigt forventes at være, at de unge har opnået en indre motivation for at have et fritidsjob, men også for uddannelse og job på længere sigt. Derudover er det en forventning, at deltagerne oparbejder en tro på egne kompetencer samt kompetencer til at fastholde fritidsjobbet, og at de opnår øget selvværd og øget livstilfredshed.

For at fastholde skoleelever og de unge både i indsatsen og i det efterfølgende fritidsjob er det vigtigt, at de unges motivation går fra at være ydre til at være indre; går fra fx, at en klasselærer tænker, at fritidsjob kunne være en god idé for den unge, til at den unge selv føler, at et fritidsjob er en god idé. Det lykkes at skabe indre motivation, når den unge oplever at have kompetence til aktiviteten, og når han eller hun har en vis grad af medbestemmelse eller autonomi. I tilfældet med fritidsjobindsatsen vil det være en kompetence i forhold til at lave cv og jobansøgning samt gå til jobsamtaler. I denne proces sker der samtidig en øget bevidsthed om egne generelle kompetencer og kvalifikationer, som den unge måske ikke var bevidst om tidligere (Deci et al., 1994; Gagné & Deci, 2005). Medbestemmelsen og autonomien opnås ved, at den unge i dialog med fritidsjobkonsulenten

tilkendegiver, hvad han eller hun kunne tænke sig at få et fritidsjob inden for, og fritidsjobkonsulenten arbejder med disse tilkendegivelser, samtidig med at de udvider viden om mulighederne, så der i højere grad bliver tale om oplyste valg og tilkendegivelser.

På mellemlang sigt er forventningerne til fritidsjobindsatsen, at skoleelever og unge opnår styrket faglighed, øget viden om muligheder for uddannelse og job, færre, der dropper ud af ungdomsuddannelse, og flere, der får en læreplads, hvis det er den vej, de vil. Leos-Urbal (2014b) finder, at et fritidsjob har en række positive gevinster i form af øget motivation for skole og uddannelse, forbedringer af faglige standpunkter og forebyggelse af en kriminel løbebane. AE-rådet finder (Pihl & Salmon, 2021), at børn, der har haft et fritidsjob i det seneste år i skolen, har en 4 procentpoint større chance for at få en ungdomsuddannelse end unge, som ikke har haft et fritidsjob. Lesner et al. (2018) finder ligeledes på danske data, at det at have haft et fritidsjob har en positiv effekt på at komme hurtigere i gang med en ungdomsuddannelse.

Resultater på lang sigt er, at deltagerne er selvforsørgende i voksenlivet, har de bedst mulige livschancer og føler styrket medborgerskab. Disse resultater har de bedste chancer for at opnås, netop når unge får en uddannelse, der kvalificerer dem til et permanent job på arbejdsmarkedet. Thomsen & Andrade (2016) finder eksempelvis, at unge, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse, er i stor risiko for at ende i restgruppen. Selvom der er chanceulighed i det danske samfund, så er satsningen på uddannelse stadig en vej til at skabe større lighed (Christensen et al., 2022; Ploug, 2005).

Særligt i USA er der erfaringer med at have programmer rettet mod, at unge får erfaringer med arbejdsmarkedet. 'Summer youth employment programs', som er det, som kommer tættest på de typer af fritidsjob, vi kender til i en dansk kontekst, er et af disse programmer. Programmet er målrettet unge, der kommer fra lavindkomstfamilier samt fra uddannelses- og beskæftigelsesfremmede hjem. Ud over at et formål med disse programmer er at vise unge vej både til uddannelse og job, er det også at sikre dem en reel indtjening. For at deltage i 'Summer youth employment programs' er de unge blevet udtrukket tilfældigt. Denne lotteriudtrækning giver et naturligt eksperiment, hvilket sikrer en høj grad af evidens for de effektmålinger, der er gennemført af programmerne.

Effektmålingerne viser, at deltagerne på kort sigt, mens de unge har sommerjobs, tjener mere end de unge, der ikke deltager. Men denne effekt ophører, efter at programmet stopper. Det er også blevet undersøgt, om sommerjobbet bidrager til, at de unge kommer ind på en solid vej til at klare sig selv i voksenlivet. Denne effekt kan imidlertid ikke identificeres; der er ikke noget, som tyder på, at flere kommer i gang med en uddannelse. I forhold til job i voksenlivet er der en tydelig tendens til, at de unge søger efter jobs, som de har haft som sommerjobs – "the jobs tend to be sticky" (Gelber et al., 2015). Den stærkeste effekt, der opnås på

baggrund af programmerne, er, at deltagerne holder sig ude af kriminalitet, og at de unge, der har deltaget i programmet, i højere grad er i live flere år efter, at de har deltaget i indsatsen, samt ikke er i fængsel (Gelber et al., 2015).

I andre studier er det undersøgt, om deltagerne vurderer, at deres engagement i lokalområde, sociale kompetencer, jobparathed og motivation for uddannelse har ændret sig som følge af deltagelse i programmet. Modestino & Paulsen (2019) finder, at deltagerne sammenlignet med kontrolgruppen i højere grad oplever, at de har fået et større engagement, sociale kompetencer, jobparathed og motivation.

Resultaterne fra evalueringerne af 'Summer youth employment programs' tyder på, at de unge, der har deltaget og kunne deltage i programmet, kommer fra særligt socialt og økonomisk udsatte baggrunde og har en hverdag, der adskiller sig fra unges hverdag i Danmark. Derudover er der forskel på indsatsen, idet programmet omfatter jobs i ferien, men fritidsjobindsatsen har og kan have et længere perspektiv. Derfor giver disse evalueringer ikke anledning til at justere forventningerne til fritidsjobindsatsens resultater i forandringsteorien.

3 Unge i fritidsjobindsatsen

I dette kapitel beskriver vi, hvordan det er gået med at få rekrutteret skoleelever og 16-18-årige til indsatsen, samt hvordan de oplever indsatsen, sig selv og deres hverdag. Vi beskriver også, hvordan deres skolegang og forløb med afklaring af uddannelse og beskæftigelse er foregået.

Undervejs i dette kapitel sammenligner vi deltagerne i denne fritidsjobindsats med unge, der deltager i boligsociale aktiviteter i udsatte boligområder (Christensen et al., 2022), samt med unge, der enten er medlemmer af en get2sport-idrætsforening, eller unge, der er elever på skoler i de udsatte boligområder, hvor der bor get2sport-medlemmer. Disse elever er yderligere ind-delt i forhold til, om de er idrætsaktive eller ikke-idrætsaktive (Christensen & Christensen, 2021).

Målgruppen, der deltager i 'Energi til mere', bor som udgangspunkt ikke i de udsatte boligområder, og dermed adskiller de sig fra deltagerne i de boligsociale aktiviteter samt fra get2sport-medlemmerne. Men eftersom fritidsjobindsatsen er tilrettelagt til at rekruttere skoleelever og unge i udsatte positioner, vil de formentlig have nogle af de samme udfordringer med skole, uddannelse, selvværd og livstilfredshed som sammenligningsgrupperne. Når vi sammenligner deltageres besvarelser af surveyen med sammenligningsgrupperne, er det for at få et indblik i, om deltagerne i fritidsjobindsatsen er mere eller mindre sårbare sammenlignet med øvrige unge.

Kapitlet er baseret på data fra livsmestrings-surveyen og på kommunale data om de unges skolegang og forløb i kommunen. Som det vil fremgå af kapitlet, har der i indsatsens første tid været involveret 70 unge i indsatsen, og ud af dem har 33 deltaget i surveyen. Der er således ikke noget stort datagrundlag, og de forskellige svarfordelinger er meget påvirkelige af små ændringer i svarfordelingen, da der er så relativt få deltagere. Derfor er det vigtigt at være påpasselig med at tolke på små forskelle, men dataene, givet dette forbehold, kan alligevel give anledning til at se konturerne af tendenser, som kan være vigtige for indsatsen at arbejde med og ud fra fremadrettet.

Der er følgende hovedresultater i kapitlet:

Boks 3.1 Hovedresultater i kapitlet

De foreløbige resultater peger på, at 'Energiløb' får hjulpet unge videre typisk i fritidsjob, men også i andre aktiviteter, der passer bedre til de pågældende unge. Tilsvarende er der klare tegn på, at fritidsjobindsatsen får fat i unge, der – baseret på deres egne vurderinger og professionelles vurderinger – er udsatte i en skole- eller uddannelsesmæssig sammenhæng. Ligeledes baseret på deres selv-vurderinger er der klare tegn på, at deltagerne i forhold til fritidsliv, fællesskab og livstilfredshed befinder sig i særligt udsatte positioner. Denne tidlige vurdering af fritidsjobindsatsen er baseret på følgende hovedresultater:

- Deltagerne har overvejende positive forventninger til fritidsjobindsatsen, og godt 2 ud af 3 deltagere er enten kommet videre fra indsatsen til et fritidsjob eller til et andet tilbud, der passer den pågældende deltager bedre.
- Der forekommer at være en bred palette af fritidsjob, som deltagerne kommer ud i, og der forekommer at være mulighed for at finde gode match mellem deltagernes efterspørgsel og udbuddet af jobs.
- Fritidsjobindsatsen ser ud til at have godt fat i de 16-18-årige unge, der befinder sig i stærkt udsatte positioner. Når denne gruppe af unge vurderer dem selv, deres hverdag og liv, er der relativt mange med negative vurderinger af dem selv og oplevelser med at stå uden for fællesskab og samfund.
- Skoleeleverne forekommer også – baseret på deres selv-vurdering – at være i udsatte positioner. De er dog mindre udsatte end de 16-18-årige.

3.1 Deltagelse i indsatsen og fritidsjob

Vi indleder med at beskrive, hvor mange unge der har deltaget i de forskellige dele af fritidsjobindsatsen, hvordan deres vej til indsatsen har været, samt hvor mange der er kommet i fritidsjob eller over i andre typer af aktiviteter og tilbud.

I Tabel 3.1 fremgår det, at der i alt er blevet opstartet 73 forløb, og 70 unge (Tabel 3.2) har været igennem fritidsjobindsatsen fra start og til nu. De 73 forløb er fordelt med 38 unge i 8. og 9. klasse, der har deltaget i en håndholdt indsats – dvs. et individuelt forløb mellem fritidsjobkonsulenten og den unge. Blandt de 16-18-årige har 33 været i indsatsen. 3 startede i gruppeforløbet, og 2 herfra gik videre i et individuelt forløb. Af de 73 forløb er 36 stadig i gang; 10 skoleelever og 9 unge i alderen 16-18 år.

Da indsatsen blev udrullet samtidigt med coronapandemien, kunne gruppeforløbene ikke lade sig gøre på grund af anbefalinger om at minimere fysisk kontakt med personer uden for ens familie og nære relationer. Efterfølgende har indsatsen forsøgt at opstarte gruppeforløb, men det har vist sig, at der ikke er efterspørgsel på disse forløb. De unge foretrækker de individuelle forløb. En fritidsjobkonsulent fortæller:

Vi har på grund af coronanedlukningen haft svært ved at få gang i gruppeforløbene, men det er kun den ene årsag. Den anden årsag er, at vi har en målgruppe, der ikke altid føler sig tilpas eller glad for at være i grupper. Derfor har vi mange individuelle forløb og ikke rigtig nogen i gruppeindsatsen. Så det er dels på grund af corona i begyndelsen, og at mange unge tilsyneladende tænker, at hvis de kan få en individuel indsats, så vil de hellere det.

Tabel 3.1 Oversigt over unge, der har deltaget i de forskellige forløb til og med april 2022

	Antal forløb
8.-9. klasse, gruppeforløb	-
8.-9. klasse, håndholdt indsats	38
En håndholdt fritidsjobindsats for de 16-18-årige	32
Gruppeforløbet 'Klar til job' for 16-18-årige	3
I alt	73

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Af Tabel 3.2 fremgår det, hvordan deltagernes vej ind i indsatsen har været. Vi ser, at langt størstedelen af de unge i indsatsen er blevet henvist af enten deres uddannelses- og erhvervsvejleder eller skole. Kun en enkelt af de 70 unge, som indtil nu har været i forløb, har selv henvendt sig efter at have hørt om indsatsen fra netværk. Dette kan indikere, at gruppen, som indtil videre har været i forløb, befinder sig i en udsat position og har haft brug for et skub for

at henvende sig. Da de unge derved er blevet ledt ind i indsatsen frem for at have opsøgt den selv, kan det også betyde, at de unge vil være mere tilbøjelige til at gå til indsatsen med lave eller ingen forventninger og være mindre motiverede.

Ydermere kan det være en indikation af, at kendskabet til indsatsen ikke har været bredt nok, dels på grund af, at indsatsen er relativt ny, dels at opstarten har været præget af coronapandemien, hvor opsøgende arbejde blandt de unge og de unges sociale aktiviteter må tænkes at have været relativt begrænset.

Tabel 3.2 Henvisning af deltagere til indsatsen til og med april 2022

	Antal unge
Henvist af skolen	17
Henvist af uddannelses- og erhvervsvejleder	30
Henvendte sig selv og hørte om indsatsen i forbindelse med generel vejledning på skole	17
Henvendte sig selv og hørte om indsatsen fra venner/klassekammerater, der er med i tilbuddet	1
Andet	6
I alt	71

Anm.: En enkelt deltager har været tilknyttet indsatsen to gange med lang tids mellemrum og har derfor to forskellige registreringer af henvisning til indsatsen.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Af Tabel 3.3 fremgår det, hvor mange ud af de 70 unge i forløb, der har fået et fritidsjob. I alt har 39 unge fået et fritidsjob. 37 unge har afsluttet fritidsjobforløbet. Der er god variation i, hvor de unge er kommet i job; det spreder sig over butikker til dagtilbud, produktionsvirksomheder, caféer og restauranter. Det afspejler, at fritidsjobkonsulenterne har flere typer af virksomheder, som de unge kan matches med, og at de unges præferencer formentlig i et vist omfang kan imødekommes.

Fritidsjobkonsulenten fortæller, at de unge typisk får fritidsjobs, hvor de eksempelvis skal pakke varer på lagre, vande planter og gøre rent på kontorer, trimme varer eller tømme skraldespande i butikker eller vaske op og rydde af på caféer og i restauranter. I indsatsen har de især fået opbygget en god kontakt til lokale virksomheder, som er store aftagere af fritidsjobbere til at pakke varer på lager.

Tabel 3.3 Oversigt over, hvor de unge har fået job til og med april 2022

Arbejdssted	Antal
Butik	6
Produktionsvirksomhed	7
Dagtilbud/SFO	4
Plejehjem	2
Café og restaurant	3
Dagligvarebutik	12
Telemarketing	2
Øvrige (fx løsjob og rengøring)	3
Total	39

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Fritidsjobkonsulenterne fortæller, at kun nogle af de unge har meget specifikke ønsker til enten bestemte virksomheder eller arbejdsopgaver. Omvendt har langt de fleste specifikke ønsker i forhold til, hvilke jobs de *ikke* vil have, hvilket som oftest er at gå med aviser og reklamer. Fritidsjobkonsulenterne hjælper de unge med at reflektere over, hvad de gerne vil, og i processen kommer de løbende med forslag til inspiration. De unge er ofte åbne for at søge bredt, og generelt er der også en vis variation i, hvilke virksomheder og typer af arbejdsopgaver som de unge får gennem indsatsen. Som eksempel fortæller en ung folkeskoleelev her om sit forløb med fritidsjobkonsulenten, hvilket endte med, at han fik et job som opvasker på en café:

Vi mødtes på hovedbiblioteket og skrev ansøgninger sammen og sendte dem ud. Vi sad og lavede dem sammen, og hun spurgte mig om en masse ting om mig selv. Om hvor gammel jeg var, hvad jeg hed, hvad jeg kunne hjælpe med, og hvilke jobs jeg godt kunne tænke mig. Jeg er god til at vaske op, og så sagde jeg, at jeg måske gerne ville have et job som opvasker på en café eller en restaurant. Men det skulle ikke være et lager, for det med at flytte kasser og pakke varer ud er ikke lige mig. Men meget gerne en café eller en restaurant. Og så fandt hun en masse forslag, og vi søgte måske 8 steder. Og så kom jeg til samtale på en café, hvor jeg har fået et job som opvasker. Stinne kendte manageren, det hjalp måske lidt. Jeg havde selv været til samtale på et hotel, inden jeg snakkede med Stinne, men de sagde, jeg var for ung. Det samme gjorde Sunset Boulevard og McDonalds. Nu kom der måske flere ting med på ansøgningen; der stod mere om, hvad jeg kunne hjælpe med, og ikke

bare hvor gammel jeg var og sådan. Ansøgningen blev bedre, og jeg var blevet et år ældre, og så kendte hun manageren personligt, fordi hun selv havde arbejdet der, så det var nok det, der gjorde det.

Projektlederen fortæller, at det indledende arbejde med at få de unge til at reflektere over dem selv og deres styrker samt deres ønsker og forventninger til et fritidsjob og til fremtiden er en meget vigtig del af processen. At både fritidsjobkonsulenten og de unge selv er nysgerrige på, hvem de unge er, hvad deres motivation er, og hvad de gerne vil, er meget vigtigt for, at et forløb bliver vellykket, at de unge finder et fritidsjob, og at det er et, som de bliver glade for.

Fritidsjobkonsulenterne har registreret 39 unge, som er kommet i job. Det fremgår dog af data fra Esbjerg Kommune jf. Tabel 3.4, at 52 unge i perioden, vi har fulgt dem, har været i lønnet deltidsbeskæftigelse, så 13 af de unge, som har været en del af indsatsen, har tilsyneladende selv fundet et fritidsjob efter at have været en del af indsatsen.

Tabel 3.4 Andel af de unge, som er beskæftigede i 2020 og/eller 2021*

	Antal unge	Procent
Registreret i beskæftigelse	52	69
Ikke registreret i beskæftigelse	23	31

Anm.: N = 73.

I beskæftigelse defineres i denne sammenhæng ved, at den unge har en lønindtægt, som der betales arbejdsmarkedsbidrag af.

* For 2021 findes data t.o.m. april måned.

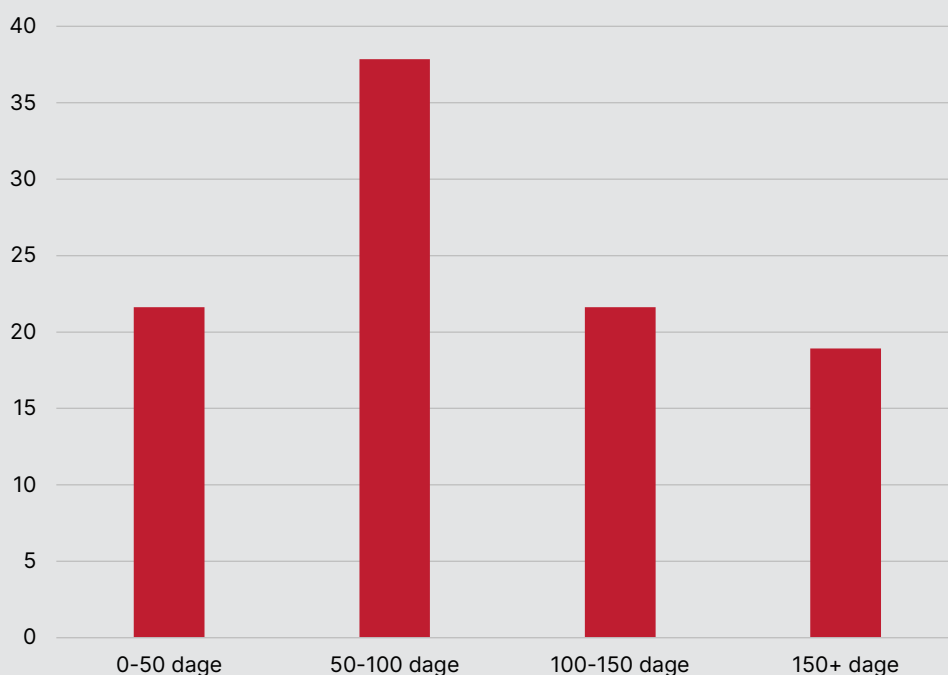
Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Af Figur 3.1 fremgår den gennemsnitlige varighed af forløbene, som de unge er igennem; fra deres forløb oprettes, til det afsluttes. 22 af de afsluttede forløb varer i mindre end 100 dage; dvs. mindre end godt 3 måneder. Af de 22 er der 8, der har forløb, der varer mindre end 50 dage. 15 forløb varer mere end 100 dage. Disse opgørelser tegner et billede af, at der i indsatsen er variation i, hvor meget støtte målgruppen har brug for. Fritidsjobkonsulenten fortæller, at der er variation i varigheden og intensiteten i forløbene med de unge:

Det er meget forskelligt ... Det kan godt være, at vi blot mødes 1 til 2 gange, og så er den unge blevet ansat, men ofte har de unge brug for mere end det. Med mange mødes jeg en gang om ugen af 1-1,5

times varighed i en længere periode. Jeg følger meget mere op på den unge og er meget mere håndholdt med inde over det hele. Jeg hjælper med at skrive ansøgning, køre ud til jobsamtale og bagefter snakke om, hvordan det gik. Det er vigtigt. Og så følger jeg op bagefter over lang tid, hvor nogle gerne vil have, at jeg ringer hver tredje uge, mens andre siger, at det behøver jeg ikke. De 16-18-årige er som regel lidt længere tid i forløb, og de er nok lidt mere dybdegående, fordi de har ikke alt muligt andet, de skal forholde sig til.

Figur 3.1 **Oversigt over den gennemsnitlige forløbsvarighed. I procent.**

Anm.: N = 37 afsluttede forløb.

Figuren inkluderer forløb, hvor den unge har en afsluttende samtale med fritidsjobkonsulenten og således ikke forløb, som afbrydes før tid.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Det fremgår af Tabel 3.5, at fritidsjobkonsulenterne vurderer, at indsatsen for 31 unge har bidraget til, at der er sket en positiv forandring hos den unge, som er blivende. De unge har fået et fritidsjob og kan klare sig herfra uden hjælp fra indsatsen. Vurderingen er for en enkelt af de unge, at forandringen vil vare noget tid, men der er behov for støtte senere. For de resterende 8 er vurderingen, at den forandring, som indsatsen har bidraget til, ikke er blivende. De

unge er afsluttet uden fritidsjob, og de har behov for opfølgende tilbud og støtte.

Når de unge har fået et fritidsjob gennem indsatsen, foregår afslutningen af forløbet altid i tæt dialog med fritidsjobkonsulenten, som bliver ved med fast at følge op på den unge, indtil pågældende selv giver udtryk for, at fritidsjobkonsulenten ikke længere behøver at gøre dette. Projektlederen fortæller, at der er stor variation blandt de unge i forhold til, hvordan afslutningen af forløbet forløber, og i forhold til, hvor lang tid der går, før de unge føler sig klar til at undvære fritidsjobkonsulenternes opfølgning: "Afslutningen lader vi groft sagt være op til den unge. Succeskriteriet er, at de får et fritidsjob, og at de er trygge i det, inden vi slipper. Nogle siger farvel og tak allerede den dag, de får et job, mens andre har brug for, at man følger et par gange, og nogle i længere tid, hvilket vi gør. Det er ikke sådan, at vi ringer flere gange om ugen, men fritidsjobkonsulenterne tager en snak med den unge af og til. Det er noget, der aftales i dialog med den pågældende unge. Nogle af de unge har brug for trygheden i at vide, at fritidsjobkonsulenterne er der, og at de ringer og følger op. Nogle stykker har de fulgt meget længe, og så kan det for eksempel blive til rådgivning om, at de unge gerne vil have flere timer eller sådan noget, og om, hvordan man snakker med sin chef om det. Når vi afslutter et forløb, så afslutter vi altid med at sige, at de altid er velkomne til at komme tilbage".

Tabel 3.5 Oversigt over fritidsjobkonsulentens vurdering af, hvorvidt forandringen hos den unge er blivende, til og med marts 2022

	Antal
Blivende, og der er ikke behov for andre opfølgende tilbud eller støtte	31
Forandringen hos den unge vil nok vare noget tid, men der kan senere blive behov for andre opfølgende tilbud eller støtte	1
Ikke blivende, og der er behov for andre opfølgende tilbud eller støtte	8
I alt	40

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Når unge kommer ind i fritidsjobindsatsen, går en afklaring af, hvad de kan, har brug for og har lyst til, i gang. Det er langt fra altid, de unge kommer videre i et fritidsjob; det fremgår af Tabel 3.6. Indsatsen har fokus på at hjælpe unge videre, og derfor er det, når unge brobygges til andre indsatser eller tilbud, også udtryk for, at indsatsen lykkes. 35 pct. af de unge skifter til et andet

tilbud, der passer bedre til dem og det behov, de har. 10 pct. stopper i indsatsen for at starte på en ungdomsuddannelse. Knap halvdelen har således været i gang med indsatsen, men er overgået til noget andet, der passer dem bedre. Det, at de bliver en del af indsatsen, kan være det, som får dem videre i deres liv, også selvom det ikke går via at få et fritidsjob.

De resterende 55 pct., der afbryder fritidsjobindsatsen, holder enten op med at komme, og fritidsjobkonsulenterne kan ikke få kontakt til dem, eller de melder sig ud på baggrund af manglende lyst eller bare uden nogen begrundelse. Det er unge, for hvem fritidsjobindsatsen måske ikke er rigtig for dem, de er ikke klar, eller der er andre omstændigheder, som vi ikke kender til, der spiller ind på afbrydelsen. Dette sker i mange indsats – hvor det ikke altid systematisk dokumenteres som i denne fritidsjobindsats. Det er således vanskeligt at vurdere, om frafaldet er stort eller lille.

Tabel 3.6 Oversigt over de unge, der overgår til andet eller ophører med indsatsen til og med marts 2022. I procent.

Årsag til ophørt indsats	Procent
Skifter til et andet tilbud	35
Skal starte på ungdomsuddannelse og fokuserer på det	10
Holder op med at komme, og man kan ikke få kontakt	20
Melder sig ud pga. mistet motivation/lyst	15
Melder sig ud uden begrundelse	10
Andet	10
I alt	100

Anm.: N = 20.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Ud over de individuelle forløb har fritidsjobkonsulenterne også haft åben vejledning på skolerne i Ribe og Esbjerg. Af Tabel 3.7 fremgår det, hvor mange der har været igennem åben vejledning. Vi ser, at et stort antal elever – 181 – har været i åben vejledning i Ribe, og 94 elever har været i åben vejledning i Esbjerg. Derudover har 25 unge benyttet åben vejledning i ungdomsskoleregion.

Der er 25 af de unge, der har været i åben vejledning i Ribe, der efterfølgende har fået et fritidsjob. Det svarer til, at 14 pct. af de fremmødte har fået den støtte, der skulle til for at komme videre i et fritidsjob. I Esbjerg har 8 fået et fritidsjob svarende til 1 pct. ud af de fremmødte, og i Ungdomsskolen er 5 ud

af 25 kommet videre med et fritidsjob svarende til 20 pct. Samlet set lykkes det for fritidsjobindsatsen at få 13 pct. af de unge, som de møder i åben vejledning, videre i et fritidsjob. Det er vanskeligt at vurdere, om det er en høj eller lav andel, fordi indsatser sjældent registrerer, hvor mange der benytter sig af vejledning, og hvor mange der får en hjælp, der gør, at de kommer videre. Det er således unikt, at 'Energi til mere' systematisk har indsamlet disse data med henblik på at følge, hvad der kommer ud af åben vejledning.

Åben vejledning er en mindre ressource-tung del af fritidsjobindsatsen, men formår alligevel at få unge hjulpet. Der er stor variation i de unge, der kommer ind i åben vejledning. Der er unge, der vil have glæde af et individuelt forløb, og fritidsjobkonsulenterne vil gå i dialog med de unge om, hvorvidt de kunne tænke sig det. Andre unge har brug for mindre hjælp, men stadig en hjælp, som de umiddelbart ikke vil kunne få et andet sted. Det er særligt den sidste gruppe, der netop hjælpes videre i åben vejledning til at få et fritidsjob.

Projektlederen fortæller, at fritidsjobkonsulenterne i den åbne vejledning arbejder meget ud fra en empowerment-tankegang om, at de unge selv skal have lov til at prøve sig frem, hvortil fritidsjobkonsulenterne kommer med små, kærlige opfølgninger på det, når de møder de unge på skolerne

De er derude hver uge, og har de haft en snak med en ung om at prøve at lave noget ansøgningsmateriale og sende det til dem, eller om at prøve at søge et bestemt sted, så spørger de dem lige ugen efter, om de har gjort det. Og hvis de ikke selv formår at komme i gang, så er det der, vi griber dem.

Fritidsjobkonsulenten fortæller, at den åbne vejledning sjældent fører til håndholdte, individuelle forløb, men at skoleeleverne, der kommer i den åbne vejledning, oftest kan få løst deres udfordringer der. Fritidsjobkonsulenten fortæller, at de unge i den åbne vejledning ofte blot har brug for et lille skub:

Åben vejledning er ofte for de unge, der bare skal have det lille skub til at sætte sig ned og skrive en ansøgning, og de bliver ret hurtigt ansat. Så det er måske 1 eller 2 gange, at jeg mødes med dem på skolen og lige følger op på, hvordan det gik med ansøgningen.

Tabel 3.7 Oversigt over unge i åben vejledning og unge, der efter åben vejledning har job

Åben vejledning på skoler		
	Antal	Procent
Skoler i Esbjerg	94	31
Skoler i Ribe	181	60
Ungdomsskolen	25	8
I alt	300	100
Unge, som har fået job efter en enkelt henvendelse i åben vejledning		
	Antal	Procent*
Skoler i Esbjerg	8	1
Skoler i Ribe	25	14
Ungdomsskolen	5	20
I alt	38	13

Anm.: *Opgjort som andel af elever i vejledning på den pågældende skole (og samlet), som har fået job.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

3.2 Kendetegn ved målgruppen

I alt 35 skoleelever og unge har svaret på spørgeskemaet i forbindelse med opstart i fritidsjobindsatsen. Der er tre unge, der har besvaret spørgeskemaet i forbindelse med afslutning af indsatsen; disse tre er for lidt til at kunne undersøge nogle former for udvikling.

Der er 17 skoleelever med en lille overvægt af piger, der har besvaret skemaet. 18 unge i alderen 16-18 år har tilsvarende besvaret skemaet, og med en større overvægt af piger.

Tabel 3.8 Respondenter fordelt på målgruppe og køn

	Skoleelever		16-18-årige	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Pige	9	53	11	61
Dreng	8	47	7	39
I alt	17	100	18	100

Anm.: N = 35.

Kilde: Livsmestrings-survey.

3.2.1 Forældrebaggrund

Vi afdækker uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning blandt forældre til deltagere i fritidsjobindsatsen, fordi forskningslitteraturen (fx Benjaminsen, 2006; Benjaminsen et al., 2015; Christensen et al., 2018b, 2018a, 2022; Thomsen et al., 2019; Thomsen & Andrade, 2016) er ret konsistent i forhold til, at unge har sværere ved at finde deres vej igennem uddannelse og beskæftigelse, hvis de kommer fra uddannelses- og beskæftigelsesfremmede familier. For de unge er der ofte brug for professionelle aktører til at hjælpe dem bedre igennem skole, uddannelse og ind på arbejdsmarkedet.

Vi kigger først på uddannelsesbaggrund for forældrene til deltagerne i indsatsen. For forældre til skolebørn ser vi i Tabel 3.9, at godt 40 pct. af mødre har en erhvervskompetencegivende uddannelse i form af erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, mens det gælder 61 pct. af fædre. Der er flere fædre end mødre, der har en erhvervsfaglig uddannelse. En relativt stor andel ved ikke, hvilken uddannelse deres forældre har.

Tabel 3.9 Forældres uddannelsesbaggrund for skoleelever i indsatsen. I procent

	Mor	Far
Grundskole eller gymnasial uddannelse	6	6
Erhvervsfaglig uddannelse	18	35
Videregående uddannelse	18	29
Andet	24	12
Ved ikke	35	18

Anm.: N = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

For de 16-18-årige ser vi et lidt andet billede i Tabel 3.10. Særligt er der en stor andel af mødre – 42 pct. – der har grundskole eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. 44 pct. af fædre har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Vi ser også for denne del af målgruppen, at en relativt stor andel ikke ved, hvilken uddannelse deres forældre har; det gælder særligt i forhold til farens uddannelse, hvor godt 40 pct. angiver 'ved ikke'.

Tabel 3.10 Forældres uddannelsesbaggrund for de 16-18-årige i indsatsen. I procent

	Mor	Far
Grundskole eller gymnasial uddannelse	41	24
Erhvervsfaglig uddannelse	6	24
Videregående uddannelse	18	12
Andet	12	-
Ved ikke	24	41

Anm.: N = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

Data i de to foregående tabeller kommer fra deltageres svar, og der kan således være slør i, om deltagerne husker rigtigt eller overhovedet ved det. I forbindelse med midtvejsevalueringen kobler vi registerdata på og vil derved opnå større sikkerhed i uddannelsesbaggrund hos forældrene. Til sammenligning har godt 4 ud af 10 mødre og fædre til børn, der bor i udsatte boligområder, og som deltager i get2sport-indsatsen, ingen uddannelse ud over grundskolen. Godt hver fjerde af mødre og fædre har en erhvervskompetencegivende uddannelse og 14 pct. en videregående uddannelse. Så blandt get2sport-medlemmer er der en lidt anden uddannelsesprofil sammenlignet med deltagerne i fritidsjobindsatsen (Christensen & Christensen, 2021). Når vi sammenligner med 13-26-årige i udsatte boligområder, der deltager i boligsociale aktiviteter, står 6 ud af 10 forældre uden uddannelse ud over grundskolen (Christensen et al., 2022). I evalueringer af 15-20-årige unge i boligsociale fritidsjobindsatser finder vi, at 32 pct. af forældrene har grundskole eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse (Christensen et al., 2018b). Det peger på, at deltagerne – særligt skoleeleverne – kommer fra mindre udsatte baggrunde sammenlignet med get2sport-medlemmer og deltagere i boligsociale aktiviteter, herunder fritidsjobaktiviteter, men at de 16-18-årige kommer fra nogenlunde lige udsatte baggrunde.

Af Tabel 3.11 fremgår, om forældrene til skolebørn er i gang med uddannelse og arbejde eller ikke. Vi ser, at 71 pct. af mødrene enten er i gang med uddannelse eller i beskæftigelse, mens det gælder for 76 pct. af fædrene.

Tabel 3.11 Forældres tilknytning til uddannelse og beskæftigelse. For skoleelever. I procent

	Mor	Far
I gang med uddannelse eller arbejde	71	76
Hverken i uddannelse eller i arbejde	24	18
Ved ikke	6	6

Anm.: N = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

Vi ser tilsvarende for de 16-18-årige i Tabel 3.12, at godt 2 ud af 3 mødre og fædre enten er i gang med uddannelse eller i beskæftigelse.

Tabel 3.12 Forældres tilknytning til uddannelse og beskæftigelse. For 16-18-årige unge. I procent

	Mor	Far
I gang med uddannelse eller arbejde	65	65
Hverken i uddannelse eller i arbejde	18	18
Ved ikke	18	18

Anm.: N = 17

Kilde: Livsmestrings-survey.

For mødre til get2sport-børn er 54 pct. enten i gang med uddannelse eller i arbejde, og for fædrenes vedkommende er det 61 pct. (Christensen & Christensen, 2021). Blandt deltagere i boligsociale aktiviteter i udsatte boligområder er 56 pct. i arbejde (Christensen et al., 2022). Også i forhold til beskæftigelse peger disse tal, med det forbehold, at data er baseret på deltageres svar, på, at deltagerne i fritidsjobindsatsen har forældre med bedre tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med get2sport-deltagere og deltagere i boligsociale aktiviteter i udsatte boligområder.

3.2.2 Familieforhold

Vi ser i Tabel 3.13 på, hvem deltagerne bor sammen med. Det gør vi, fordi vi ved fra forskningen, at det at vokse op med kun en forælder kan bidrage til udsathed (fx Laustsen & Andreasen, 2019; Ottosen et al., 2018) og særligt i

kombination med andre forhold som fx forældres svage eller manglende uddannelseskompetencer og/eller svag eller utilstrækkelig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vi ser, at der er en lille overvægt af skolebørn, der kun bor sammen med mor eller far og eventuelt søskende, mens vi for de 16-18-årige ser en større spredning i, hvem de bor sammen med. Godt 3 ud af 10 bor med begge forældre og eventuelt søskende. Omtrent lige så mange bor kun sammen med mor eller far og eventuelt søskende. Hver fjerde unge bor alene i en ungdomsbolig.

Tabel 3.13 Fordeling af, hvem målgruppen bor sammen med opgjort for skoleelever og de 16-18-årige. I procent

	Skoleelever	16-18-årige
Begge forældre m/u søskende	35	29
Enlige forældre m/u søskende	65	35
Sammen med andre voksne		12
Bor alene i en ungdomsbolig		24
I alt	100	100

Anm.: N (skoleelever) = 17, N (16-18-årige) = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

Hvor det for deltagerne i fritidsjobindsatsen oftere er tilfældet, at de kun bor sammen med en forælder, ser det anderledes ud i forhold til deltagere i bolig-sociale aktiviteter og i get2sport-indsatsen, hvor godt 2 ud af 3 unge bor sammen med begge forældre (Christensen et al., 2022; Christensen & Christensen, 2021).

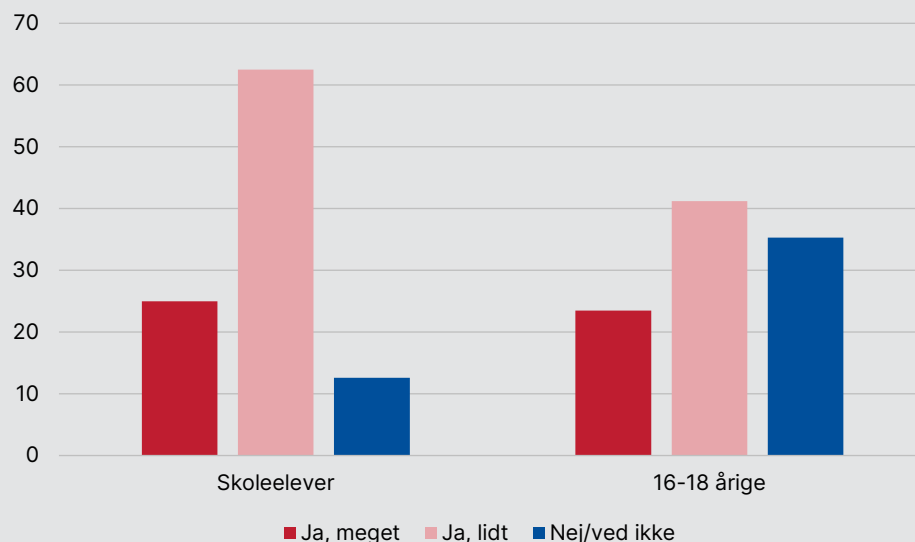
3.3 Skole og uddannelse

Vi går nu over til at beskrive, hvordan deltagerne oplever deres skolegang/uddannelse. Fritidsjobindsatsen er tilrettelagt i forhold til at få fat i unge, der er skoletrætte, og som føler, at skole og uddannelse kan være svært at gennemføre.

Af Figur 3.2 fremgår fordelingen af, hvorvidt deltagerne i indsatsen kan lide eller ikke kunne lide at gå i skole. Det viser, at skoleelever generelt bedre kan lide at gå i skole, end de 16-18-årige kunne lide at gå i skole. Tæt på 90 pct. af

skoleeleverne kan meget godt eller lidt lide at gå i skole, mens kun 65 pct. af de 16-18-årige kunne lide at gå i skolen. Hver tredje 16-18-årige kunne således ikke lide at gå i skole.

Figur 3.2 Fordeling af, om målgruppen kan eller kunne lide at gå i skole. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 17, N (16-18-årige) = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

Når vi sammenligner med deltagere i boligsociale aktiviteter, er der henholdsvis 10 pct. blandt unge med ikke-MENAPT-baggrund¹ og 4 pct. blandt unge med MENAPT-baggrund, der svarer, at de ikke kan lide at gå i skole (Christensen et al., 2022). Blandt elever, der går i skoler i udsatte boligområder, og som ikke er idrætsaktive, er der 33 pct., der svarer, at de ikke kan lide at gå i skole, mens der er 7 pct. af get2sport-medlemmer, der ikke kan lide at gå i skole (Christensen & Christensen, 2021). Særligt for de 16-18-årige er det således tydeligt sammenlignet med andre grupper af unge, at indsatsen har fat i nogle af de unge, der er skoletrætte, og som ifølge fritidsjobkonsulenterne har dårlige erfaringer med skolen.

¹ MENAPT dækker over indvandrere og efterkommere med etnisk herkomst fra Nordafrika, Mellemøsten, Pakistan og Tyrkiet.

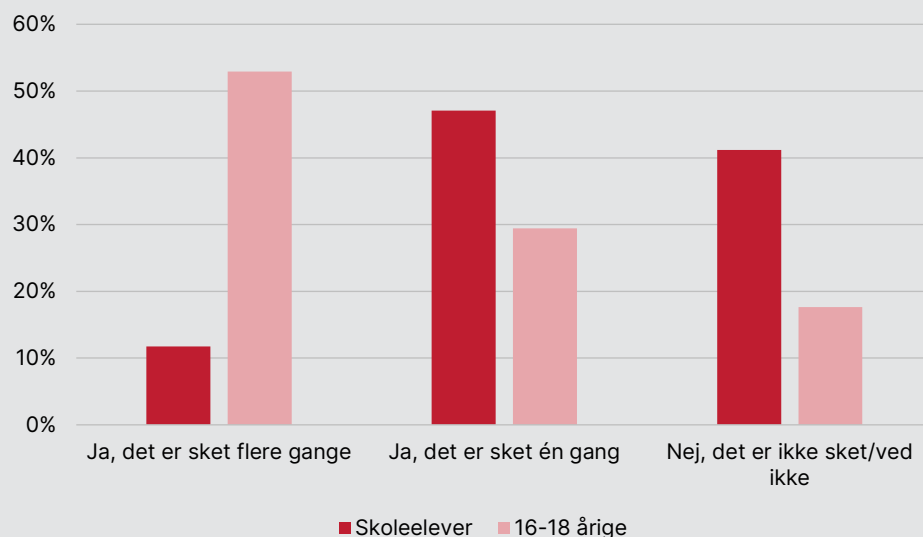
Dette billede stemmer godt overens med, at både fritidsjobkonsulenter og samarbejdspartnere fortæller, at de 16-18-årige fra målgruppen kan være meget forskellige, men at det dog ofte er unge, der på en eller anden måde er marginaliserede, og af forskellige årsager har eller har haft det svært, mens de gik i skole. En af UU-vejlederne fortæller:

Indimellem kommer der en "Emil" ind fra et trygt miljø, men der er flest af de marginaliserede unge, som virker triste, ensomme eller på en eller anden måde har det skidt. Desværre er der flere og flere af dem i skolen, der har det rigtig skidt, og de har behov for en støtte og en opbakning, men først og fremmest behov for at blive set og mødt som dem, de er, og ikke som dem, historierne kører om dem. Rigtig mange af dem har ikke selvværdet og modet til at gå ud og banke på og sige, hej, her er jeg, og jeg vil gerne have et job ved jer. Det med at føle sig noget værd og god nok til at gå ud og søge et job, det er jo derfra og helt ned til at kunne formulere sig og beskrive sig selv. Jeg vil jo gerne have, at de er i stand til at fortælle, hvilke ressourcer de har iboende i sig. Jeg er ikke interesseret i, hvad de ikke dur til, for det bliver de jo punket med dag ud og dag ind i skolen, som jo indimellem, synes jeg, helt glemmer at sætte sig ned og fokusere på, hvad de her unge mennesker rent faktisk kan.

En skoleleder fortæller videre, at de skoleelever, som er i målgruppen fra indsatsen, oftest ikke er elever, der får så mange succesoplevelser i skolen, men derimod får succesoplevelser ved andre ting, hvilket eksempelvis kunne være et fritidsjob. Uanset hvor man får succesoplevelser, vil det ifølge skolelederen medvirke til, at man som menneske motiveres og trives bedre, hvorfor succesoplevelser på fritidsjobbet vil kunne smitte af på oplevelserne i skolen.

Denne forskel på, om målgruppen kan lide at gå i skole, nuanceres i Figur 3.3, hvor vi ser på fordelingen af, om deltagerne er blevet hjemme fra skolen, selvom de ikke var syge. 13 pct. af skoleeleverne svarer, at det er sket flere gange, mens 44 pct. svarer, at det er sket én gang. Således har 44 pct. ingen erfaringer med at blive hjemme fra skole, hvis de ikke var syge. Anderledes er det for de 16-18-årige, hvor 53 pct. svarer, at de flere gange blev hjemme fra skole, selvom de ikke var syge. Det kan bidrage til at forklare, hvorfor en så høj andel af de 16-18-årige ikke kunne lide at gå i skole, som vi så i Figur 3.2. Kun 17 pct. svarer, at de aldrig er blevet hjemme fra skole, hvis de ikke var syge. Denne fordeling for de 16-18-årige peger ligeledes i retning af, at indsatsen har fat i de udsatte 16-18-årige, som er en af indsatsens målgrupper.

Figur 3.3 Fordeling med hensyn til, om målgruppen har erfaringer med at blive hjemme fra skole, selvom man ikke var syg – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Skoleeleverne har fået spørgsmålet: "Er du inden for de seneste 6 måneder blevet hjemme fra skole, selvom du ikke var syg?" De 16-18-årige har fået spørgsmålet: "Da du stadig gik i skole, skete det så, at du blev hjemme fra skole, selvom du ikke var syg?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

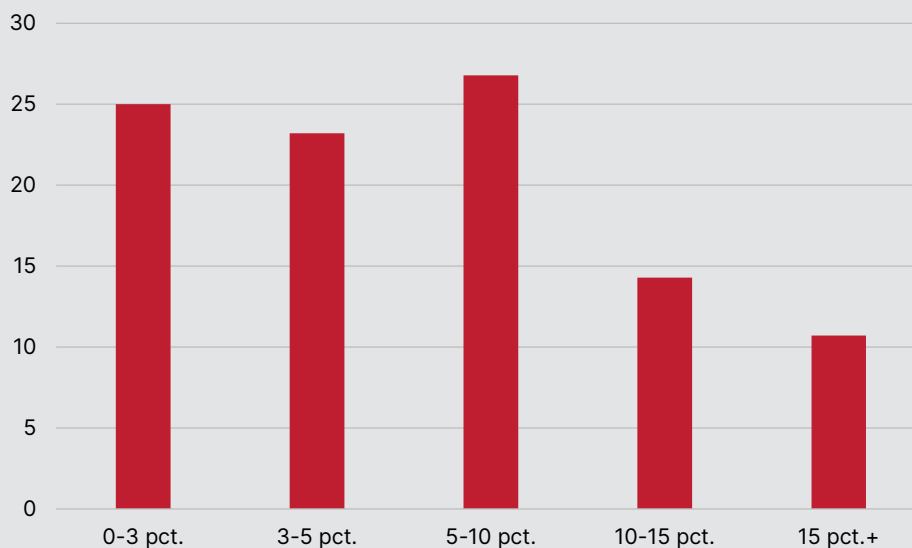
Blandt 16-30-årige deltagere med ikke-MENAPT-baggrund i de boligsociale aktiviteter er der 24 pct., der angiver, at det er sket flere gange, at de er blevet hjemme fra skole, selvom de ikke var syge. Blandt unge med MENAPT-baggrund er den tilsvarende andel 17 pct.

Så i sammenligning med disse unge skiller de 16-18-årige i fritidsjobindsatsen sig markant ud ved at have et selvrapporteret højere ulovligt fravær i skolen. For 13-15-årige er det hhv. 11 pct. blandt unge med MENAPT-baggrund og 17 pct. blandt unge med ikke-MENAPT-baggrund, der angiver, at de flere gange er blevet hjemme (Christensen et al., 2022). Skoleeleverne i fritidsjobindsatsen ligger således på niveau med de 13-15-årige deltagere i boligsociale aktiviteter.

Af Figur 3.4 fremgår de unges gennemsnitlige fraværsprocent i skoleårene 2019/2020 og 2020/2021. Vi ser, at 25 pct. unge i indsatsen, som har fraværsregistreringer i perioden, har et gennemsnitligt fravær på over 10 pct. af et

skoleår. Til sammenligning er det gennemsnitlige samlede fravær i skoleåret på landsplan for skoleåret 2019/2020 på 5,2 pct. 52 pct. af de unge i indsatsen ligger således på eller over landsgennemsnittet for samlet fravær.

Figur 3.4 Fordeling af fraværprocent for skoleelever i indsatsen. I procent.

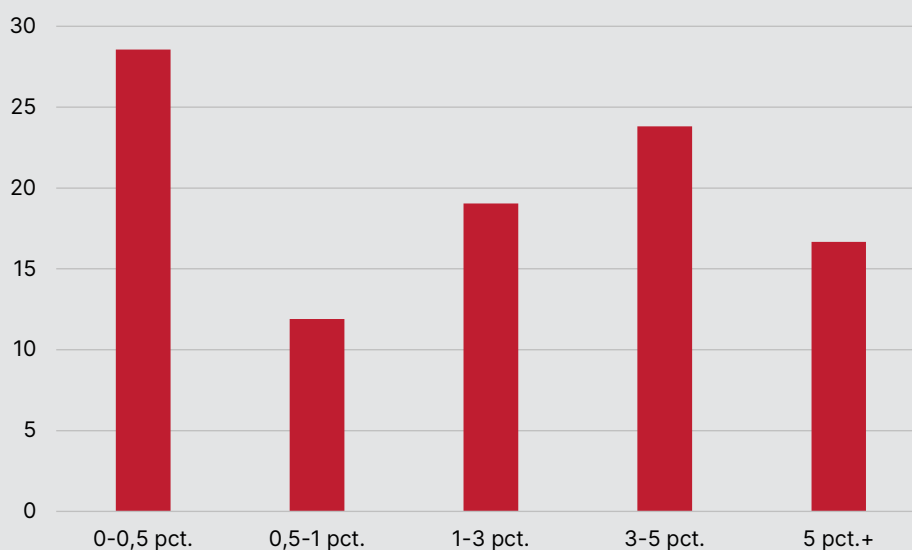
Anm.: N = 56 elever.

Note: Fraværprocenten er opgjort under antagelse af 7 lektioner pr. heldag og 200 skoledage pr. skoleår.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Af Figur 3.5 ses de unges gennemsnitlige ulovlige fravær opgjort som procent af skoleåret. Landsgennemsnittet for ulovligt fravær i skoleåret 2019/2020 er 0,7 pct. 60 pct. af de unge ligger således over landsgennemsnittet for ulovligt fravær.

Figur 3.5 Fordeling af ulovlig fraværsprocent for skoleelever i indsatsen. I procent.

Anm.: N = 42 elever.

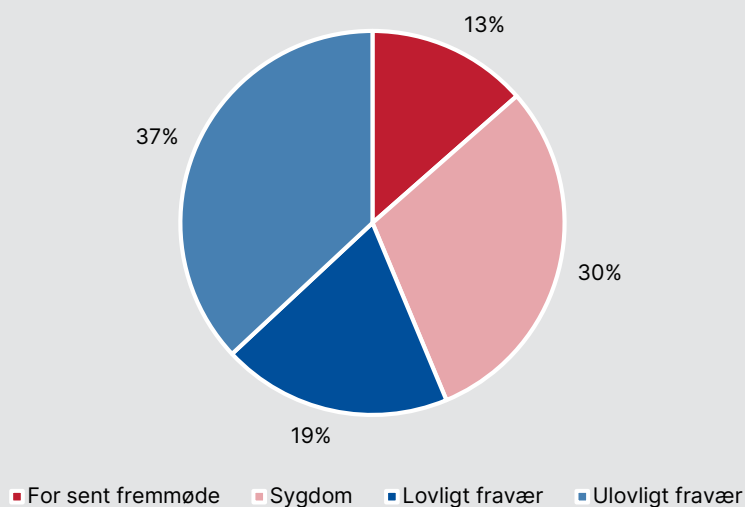
Note: Fraværsprocenten er opgjort under antagelse af 7 lektioner pr. heldag og 200 skoledage pr. skoleår.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Af Figur 3.6 ses fordelingen af de registrerede fraværsårsager for alle fraværsregistreringer på de unge i indsatsen i perioden januar 2020 til og med marts 2022. Vi ser, at 28 pct. af de unges fravær skyldes sygdom, 17 pct. er lovligt fravær, altså fravær med tilladelse til fx læge- eller tandlægebesøg, 39 pct. er ulovligt fravær, altså fravær uden tilladelse, og 15 pct. er registreret som for sent fremmøde. Som følge af loven om styrket forældreansvar fra 2019 skal for sent fravær som udgangspunkt registreres som ulovligt heldagsfravær. Da Esbjerg er frikommune, kan der dog være forskelle i registreringspraksis på tværs af observationsperioden og muligvis også på tværs af skoler, hvorfor ulovligt fravær og for sent fravær ikke entydigt kan adskilles.

Den høje andel af ulovligt fravær kan være en indikation på flere ting. Det kan være elever, som ikke er motiverede til at passe deres skolegang, eller som oplever sociale eller faglige problemer i skolen. Da forældrene skal underrette skolen for at informere om sygdom eller lignende i passende tid, kan det høje ulovlige fravær også indikere, enten at forældrene ikke har en god dialog med skolen, eller at den unge ikke føler at kunne gå til sine forældre med sine problemer.

Figur 3.6 Fordeling af fraværsårsager for de unge i indsatsen. I procent.

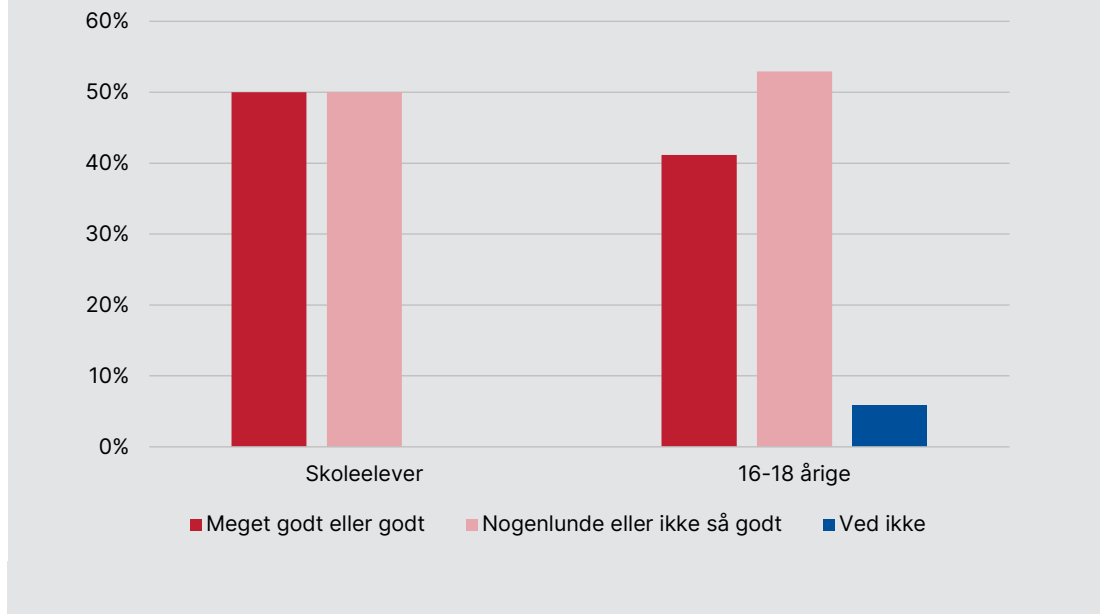
Anm.: N = 56 elever.

Note: Fraværstype er registreret for både heldagsfravær og lektionsfravær og opgjort som andel af samlet antal fraværsregistreringer.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Når vi kigger på, hvordan deltagerne vurderer, hvor godt de klarer sig i skolen, ser vi i Figur 3.7, at halvdelen af skoleeleverne vurderer, at de klarer sig meget godt eller godt, og den anden halvdel vurderer, at de klarer sig nogenlunde eller ikke så godt. Blandt de 16-18-årige vurderer 53 pct., at de klarede sig nogenlunde eller ikke så godt, og 41 pct., at de klarede sig meget godt eller godt. Som i de foregående figurer, så ser vi også i forhold til selv vurdering af deres niveau i skolen, at indsatsen har fat i nogle af de 16-18-årige, som er tænkt som målgruppe.

Figur 3.7 Fordeling af, hvordan målgruppen selv vurderer, at de klarer sig i skolen opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Hvordan synes du selv, du klarede dig i skolen rent fagligt?"

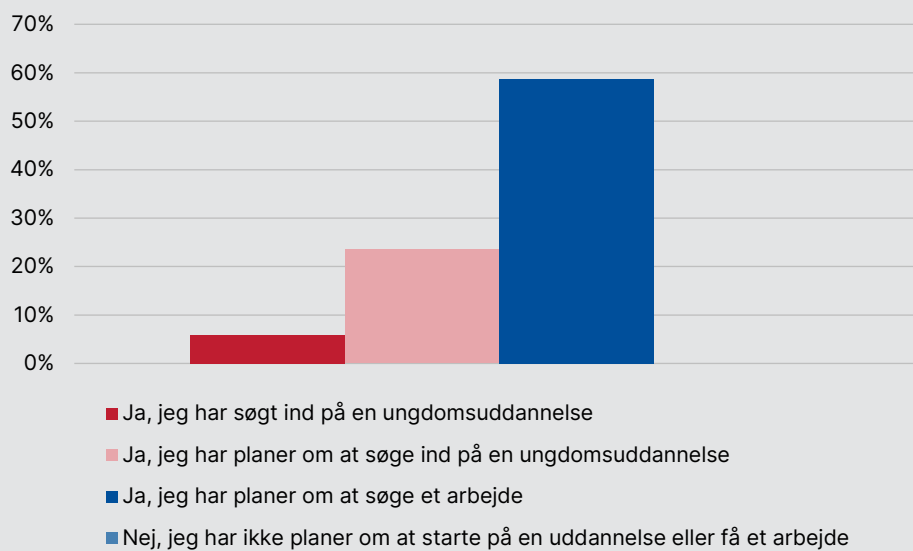
Kilde: Livsmestrings-survey.

I forhold til deltagere i boligsociale aktiviteter vurderer indsatsens unge sig markant dårligere i skolen (Christensen et al., 2022), hvor vi ser, at 68 pct. af børn og unge med ikke-MENAPT-herkomst oplever, at de klarer sig meget godt eller godt, mens hele 80 pct. af børn og unge med MENAPT-herkomst tilsvarende oplever, at de klarer sig godt.

Når der udarbejdes en midtvejsevaluering, vil vi koble registerdata om afgangskarakter på disse survey-besvarelser for at se nærmere på, hvordan de unge objektivt set klarer sig i skolen. Denne selv vurdering kan både dække over, at de fagligt har det svært i skolen, men det kan også dække over, at de ikke har nogen særlig stærk tro på egne kompetencer, og at de faktisk fagligt klarer sig godt. Det vil vi kunne belyse senere i evalueringen.

For de 16-18-årige har vi endvidere spurgt dem til, om de har planer om at starte på en uddannelse eller få et arbejde inden for den nærmeste fremtid. Det fremgår af Figur 3.8, at godt 60 pct. har planer om at søge et arbejde, mens 24 pct. har planer om at søge ind på en ungdomsuddannelse. De resterende er enten uafklarede eller har søgt ind på en ungdomsuddannelse.

Figur 3.8 Fordeling af, om de 16-18-årige har planer om at starte på en ungdomsuddannelse, erhvervsuddannelse eller få et arbejde inden for de næste 6 måneder. I procent.

Anm.: N = 17.

Note: De 16-18-årige har fået spørgsmålet: "Har du planer om at starte på en ungdomsuddannelse (fx FGU, STX og HF eller erhvervsuddannelse) eller få et arbejde inden for de næste 6 måneder".

Kilde: Livsmestrings-survey.

Af Tabel 3.14 fremgår det, hvem de 16-18-årige taler med, når de afsøger, om de skal i gang med uddannelse eller job. 80 pct. taler med deres forældre eller søskende, godt halvdelen med en uddannelses- og erhvervsvejleder. Kun en lille andel taler ikke med nogen om deres overvejelser.

Tabel 3.14 Fordeling af, hvem de 16-18-årige taler med om deres overvejelser i forhold til ungdomsuddannelse og job. I procent.

	Procent
Mine forældre og/eller søskende	80
En uddannelses- og erhvervsvejleder (fx kontaktperson)	47
Mine venner	33
Min lærer	20
Andre	7
Jeg taler ikke med nogen om mine overvejelser i forhold til uddannelse eller job	7

Anm.: N = 15.

Note: De 16-18-årige har fået spørgsmålet: "Hvem taler du med om dine overvejelser i forhold til hvilken ungdomsuddannelse eller job, du skal vælge? (sæt gerne flere kryds)"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Endelig har vi spurgt de 16-18-årige om, hvilken uddannelse de regner med at få. Selvom kun en lille andel ikke taler med nogen om deres overvejelser, er der 30 pct., der er uafklarede med, hvilken uddannelse de forventer at få. Blandt de, der har en forventning til uddannelse, er der en stor spredning i uddannelsesstypen. 29 pct. forventer en erhvervsuddannelse, og kun 12 pct. forventer, at de ikke får nogen uddannelse ud over grundskolen.

Tabel 3.15 Fordeling af, hvilken uddannelse de 16-18-årige forventer at få. I procent.

	Procent
Grundskole	12
Gymnasial uddannelse	12
Erhvervsfaglig uddannelse	29
Videregående uddannelse	12
Andet	6
Ved ikke	29
I alt	100

Anm.: N = 17.

Note: De 16-18-årige har fået spørgsmålet: "Hvilken uddannelse regner du med at få?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

3.4 Deltagernes oplevelser med indsatsen

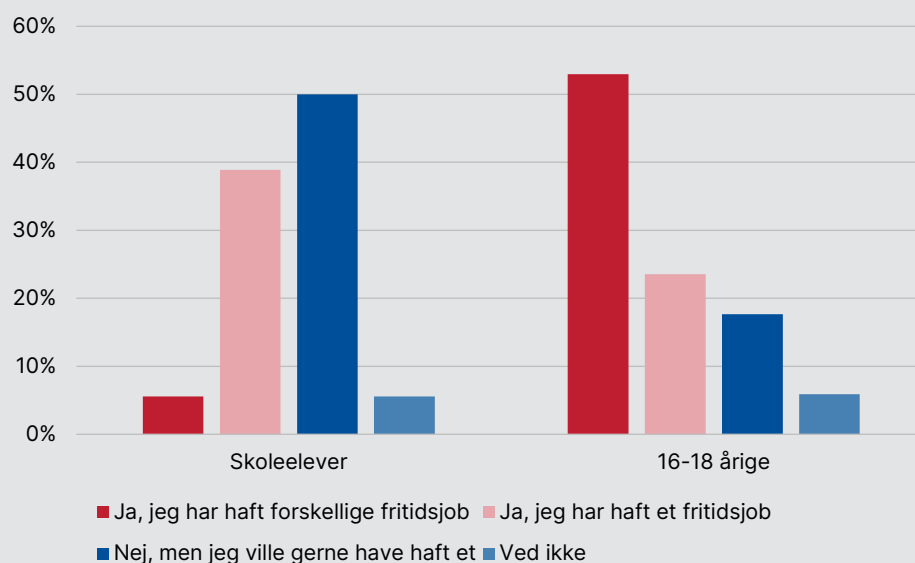
Vi går nu over til at beskrive, hvordan deltagerne oplever indsatsen. Vi ved fra andre undersøgelser af, hvordan indsatsen har en gennemslagskraft for målgruppen, at det er vigtigt, at deltagerne har positive forventninger til at skulle være med i indsatsen (Gagné & Deci, 2005; Goldman-Meller et al., 2016).

Forud for, at deltagerne bliver en del af fritidsjobindsatsen, kan særligt de 16-18-årige have erfaringer med at have et fritidsjob. Af Figur 3.9 fremgår det, om målgruppen tidligere har haft et fritidsjob. Som forventet er der i sagens natur forskel på skoleelever og de 16-18-årige, givet at målgruppen skal nå en bestemt alder for at få et fritidsjob. Halvdelen af de adspurgte skoleelever har ikke tidligere haft et fritidsjob, men vil gerne have et. Det er et godt udgangspunkt for at deltage i indsatsen. Godt 40 pct. af dem har prøvet at have et fritidsjob. Blandt de 16-18-årige ser vi, at over halvdelen har haft forskellige fritidsjobs. Både blandt skoleelever og de 16-18-årige er der få, der ikke ved, om de egentlig har haft et fritidsjob. Der er ingen i målgruppen, der angiver i svarmuligheden, at de ikke har haft et fritidsjob, fordi de *ikke* har haft lyst.

Umiddelbart kan det se ud som om, at fritidsjobs ikke er fremmed for særligt de 16-18-årige, idet mange har erfaringer med fritidsjobs. Det kan både være en god start for at være med i fritidsjobindsatsen, men der kan også være erfaringer forbundet med de tidligere fritidsjobs, som måske påvirker de unge i negativ retning. I interviews med fritidsjobkonsulenterne fortæller de, at flere af de unge ganske vist har haft fritidsjobs, men at det ofte har været kortvarigt og præget af usikkerhed for de unge. En fritidsjobkonsulent fortæller:

Det kan være, at den unge har fået nogle opgaver, som hun ikke er helt sikker på, hvordan hun skal lave, så er det nemmere og mere trygt bare ikke at møde ind til jobbet mere end at spørge om hjælp. Det kan også handle om, at den unge har haft nogle vagter, men er forhindret i at tage en vagt og i stedet for at bytte vagter, så bliver den unge bare væk og kommer ikke igen. Det er erfaringer, de unge har med sig, når vi møder dem i indsatsen.

Figur 3.9 Fordeling af, hvorvidt målgruppen tidligere har haft et fritidsjob – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 17, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Har du tidligere haft et fritidsjob?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

I Tabel 3.16 fremgår, hvordan målgruppen er blevet opmærksomme på indsatsen. Vi ser, at for skoleeleverne er det næsten 2 ud af 3, der har hørt om indsatsen fra en fritidsjobkonsulent, der har været på skolen. De resterende skoleelever har hørt om indsatsen fra en lærer mv. Idéen med at holde vejledning på skolerne og introduktionsmøder om indsatsen var netop at gøre skoleelever interesseret i indsatsen. Det, at der også er lærere, der har fortalt om indsatsen, kan også ses som et tegn på, at lærerne er med til at rekruttere, eventuelt ved at prikke til elever, som de vurderer kunne have glæde af indsatsen. En af kontaktpersonerne på skolerne fortæller her om et eksempel på, hvordan hun som lærer har opsporet elever, som kunne være i målgruppen og brobygget til indsatsen:

Vi havde da et par idéer til elever lige inden, vi lukkede ned under corona. Det var et par elever, primært fra min egen klasse. Jeg talte med forældrene og de unge, og efterfølgende tog fritidsjobkonsulenten så kontakt til dem. En af dem havde store udfordringer med at hænge på i skolen, og vi havde tænkt, at et fritidsjob ville være rigtig godt for ham. Men han er relationelt svær, og hvis man ikke

nærmest har daglig kontakt med ham, så er han nok svær at fange i et sådan projekt. Det var også telefonisk vejledning under corona, og derfor var der også nogle af dem der faldt fra. For de 16-18-årige ser vi, at de fortrinsvis har hørt om indsatsen fra en uddannelses- og erhvervsvejleder, pædagog eller lærer. Indsatsen – givet den kommunale forankring – var netop planlagt, således at en rekrutteringsvej ind i indsatsen for de 16-18-årige er via uddannelses- og erhvervsvejleder, der typisk vil være i kontakt med denne del af målgruppen.

Tabel 3.16 Fordeling af, hvordan målgruppen har hørt om fritidsjobindsatsen – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

	Skoleelever	16-18-årige
Fritidsjobkonsulent	63	12
Lærer/pædagog/uddannelses- og erhvervsvejleder	31	59
Venner/skolekammerater	6	-
Andre	-	24
Ved ikke	-	6

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Hvordan hørte du om tilbuddet om fritidsjob?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

I Tabel 3.17 fremgår, hvad de 16-18-årige lavede, før de startede i indsatsen. Omtrent halvdelen enten afventede at starte på en ungdomsuddannelse eller FGU, var ved at afbryde en ungdomsuddannelse eller FGU, havde været i praktik eller er i et forløb med uddannelses- og erhvervsvejleder.

Tabel 3.17 Fordeling af, hvad de 16-18-årige laver, før de startede i indsatsen. I procent.

	Procent
Afventer at starte på ungdomsuddannelse/FGU	24
Er ved at afbryde ungdomsuddannelse/FGU	6
Er i et forløb med vejleder	12
Har været i praktik	12
Andet	47

Anm.: N = 17.

Note: De 16-18-årige har fået spørgsmålet: "Hvad lavede du, lige inden du startede på tilbuddet om fritidsjob?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Vi ser i Tabel 3.18, at hovedparten – 88 pct. af skoleeleverne og 77 pct. af de 16-18-årige – forventer, at de finder et fritidsjob, som de bliver glade for. En ganske lille andel har ingen forventninger til indsatsen. Det er et rigtigt godt udgangspunkt for deltagerne i fritidsjobindsatsen.

Tabel 3.18 Fordeling af, hvilke forventninger målgruppen har til indsatsen – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

	Skoleelever	16-18-årige
Jeg har ingen forventninger	13	6
Jeg finder et fritidsjob, som jeg bliver glad for	88	76
Jeg finder et fritidsjob, men er usikker på, om det er noget for mig	-	6
Jeg søger ind på en ungdomsuddannelse	-	6
Ved ikke		6

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Hvilke forventninger har du til tilbuddet om fritidsjob?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

En af fritidsjobkonsulenterne fortæller, at de langt fleste unge opsøger indsatsen, fordi de har et ønske og en forventning om at finde et fritidsjob. Hun fortæller dog videre at, der ikke er så mange, der har konkrete forslag til, hvad det kunne være, men at de fleste derimod er sikre på, hvad det ikke skal være, hvilket er reklameomdeling. Fritidsjobkonsulenten fortæller, at en stor del af

arbejdet med de unge derfor er at forventningsafstemme omkring, hvilke arbejdsopgaver de rent faktisk må og ikke må udføre i forhold til deres alder. Selvom de fleste unge er åbne for at søge bredt, så fortæller hun også, at nogle af de unge har brug for hjælp til at sænke forventningerne:

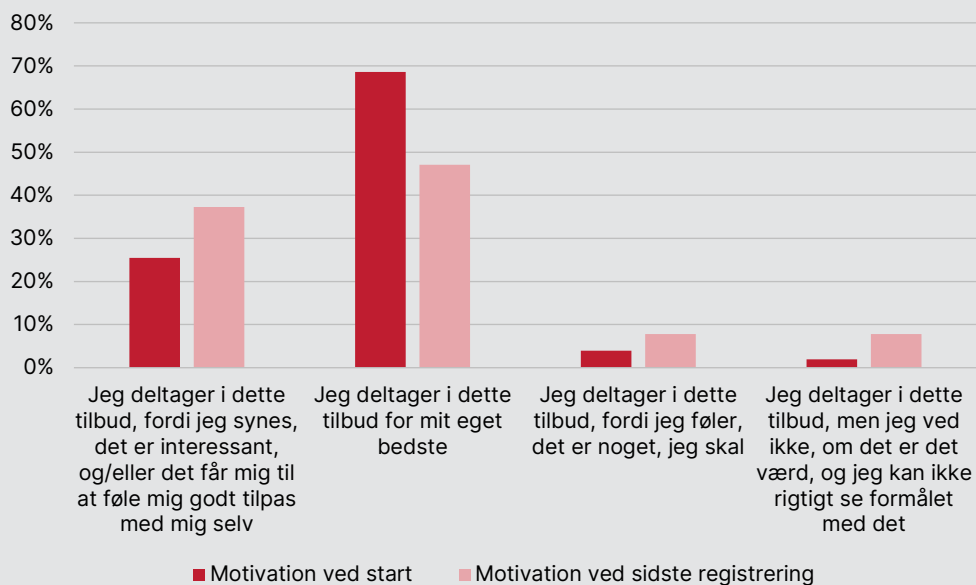
Nogle af de unge skal have hjælp til at sænke forventningerne til, hvad et fritidsjob er og kan være. Både til hvad man får i timen, og hvordan man opfører sig. Deres forventninger til dem selv og til arbejdspladsen skal der nogle gange arbejdes en del på.

Fritidsjobkonsulenten fortæller eksempelvis, at mange af de unge drenge gerne vil arbejde praktisk med mekanik eller elektronik, hvilket dog ofte ikke er realistisk på grund af deres alder og arbejdsmiljølovgivningen. Fritidsjobkonsulenterne hjælper de unge med at forventningsafstemme omkring, hvilke muligheder der rent faktisk er for at kunne indfri alle eller nogle af deres ønsker og forventninger. Fritidsjobkonsulenten fortæller:

Det kan godt være, at de ikke kan få lov til at stå og rode i scootere til at starte med, men de kan måske få lov til at sætte varer på plads eller tørre støv af. Men så er de inde i virksomheden og kan vise deres værd. Så den tankegang skal vi have lavet om på: Det kan godt være, at du ikke må stå ved de store maskiner til at starte med, men det er en vej ind. Det handler om at udvide horisonterne for, hvad de må og ikke må, og egentlig både for de unge og virksomhederne.

I forbindelse med deltagernes opstart i indsatsen spørger fritidsjobkonsulenterne de unge om deres motivation for deltagelse. Det fremgår af Figur 3.10, at langt størstedelen af de unge i indsatsen har en positiv motivation ved opstart. Udsagnet, at man deltager i indsatsen, fordi man føler, man gør noget godt for sig selv, signalerer en indre motivation for indsatsen, som er vigtig for at skabe forandring.

Figur 3.10 Fritidsjobkonsulentens registrering af den unges motivation. I procent.

Anm.: N = 27 unge.

Note: Figuren inkluderer alle unge, som har mere end en registreret motivation.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

I Tabel 3.19 ser vi, hvordan den største gruppe unge – de, som ved deres opstartssamtale svarede: *”Jeg deltager i dette tilbud for mit eget bedste”* – har flyttet sig i deres motivation for at deltage i indsatsen. Vi ser, at knap 40 pct. af de unge har en uændret positiv motivation for at deltage i indsatsen og finde et fritidsjob, og yderligere knap 40 pct. har bevæget sig fra at være bevidste om, at det at deltage i indsatsen er gavnligt for dem mod en stærkere indre motivation bundet op på nytilegnede kompetencer og interesse. Vi ser også, at 22 pct. af de unge synes at have mistet motivationen for at deltage i indsatsen undervejs. Dette kan fx skyldes et dårligt match mellem den unge og en virksomhed, som eksempelvis ligger uden for deres interesseområde eller en følelse af ikke at slå til eller ikke have de rigtige kompetencer til at føle, de bidrager i virksomheden.

Tabel 3.19 Fordeling af sidste registrerede motivation for unge, som ved indsatsens start har svaret: "Jeg deltager i dette tilbud for mit eget bedste".

Motivation ved sidste registrering	Procent
Jeg deltager i dette tilbud, fordi jeg synes, det er interessant, og/eller det får mig til at føle mig godt tilpas med mig selv	39
Jeg deltager i dette tilbud for mit eget bedste	39
Jeg deltager i dette tilbud, fordi jeg føler, det er noget, jeg skal	11
Jeg deltager i dette tilbud, men jeg ved ikke, om det er det værd, og jeg kan ikke rigtig se formålet med det	11

Anm.: N = 18 unge.

Note: Tabellen inkluderer alle unge, som har mere end en registreret motivation og som ved opstartssamtalen har svaret: "Jeg deltager i dette tilbud for mit eget bedste".

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Opbakning til det, man sætter sig for – særligt fra ens forældre – men også fra ens venner, må formodes at være vigtig for, at man bliver i en indsats eller i et tilbud og generelt for, at man får skabt en forandring. Vi har spurgt målgruppen til deres oplevelser af opbakning. Samtlige skoleelever angiver i surveyen, at deres forældre synes, at det er en rigtig god idé, at de deltager i indsatsen. Tilsvarende angiver næsten samtlige 16-18-årige, at også deres forældre synes, at det er en rigtig god idé, at de er med. Ligeledes fortæller over halvdelen af både skoleeleverne og de 16-18-årige, at deres venner synes, det er en rigtig god idé, at de er med i fritidsjobindsatsen. Særligt blandt de 16-18-årige er der en del, der angiver, at deres venner ikke ved, at de er med i indsatsen.

Blandt de interviewede unge har de alle fire fortalt deres venner og familier, at de er med i indsatsen, og fået opbakning hertil. En af de unge folkeskoleelever fortæller eksempelvis, at hans deltagelse i indsatsen har medført ros fra flere klassekammerater, som selv er blevet inspireret til at deltage i indsatsen:

Jeg har fået et arbejde, og flere fra min klasse har sagt bagefter, at de også vil prøve at skrive til hende [fritidsjobkonsulenten], fordi de også gerne vil have et job. De synes, det var godt gået af mig, at jeg fik det.

Vi ser i Tabel 3.20, at over halvdelen af de unge, som hidtil har været i forløb, har haft opbakning fra deres forældre.

Tabel 3.20 Fordeling af typen af ressourcepersoner, der støtter deltagerne i indsatsen til og med marts 2022

	Procent
Vejleder eller pædagogisk leder e.l. på skolen	30
Uddannelses- og erhvervsvejleder	53
Forælder/forældre	59
Kontaktperson (fra kommunen)	10

Anm.: N = 70 unge.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

Tabel 3.21 viser, hvor mange de unge hver især har, som støtter dem igennem indsatsen. De unge, som er kommet ind i indsatsen gennem den åbne vejledning på skolerne, har endnu ikke fået registreret ressourcepersoner i systemet. Ud over dem har kun en enkelt ingen registreret ressourceperson, mens over 70 pct. har mere end en, som støtter op om deres deltagelse i indsatsen.

Tabel 3.21 Fordeling af, hvor mange ressourcepersoner der støtter hver af deltagerne i indsatsen til og med marts 2022

Antal ressourcepersoner	Procent
0	20
1	20
2	51
3	6
4	3

Anm.: N = 70 unge.

Kilde: Indsatsen og Esbjerg Kommune.

3.5 Fritidsliv og oplevelse af fællesskab

Nu går vi over til at beskrive, hvordan målgruppen vurderer deres fritidsliv, venner og fællesskaber. Et aktivt fritidsliv med venner og fællesskaber er gavnligt for unge menneskers udvikling i forhold til at blive aktive medborgere i voksenlivet (Borghans et al., 2008; Carneiro & Heckman, 2003; Damelang & Kloss, 2013; Heckman et al., 2006; Heckmann, 1999).

Af Tabel 3.22 fremgår det, at de fleste af de 16-18-åriges venner enten stadig går i skole eller er i gang med en uddannelse. Det rummer formentlig en stærk positiv socialisering af de unge i fritidsjobindsatsen. Når de unge omgiver sig med andre unge, der er i gang med uddannelse og beskæftigelse, signalerer det, at der blandt disse unge er en positiv værdi af uddannelse og beskæftigelse. Omvendt vil man kunne forestille sig, at hvis de unge primært havde venner, der heller ikke var i uddannelse eller beskæftigelse, ville det være vanskeligere for den pågældende at få mest muligt ud af sin deltagelse i fritidsjobindsatsen.

Tabel 3.22 Fordeling af om de 16-18-åriges nærmeste venner går i skole, er i gang med uddannelse eller har et arbejde. I procent.

	Procent
De fleste går stadig i skole	38
De fleste er i gang med en uddannelse	54
De fleste har et arbejde	-
De fleste er hverken i gang med skole, uddannelse eller arbejde	-
Ved ikke	8
I alt	100

Anm.: N = 13.

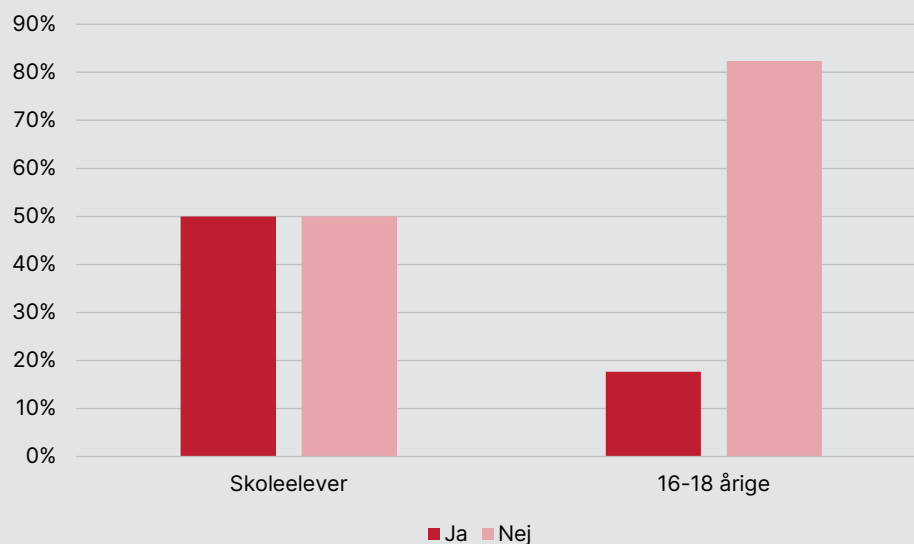
Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Når du tænker på dine nærmeste venner, går de fleste i skole, er i gang med en uddannelse eller har et arbejde?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Af Figur 3.11 fremgår, om målgruppen går til noget i deres fritid. Vi ser, at hovedparten af skoleeleverne allerede er aktive i deres fritid. 51 pct. deltager i aktiviteter i deres fritid, og 19 pct. gør ikke, men vil gerne. 31 pct. går ikke til noget og ønsker heller ikke at gå til noget. Til sammenligning går 64 pct. af 13-15-årige deltagere i boligsociale aktiviteter til noget i deres fritid, mens 20 pct. ikke går til noget og heller ikke ønsker det (Christensen et al., 2022).

For de 16-18-årige ser vi, at 18 pct. går til noget i deres fritid, mens 40 pct. ikke går til noget, men gerne vil, og de resterende 40 pct. går ikke til noget og ønsker det heller ikke. Sammenligner vi med de 16-30-årige deltagere i boligsociale aktiviteter, går 53 pct. af dem til noget i deres fritid, og 26 pct. går ikke til noget og ønsker det heller ikke (Christensen et al., 2022). Der er således en mulig større gruppe af de 16-18-årige i fritidsjobindsatsen, som har en mere tilbagetrukket hverdag, hvilket der kan være mange grunde til.

Figur 3.11 Fordeling af, om målgruppen går til noget i deres fritid (fx fodbold eller andre sportsgrene, spejder, musik, dans og drama, ungdomsklub) – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Går du til noget i din fritid? (fx fodbold eller andre sportsgrene, spejder, musik, dans og drama, ungdomsklub)".

Kilde: Livsmestrings-survey.

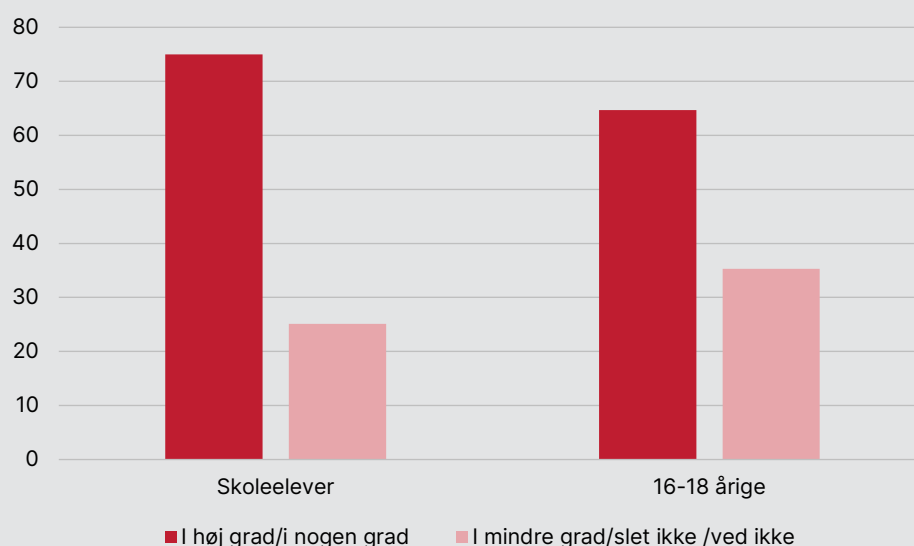
Der er således tegn på, at deltagerne i fritidsjobindsatsen er mindre aktive i deres fritid sammenlignet med andre unge.

Noget af det, som en fritidsjobindsats kan understøtte, er, at unge oplever at være en del af noget, der er større end dem selv. Et langsigtet mål med indsatsen er at styrke målgruppens oplevelser af medborgerskab i samfundet. Vi har derfor spurgt til, om de egentlig oplever at være en del af et fællesskab, og om de føler, at de bliver holdt uden for i samfundet, fordi det er i fællesskaber, at unges sociale kompetencer og kvalifikationer udvikles, og hvor de unge oplever, at de er en del af noget større, og at de hører til i en gruppe, der kan give en tryghed og sikkerhed.

Af Figur 3.12 fremgår det, hvordan målgruppen føler, at de er en del af et fællesskab. Helt overvejende føler både skoleelever (75 pct.) og de 16-18-årige

(65 pct.), at de i høj grad eller i nogen grad er en del af et fællesskab. Henholdsvis 25 pct. af skoleeleverne og 35 pct. af de 16-18-årige føler, at de i mindre grad eller slet ikke er en del af et fællesskab.

Figur 3.12 Fordeling af, om målgruppen føler, at de er en del af et fællesskab – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

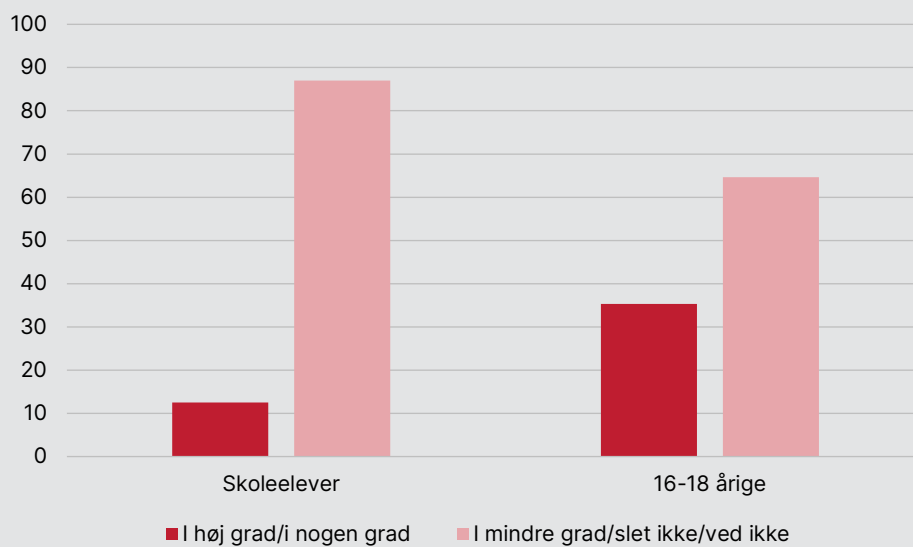
Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du, at du er en del af et fællesskab?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Til sammenligning angiver 90 pct. af 13-15-årige deltagere i boligsociale aktiviteter i udsatte boligområder, at de i høj eller i nogen grad føler sig som en del af et fællesskab, mens 83 pct. af de 16-30-årige deltagere i boligsociale aktiviteter i høj eller i nogen grad føler sig som en del af et fællesskab (Christensen et al., 2022). Ikke-idrætsaktive elever i get2sport-evalueringen ligger på niveau med skoleeleverne i fritidsjobindsatsen, idet 76 pct. angiver, at de i høj grad eller i nogen grad føler sig som en del af et fællesskab, mens mere end 9 ud af 10 idrætsaktive elever og get2sport-medlemmer føler sig som en del af et fællesskab (Christensen & Christensen, 2021). Indsatsens unge ser således ud til at være væsentlig mere udsatte sammenlignet med øvrige tilsvarende unge.

I Figur 3.13 ser vi på, i hvilken grad målgruppen føler, at de bliver holdt uden for samfundet. Det helt overvejende billede er, at 13 pct. af skoleelever føler, at de i høj grad eller i nogen grad bliver holdt uden for samfundet. For de 16-18-årige føler 35 pct., at de i høj eller i nogen grad bliver holdt uden for samfundet. 12 pct. af 13-15-årige deltagere i boligsociale aktiviteter føler sig i høj grad eller i nogen grad holdt uden for samfundet, mens 25 pct. af de 16-30-årige deltagere tilsvarende føler, at de bliver holdt uden for samfundet (Christensen et al., 2022). Godt 30 pct. af ikke-idrætsaktive elever føler, at de bliver holdt uden for samfundet, mens omkring 20 pct. af get2sport-medlemmer og idrætsaktive elever har den tilsvarende følelse (Christensen & Christensen, 2021). Det peger på, at særligt de 16-18-årige i fritidsjobindsatsen befinder sig i udsatte positioner.

Figur 3.13 Fordeling af, om målgruppen føler, at de bliver holdt uden for samfundet – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du, at du bliver holdt uden for samfundet?"

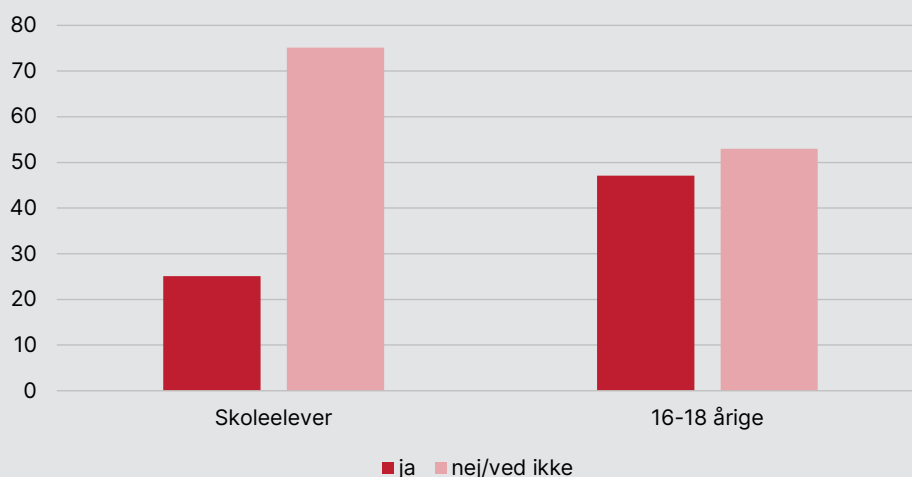
Kilde: Livsmestrings-survey.

3.6 Livstilfredshed

Noget af det, som en fritidsjobindsats som 'Energi til mere' forventes at kunne påvirke positivt, er deltageres livstilfredshed, at de har noget at være stolte af, at de duer til noget og har noget at bidrage med. Forventningen er, at deltagerne vil udvikle sig på disse forhold, imens de deltager i indsatsen. I denne første evalueringsrapport har vi kun målinger for, hvordan deltagerne svarer i forbindelse med opstarten; i midtvejsrapporten vil det være muligt – såfremt det lykkes fritidsjobkonsulenterne at få deltagerne til at besvare surveyen ved afslutningen af indsatsen – at beskrive deltageres progression.

Af Figur 3.14 fremgår, om deltagerne føler sig ensomme. Vi ser, at 25 pct. af skoleelever i varierende grad føler sig ensomme, mens den tilsvarende andel for 16-18-årige er 47 pct. Til sammenligning føler 26 pct. af deltagere i bolig-sociale aktiviteter sig også ensomme, og det er i særlig grad 16-30-årige unge med ikke-MENAPT baggrund (50 pct.), der føler sig ensomme (Christensen et al., 2022). I evalueringen af get2sport finder vi, at det særligt er ikke-idræts-aktive unge, der føler sig ensomme, med 29 pct. (Christensen & Christensen, 2021). Der er således også i forhold til en ensomheds-dimension tegn på, at indsatsens unge er mere udsatte end øvrige sammenlignelige unge.

Figur 3.14 Fordeling af, hvorvidt målgruppen ofte føler sig ensomme – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

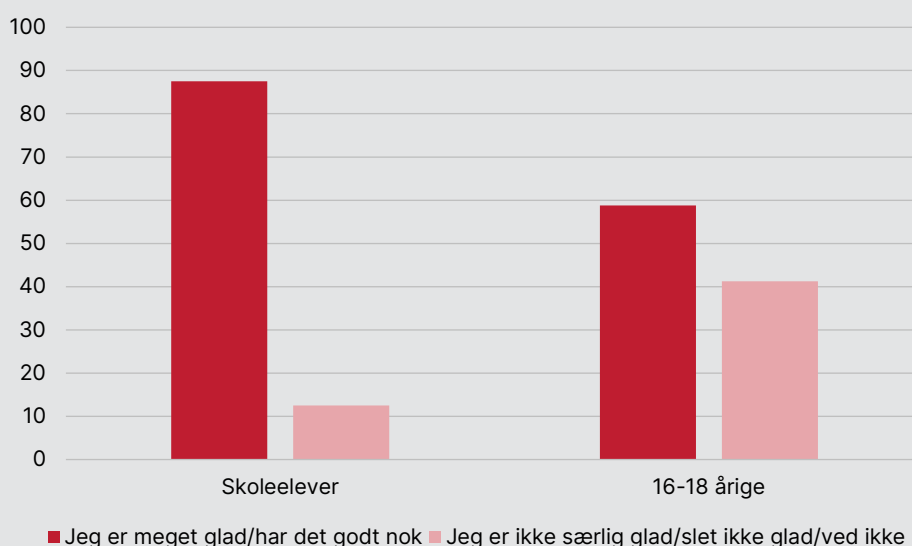
Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du dig ofte ensom?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Af Figur 3.15 fremgår det, hvad deltagerne synes om deres liv for tiden. Vi ser, at næsten alle (90 pct.) af skoleeleverne er meget glade eller har det godt nok. Anderledes ser det ud for de 16-18-årige, hvor 60 pct. er meget glade eller har det godt nok. Der er således en stor andel af de 16-18-årige, der ikke er særlig glade eller slet ikke glade for deres liv.

Figur 3.15 Fordeling af, hvad målgruppen synes om deres liv for tiden – opgjort for skoleelever og 16-18-årige. I procent.

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Hvad synes du om dit liv for tiden?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Blandt 13-15-årige deltagere i boligsociale aktiviteter er 91 pct. meget glade eller har det godt nok, og blandt de 16-30-årige er det 84 pct., der er meget glade eller har det godt (Christensen et al., 2022). Til sammenligning angiver 90 pct. af get2sport-medlemmerne og 80 pct. af de idrætsaktive elever, at de er meget glade eller har det godt nok, mens det er ca. 70 pct. af de ikke-idrætsaktive elever, der er meget glade eller har det godt (Christensen & Christensen, 2021). Indsatsens 16-18-årige forekommer i forhold til tilfredshed med livet at være mere udsatte end øvrige sammenlignelige unge.

Af Tabel 3.23 fremgår det, hvorvidt deltagerne er enige eller uenige i en række udsagn om sig selv som personer. Det overordnede billede, der tegner sig, er, at de 16-18-årige generelt vurderer sig selv dårligere, end skoleeleverne gør.

Kun 24 pct. af de 16-18-årige er helt enige eller enige i, at de alt i alt er tilfredse med sig selv. 29 pct. føler, at de overhovedet ikke duer til noget, og tilsvarende 29 pct. føler sig fra tid til anden nyttesløse. Halvdelen af de 16-18-årige føler, at de har en del gode egenskaber, og at de er i stand til at gøre noget lige så godt som andre. 35 pct. har noget at være stolte af.

69 pct. af skoleeleverne er alt i alt tilfredse med sig selv. 75 pct. føler, at de har en del gode egenskaber, og 88 pct. føler, at de er i stand til at gøre noget lige så godt som andre. 63 pct. synes, at de har noget at være stolte af. 25 pct. føler sig fra tid til anden nyttesløse, og 31 pct. føler, at de fra tid til anden ikke duer til noget.

Samlet set peger det på et stort behov – særligt for de 16-18-årige unge – for, at de får et andet syn på sig selv og i højere grad tillægger sig selv en positiv værdi og et positivt bidrag. Det peger på, at de 16-18-årige har lavt selvværd, der kan have en negativ indflydelse på, hvordan de kommer igennem uddannelse og ind på arbejdsmarkedet.

Tabel 3.23 Fordeling af, om deltagerne er enige eller uenige i udsagn om sig selv som personer – opgjort for skoleelever og 16-18-årige unge i indsatsen. I procent.

	Skoleelever		16-18-årige	
	Helt enig/enig	Neutral/uenig/helt uenig/ved ikke	Helt enig/enig	Neutral/uenig/helt uenig/ved ikke
Du er alt i alt tilfreds med dig selv	69	31	24	77
Fra tid til anden føler du, at du overhovedet ikke duer til noget	31	69	29	71
Du synes, du har en del gode egenskaber	75	25	47	53
Du er i stand til at gøre noget lige så godt som de fleste andre	88	13	47	53
Du synes, du har meget at være stolt af	63	38	35	65
Du føler dig helt nyttesløs fra tid til anden	25	75	29	71

Anm.: N (skoleelever) = 16, N (16-18-årige) = 17.

Kilde: Livsmestrings-survey.

3.7 Kombination af dimensionerne af livsmestring

I Tabel 3.24 ser vi på sammenhængen mellem de forskellige dimensioner af livsmestring. Vi ser, at knap en tredjedel svarer positivt på alle fem dimensioner af livsmestring. Vi ser også, at mere end en tredjedel svarer negativt på en enkelt dimension. Den sidste tredjedel svarer negativt på to eller flere af de fem dimensioner af livsmestring og ser ud til at befinde sig i en udsat position.

Tabel 3.24 Negative svar på flere dimensioner af livsmestring samtidig. I procent.

Antal negative svar	Procent
0	30
1	36
2	15
3+	12
I alt	100

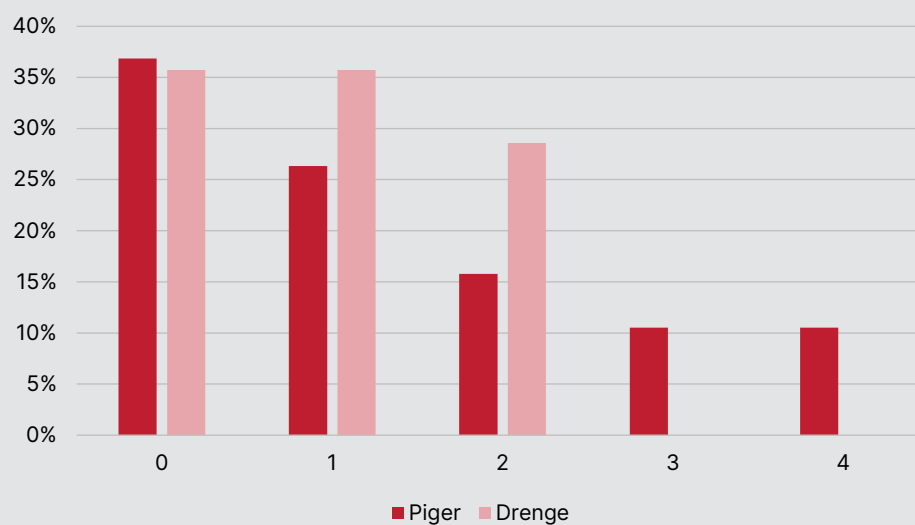
Anm.: N = 33.

Note: De negative svar er opgjort for fem dimensioner; ensomhed, livstilfredshed, om man føler, man har meget at være stolt af, om man føler, man er en del af et fællesskab, og om man føler sig holdt uden for samfundet.

Kilde: Livsmestrings-surveyen.

Af Figur 3.16 fremgår det, hvordan de negative besvarelser på forskellige dimensioner af livsmestring fordeler sig på køn. Vi ser, at om end der også er besvarelser blandt drengene, som antyder en vis grad af udsathed, så er de største antal af negative besvarelser blandt pigerne. Vi ved fra andre undersøgelser (Christensen et al., 2022), at særligt ensomme børn og unge også har en tendens til at slå ud på de andre dimensioner af livsmestring. Tilsvarende fremgår det af andre undersøgelser (Christensen et al., 2022), at især piger i denne aldersgruppe generelt er mere ensomme og mindre tilfredse med deres liv end drenge i samme aldersgruppe. For fordeling af besvarelser af udvalgte spørgsmål fra livsmestrings-surveyen på køn, se Bilag 1.

Figur 3.16 Negative svar på flere dimensioner af livsmestring samtidig – fordelt på køn. I procent.

Anm.: N = 33.

Note: De negative svar er opgjort for fem dimensioner; ensomhed, livstilfredshed, om man føler, man har meget at være stolt af, om man føler, man er en del af et fællesskab, og om man føler sig holdt uden for samfundet.

Kilde: Livsmestrings-survey.

4 Implementering og samarbejde

I dette kapitel beskriver vi, hvordan det er gået med at implementere fritidsjobindsatsen. Vi har fokus på organiseringen af indsatsen og samarbejde mellem de forskellige aktører i forhold til at rekruttere deltagere, arbejde med målgruppen og vilkår for indsatsens gennemslagskraft – både i kommunen og i virksomhederne.

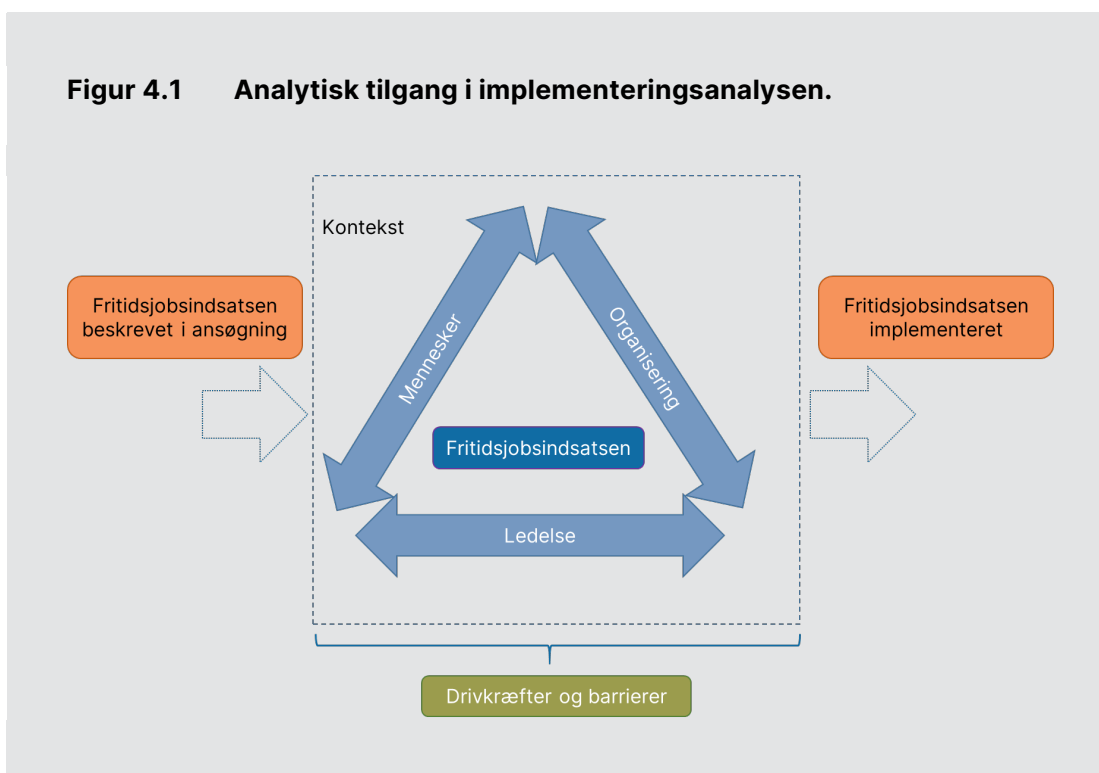
Kapitlet er baseret på i alt otte kvalitative interviews med aktører og samarbejdspartnere i indsatsen samt interviews med fire unge, der på interviewtidspunktet deltog eller tidligere havde deltaget i indsatsen. De interviewede aktører og samarbejdspartnere er projektlederen, en fritidsjobkonsulent, to UU-vejledere, en skoleleder og tre kontaktpersoner fra de involverede skoler. Interviewene er analyseret med udgangspunkt i Fixsens implementeringsmodel for kontekst, indsats, organisering, mennesker og ledelse. Der er følgende hovedresultater i kapitlet:

Boks 4.1 Hovedresultater i kapitlet

Trods en udfordrende opstart under coronanedlukningen oplever indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere at være kommet langt med implementeringen, hvor særligt de individuelle forløb og den åbne vejledning fremhæves som vellykkede. Indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere oplever indsatsen som meningsfuld og vigtig og som noget, der bidrager til at løfte en opgave, som både skolerne og UU-vejlederne selv har svært ved at løfte inden for deres egne arbejdsrammer. De forholder sig alle positivt til indsatsens organisatoriske set-up, nuværende bidrag samt fremadrettede potentiale, omend de hver især fremhæver forskellige punkter med potentiale til forbedring samt udpeger udfordringer, der fremadrettet påkalder sig løbende opmærksomhed. Indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere oplever at være i proces med at udvikle og justere indsatsen og forbedre samarbejdet omkring den, hvilket de alle forholder sig optimistiske til. Dette er konklusionen på baggrund af følgende analyseresultater:

- Indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere har i løbet af implementeringen oplevet både generelle og mere stedspecifikke udfordringer i forhold til samarbejdet med skolerne, rekrutteringen til indsatsen og forståelsen af målgruppen, hvilket de fortsat er i dialog omkring.
- Trods lokale forskelle oplever både indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere generelt samarbejdsrelationerne som gode og konstruktive, hvor særligt samarbejdet og rekrutteringen via UU-vejlederne fremhæves som vellykket.
- Indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere oplever store udfordringer med at rekruttere unge til gruppeforløb, eftersom målgruppen tilsyneladende foretrækker individuelle forløb. Fremadrettet peger flere aktører derfor på muligheden for ikke at starte med gruppeforløb, men i stedet at tænke det som en mulig overbygning på igangværende individuelle forløb.
- Indsatsens medarbejdere og kontaktpersonerne på skolerne oplever fortsat udfordringer med manglende henvisninger og rekruttering via lærerne, og de fremhæver, at der fremadrettet er et potentiale i at arbejde med den lokale organisering på skolerne, særligt på skolerne i Ribe.
- Der har været nogen usikkerhed hos samarbejdspartnerne i forhold til afgrænsningen af målgruppen, og indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere fremhæver vigtigheden af fortsat at være i dialog og have opmærksomhed på dette.
- Både UU-vejlederne og kontaktpersonerne på skolerne oplever, at indsatsen bidrager til at løfte en opgave med at bygge bro mellem de unge og erhvervslivet, som de selv har svært ved at løfte under deres egne arbejdsrammer.
- De unge, som har deltaget i og aktuelt deltager i indsatsen, er generelt meget tilfredse med indsatsen. De oplever at have haft en god kontakt til fritidsjobkonsulenten og fået hjælp til at finde et fritidsjob.
- Indsatsens medarbejdere har oplevet udfordringer med at etablere et virksomhedsnetværk samt flere og nye former for fritidsjob. Dette følger af, at arbejdsmiljølovgivningen for unge ofte fremstår uklar for virksomhederne, og at der allerede eksisterer mange erhvervsnetværk i byen.

Overordnet set har implementeringsanalysen til formål at afdække hvordan, hvorfor og under hvilke omstændigheder fritidsjobindsatsen har gennemslagskraft. I begyndelsen af indsatsen har vi haft fokus på at afdække indsatsen i praksis; det vil sige, hvorvidt og hvordan, indsatsen er implementeret. Dernæst har vi haft fokus på drivkræfter og barrierer for implementeringen; det vil sige de forhold i implementeringsmiljø og -proces, som henholdsvis kan fremme eller hæmme, at aktiviteten har den forventede gennemslagskraft for målgruppen. Vi er inspirerede af (Fixsen et al., 2005) og beskriver implementeringen i de fire dimensioner: mennesker, organisering, ledelse og kontekst, som fremgår af Figur 4.1.

Kilde: (Fixsen et al., 2005).

En central del af afdækningen er at sammenholde, hvordan fritidsjobindsatsen oprindeligt var beskrevet, og hvordan den efterfølgende er implementeret. I analysen af indsatsen i praksis (altså som implementeret) ser vi især på formålet – i praksis målgruppe, organisering og indhold, herunder intensitet og varighed. I implementeringen af denne indsats – uden at det er unikt for denne indsats – sker der justeringer undervejs, hvis eksempelvis konstruktionen med samarbejdspartnere ændres, eller der sker ændringer hos centrale aktører som fx skolerne i forbindelse med frikommuneforsøget, som Esbjerg Kommune er en del af. En vis grad af uoverensstemmelse mellem den implementerede og beskrevne indsats er derfor at forvente.

Implementeringen – altså det, som sker mellem den beskrevne fritidsjobindsats og den implementerede fritidsjobindsats – kan forstås ud fra Fixsens model (Durlak & Dupre, 2008; Fixsen et al., 2005). Modellen er bygget op som en trekant med tre hoveddimensioner: organisering, mennesker og ledelse. Fixsen opererer desuden med den lokale *kontekst* som endnu en dimension, mens *indsatsen* – her fritidsjobindsatsen – udgør en femte dimension.

Organisering omhandler bl.a. indsatsens tilrettelæggelse, koordinering, samarbejde og rollefordeling; herunder graden af systematik og sammenhæng i, hvad der udføres. *Ledelse* henviser til det ledelsesmæssige fokus, opbakning og prioritering af indsatsen, herunder om der fx er fastlagte procedurer, målsætning og ressourcer. Der er jo eksempelvis både ledelse i selve indsatsen, i kommunen, men også blandt skolelederne på de udvalgte skoler. Med dimensionen *mennesker* er der fokus på både fritidsjobkonsulenterne, der arbejder med indsatsen, samt skoleelever og unge, der skal deltage i indsatsen. Herunder om målgruppen er motiveret og i stand til at indgå i indsatsen, samt om medarbejderne har de rette kompetencer, muligheder og fleksibilitet til at facilitere indsatsen. *Kontekst* handler om de politiske dagsordener, love og paradigmer, der gør sig gældende, og som indsatsen skal implementeres under. Her kan nævnes eksempelvis frikommuneforsøget, hvor skolerne sættes fri i forhold til tilrettelæggelse og organisering, eller det lovgivningsmæssige i forhold til typer af jobs, som unge må varetage. Endelig handler dimensionen *indsats* om, hvorvidt indsatsen accepteres af medarbejdere, målgruppen samt samarbejdspartnere. Det er afgørende, at både medarbejdere, målgruppe og samarbejdspartnere forstår idéen med indsatsen og forstår, hvilken gennemslagskraft, indsatsen er tiltænkt at have.

4.1 Konteksten

Indsatsen er blevet til ud fra et kommunalpolitisk ønske om, at flere unge kommer i uddannelse eller job og bliver selvforsøgende i voksenlivet, samt på baggrund af et ræsonnement om, at tidlig erhvervserfaring via fritidsjob kan medvirke til at indfri dette mål på lang sigt. Indsatsen er forankret i kommunen og er placeret i jobcenterregi, hvilket giver mulighed for at kunne tilgå jobcenterets virksomhedsnetværk.

Indsatsen samarbejder med udvalgte skoler og UU-vejledere i forhold til at rekruttere unge til indsatsen, og der arbejdes løbende med at skabe flere og nye former for fritidsjob samt at opbygge et netværk af virksomheder, som kan være potentielle arbejdsgivere for de unge.

En central omstændighed for indsatsens virke er, at de involverede skoler som en del af frikommuneforsøget i Esbjerg er blevet frisat, hvorfor skolerne ledelsesmæssigt har lagt fokus og mange ressourcer i at systematisere deres arbejde og løbende opbygge deres egen interne struktur.

En anden central omstændighed for indsatsens virke er arbejdsmiljølovgivningens regler for, hvilke arbejdsopgaver unge i forskellige aldre må varetage og herunder regler for arbejdstider for unge, der går i folkeskole. De hidtidige erfaringer fra projektlederen og medarbejderne er, at ud over de gængse butikker ligger der en stor opgave i at oplyse, inddrage og engagere virksomheder, eftersom de ofte har svært ved at navigere i, hvad de unge må og ikke må.

4.2 Ledelse

Grundlæggende oplever indsatsen, at der er en stor og hensigtsmæssig opbakning til indsatsen både i kommunen og fra de involverede skolars ledelser. Indsatsens medarbejdere vurderer, at skolerne positivt har åbnet døren for indsatsen, således at fritidsjobkonsulenterne har haft mulighed for at præsentere sig for medarbejdere og elever samt afholde åben vejledning for 8.-9. årgang. På én af de involverede skoler oplever indsatsen dog, at det har været svært at få hul igennem til den øverste ledelse.

På hver af skolerne er der desuden blevet udpeget en kontaktperson, som i praksis har ansvaret for samarbejdet mellem skole og indsats og for at være indsatsens primære kontakt på skolen. Kontaktpersonerne skal endvidere understøtte, at lærerne på skolerne er opmærksomme på, om de har elever, der falder inden for indsatsens målgruppe, og at de i givet fald henviser dem til indsatsen.

Kontaktpersonerne på skolerne fortæller, at de ikke har fået tildelt ekstra midler i forbindelse med samarbejdet med indsatsen, men at de med baggrund i den ledelsesmæssige opbakning til indsatsen på skolerne finder tiden til samarbejdet inden for deres normale arbejdstid. Kontaktpersonernes positioner på skolerne er forskellige, og de har hver især fundet forskellige måder at inkorporere indsatsen i deres respektive arbejdsopgaver. På den ene skole finder kontaktpersonen eksempelvis tid til indsatsen via sin rolle som LKT-vejleder, mens kontaktpersonen på en anden skole finder tid til indsatsen gennem sin rolle som tovholder på uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering på skolen.

Indsatsen oplever også en stor velvillighed og opbakning fra de samarbejdende UU-vejledere, som henviser unge til dem, omend samarbejdet til tider har været udfordret af UU-vejledernes travlhed og store arbejdsmængde. UU-

vejlederne fortæller, at de ikke har fået tildelt ekstra midler i forbindelse med samarbejdet med indsatsen, men de finder samarbejdet med indsatsen relevant og som noget, der falder ind under deres generelle arbejdsopgaver. De finder således også tid til samarbejdet i deres normale arbejdstid.

Trods et stærkt kommunalpolitisk fokus på samt ledelsesmæssig opbakning til at knytte erhvervslivet og indsatsen tæt sammen, oplever indsatsen, at det er vanskeligt at engagere og inddrage virksomheder i et netværk med indsatsen. Det er dog i proces, og indsatsen arbejder ihærdigt på at bygge bro mellem indsatsen og erhvervslivet. I foråret blev der således afholdt en fritidsjobmesse, hvor lokale virksomheder var rigt repræsenteret, og tilsvarende mange unge deltog.

4.3 Organisering

4.3.1 Åben vejledning

Den åbne vejledning er organiseret således, at fritidsjobkonsulenterne har en opsøgende og opsamlende funktion i forhold til at fortælle elever fra 8.-9. klasse om fritidsjob. I den åbne vejledning har fritidsjobkonsulenterne en dialog med skoleeleven om, hvorvidt vedkommende tidligere har haft et fritidsjob, godt kunne tænke sig et, eller hvorfor de eventuelt ikke har haft eller vil have et. I de indledende snakke fortæller fritidsjobkonsulenterne endvidere den unge om mulige arbejdsopgaver og job, og de forsøger herunder at motivere den unge til at få et fritidsjob ved at fortælle om de mulige gevinster ved det med fokus på eksempelvis økonomiske, personlige, sociale og/eller karrieremæssige aspekter.

Den åbne vejledning er endvidere organiseret således, at fritidsjobkonsulenterne kan læse de unges ansøgningsmateriale og give feedback, finde eller foreslå mulige jobs, lave aftaler med de unge om at udarbejde ansøgningsmateriale eller rådgive unge, der har et fritidsjob, om arbejdsvilkår, lønforhold og eksempelvis feriepenge. Til den åbne vejledning hjælper de også unge, der allerede har et fritidsjob, med eventuelt at finde et andet, hvis de ønsker det, eller at rådgive dem om arbejdsforhold, lønvilkår eller vejlede i, hvordan man kan håndtere konflikter med en chef. Til den åbne vejledning kan de også tilbyde den unge at starte op i et individuelt forløb, såfremt de vurderer, at den unge kunne få gavn af en mere håndholdt og individuel indsats.

4.3.2 Individuelle forløb

Ud over den åbne vejledning modtager fritidsjobkonsulenterne også henvendelser fra unge på baggrund af deres præsentationer for klasser på skolerne, hvorefter de kan starte i individuelle forløb. De modtager også løbende henvendelser fra kontaktpersoner, lærere og UU-vejledere, som løbende opsporer unge, der kunne være i målgruppen for indsatsen. Sammen med den henvissende samarbejdspartner arbejder fritidsjobkonsulenterne indledende med at motivere de unge til at deltage i indsatsen, hvorefter et individuelt forløb kan opstartes.

De individuelle forløb er organiseret således, at fritidsjobkonsulenten mødes med de unge efter aftale, eksempelvis en gang om ugen. På det første møde arbejder fritidsjobkonsulenten med at lære den unge at kende, og de snakker om de unges interesser, mulige ønsker til arbejdsopgaver eller specifikke jobs samt om deres ønsker, håb og drømme for fremtiden. Fritidsjobkonsulenterne arbejder med at motivere de unge, og de hjælper dem med at udarbejde og eller forbedre ansøgningsmateriale, afsøge mulige fritidsjobs, kontakte virksomheder, støtte ved aflevering af ansøgning, forberede til jobsamtaler, køre til og fra jobsamtaler eller rådgive om opførelse på arbejdspladsen. Nogle gange kan fritidsjobkonsulenten også hjælpe til med at løse forefaldende udfordringer, som måtte fylde eller stå i vejen for at søge fritidsjob, fx at få NemID eller skrive sig op i en boligforening. Såfremt den unge har lyst til det, kan fritidsjobkonsulenterne også snakke med dem om øvrige udfordringer eller ting i privatlivet, der måtte fylde for dem og muligvis står i vejen for, afleder fokus eller tager energi fra det at finde et fritidsjob. Hvis de unge holder op med at svare, arbejder fritidsjobkonsulenterne opfølgende for at afklare, om de unge ikke længere har lyst til at fortsætte i indsatsen, og i så fald hvorfor, og om der er andet, der fylder for dem. Her kan fritidsjobkonsulenten også hjælpe med at henvise videre til andre fagprofessionelle. Når de unge har fået et fritidsjob, følger fritidsjobkonsulenten op på de unge, indtil de unge selv føler, de er klar til at stoppe kontakten, hvortil de får tilbuddet om altid at kunne vende tilbage, hvis der er noget.

4.3.3 Gruppeforløb

Generelt fortæller både medarbejdere og samarbejdspartnere om store udfordringer med at rekruttere til den gruppebaserede indsats. Både medarbejdere og samarbejdspartnere fortæller om, at den gruppebaserede indsats er en god idé "på papiret", og at der umiddelbart ligger fornuftige overvejelser bag idéen om at ville samle unge i grupper, hvor gruppedynamikken og den mulige synergi kan bidrage til at motivere og engagere de unge.

Samtlige samarbejdspartnere på skolerne fortæller om en indledende skepsis over for den gruppebaserede indsats på baggrund af deres erfaringer med målgruppen. Deres skepsis går på, at de unge fra målgruppen eksempelvis kan være sårbare, have det svært socialt, have svært ved at rumme hinanden eller opleve det som utrygt eller som at blive sat i bås. Flere af samarbejdspartnerne har for nuværende svært ved at se grupperne for sig, og de fremhæver endvidere, at de unge fra målgruppen højst sandsynligt selv vil foretrække de individuelle frem for de gruppebaserede forløb.

De hidtidige erfaringer med at rekruttere til gruppeindsatsen har også været dårlige. På interviewtidspunktet havde der kun været ét reelt forsøg på at samle en gruppe, hvilket endte med, at en af de unge hurtigt faldt fra, mens andre fortsatte videre i individuelle forløb. Projektlederen opsummerer erfaringerne således:

Den gruppebaserede indsats er en kæmpe udfordring for os. Det er en stor udfordring at finde de unge mennesker til de her gruppeforløb, for de er simpelthen ikke interesserede i det. Det er lidt som om, at når de ser, at der er mulighed for et individuelt forløb, så er det mere tiltrækkende for dem.

Projektlederen forklarer, at gruppeforløbene er bygget op således, at de unge selv har mulighed for at præge dem og selv skal byde ind på gruppeforløbets indhold, og indsatsen overvejer derfor at ændre forløbenes indhold og gøre dem mere strukturerede, så de er mere gennemsigtige og nemmere at forstå. Frem for at fokusere på gruppeforløbenes indhold fremhæver flere af samarbejdspartnerne dog i stedet, at det grundlæggende handler om gruppesammensætning, og at gruppeindsatsen kun kan igangsættes og lykkes, hvis der er det rette "match" af unge, eksempelvis i forhold til de unges udfordringer, hvad de synes er svært, deres interesser eller ønsker for fritidsjobbet.

4.3.4 Etablering af virksomhedsnetværk

Projektlederen og fritidsjobkonsulenten fortæller om store udfordringer med at etablere virksomhedsnetværket som beskrevet i projektbeskrivelsen. Projektlederen fortæller, at virksomhedsnetværket er noget, de løbende har gjort sig overvejelser om og arbejdet indledende med, men det er ikke noget, de oplever at være kommet rigtigt i gang med.

Projektlederen fortæller, at der ikke er afsat midler til selve netværket, og i projektbeskrivelsen står det også uklart for hende, hvordan de skal engagere og lokke arbejdsgiverne til at medvirke i et netværk. Projektlederen forklarer, at Esbjerg er en by, hvor der allerede er mange etablerede erhvervsnetværk, og i projektgruppen har de besluttet i stedet at arbejde med at tappe ind i

nogle af de etablerede erhvervsnetværk. Selvom projektlederen selv er med i et erhvervsnetværk og løbende har forsøgt at tappe ind i de øvrige netværk og fortælle om indsatsen, har det stadig vist sig at være en udfordrende opgave at engagere virksomheder i indsatsen. Ifølge projektlederen drejer dette sig især om, at det ofte fremstår uklart for virksomhederne, hvilke arbejdsopgaver de unge ifølge arbejdsmiljøloven må udføre, og hvilke de ikke må udføre. Projektlederen forklarer:

Det er noget af det, vi møder rigtig tit, når vi går ud over de gængse butikker. Det er rigtig vagt beskrevet, hvad de unge må i lovgivningen, og især hvis vi går under at have afsluttet 9. klasse. Fordi, et lettere løft, jamen, hvad er et lettere løft? Det er jo ikke kilobaseret, men baseret på en konkret vurdering. Og virksomhederne siger, at hvis de søger på det, så kan de ikke få noget specifikt svar, fordi det altid er en konkret vurdering. Må de unge for eksempel varetage en kaffemaskine? Ja, hvis den står på et kontor, men måske ikke, hvis den står i produktionen, for så kan der gælde andre regler. Der er så mange regler, og det er det, arbejdsgiverne hele tiden vender tilbage til. For de unge i folkeskolealderen er det ofte spørgsmål om deres arbejdstider, og for de andre er det spørgsmål om arbejdsopgaver.

Projektlederen fortæller videre, at eftersom de unge fra målgruppen ofte ikke trives så godt i skolen, men omvendt er gode til at bruge hænderne, så ville de oprindeligt gerne have de unge fra målgruppen ind i fritidsjobs i forskellige håndværksfag. Det har dog været svært, eftersom de fleste fritidsjobs i håndværksbrancherne er forsvundet, og arbejdsmiljølovgivningen tilsyneladende er særligt udfordrende i forhold til netop de arbejdspladser.

Projektlederen ser dog muligheder i eventuelt at få Dansk Arbejdsmiljø Rådgivning til at besøge de forskellige erhvervsnetværk og oplyse om, hvad unge må og ikke må, eller at udvælge særligt relevante eller engagerede virksomheder i mulige temanetværk. Den primære udfordring er ifølge projektlederen også at få gjort virksomhederne opmærksomme på, hvad de kan få ud af at deltage, og hertil overvejer de stadig, hvor mange ressourcer de skal bruge på netop dette:

Arbejdsgiverne kommer jo ikke med, hvis ikke der er noget gods i det. Derfor sidder vi lidt og taler om, hvad, hvordan og hvor meget, vi skal gøre for at få dem ind.

4.3.5 Rekruttering af skoleelever og unge

Indsatsens medarbejdere fortæller, at der har været og stadigvæk er visse udfordringer i forhold til rekrutteringen af deltagere til indsatsen. Både medarbejdere og samarbejdspartnere fortæller, at indsatsen havde en svær og udfordrende opstart under pandemien, hvor opstartsmøderne med samarbejdspartnerne foregik online, og hvor de første forløb samt den åbne vejledning på skolerne var udfordrede af coronarestriktionerne.

Siden genåbningen har medarbejderne oplevet at være kommet godt i gang med både den åbne vejledning og de individuelle forløb, og særligt samarbejdet med UU-vejlederne synes at fungere rigtig godt. Medarbejderne fortæller dog også om stadig store udfordringer med den gruppebaserede indsats, og om at de gerne så, at nogle af skolerne selv henviste flere unge fra 8.-9. klasse.

Indsatsens medarbejdere har været i løbende dialog med samarbejdspartnerne om, at der er nogle unge, som ikke bør henvises til indsatsen, fordi de har udfordringer af en sådan grad og karakter, der gør, at det ikke synes at være realistisk eller meningsfuldt for dem at deltage i indsatsen. Fritidsjobkonsulenten og en af UU-vejlederne peger på, at hvis der for en særligt sårbar eller udfordret ung er en stor risiko for, at deltagelsen i indsatsen muligvis bliver et nederlag, så er det ikke det rette at gøre. Indsatsen må ifølge dem ikke blive endnu et "nederlag i rækken", hvilket det ofte vil være for denne del af målgruppen, som de beskriver som "systembørn", der som regel tidligere har haft kontakt til forskellige dele af det kommunale system

Kontaktpersoner på skolerne

Kontaktpersonerne er enten lærere eller ledere på de involverede skoler, og de beskriver deres rolle i forhold til indsatsen som værende fritidsjobkonsulenternes primære kontakt på skolerne, til både ledelse, lærere og elever. Dette indebærer eksempelvis at have den generelle kontakt til fritidsjobkonsulenten og koordinere, hvilket tidspunkt og sted det ville være bedst for fritidsjobkonsulenten at have åben vejledning. Kontaktpersonerne bidrager også til at informere og løbende opfordre lærerne på skolerne til at være opmærksomme på elever, der kunne være i målgruppen, og efterfølgende tage kontakt til fritidsjobkonsulenten og motivere de unge til at deltage.

På den ene skole er kontaktpersonen en lærer på 8.-9. årgang, på den anden skole en lærer på 7. årgang, mens det på den tredje er en pædagogisk koordinator fra ledelsen, der er kontaktperson for indsatsen. Alle tre kontaktpersoner har forskellige positioner på deres respektive skoler, og de fortæller alle tre om, at deres rolle som kontaktperson, herunder deres opgaver og måden, de løser dem på, har udviklet sig over tid. De fortæller også om en følelse af

muligvis ikke at have "gjort nok", og de udtrykker alle et ønske om at ville blive bedre til at opspore og henvise elever fra skolerne, omend det ikke fremstår helt klart for dem, hvad der skal til, for at dette opnås. En oplevelse på tværs af kontaktpersoner er dog, at det har været og fortsat er en stor opgave at få "solgt" indsatsen til lærerne og herunder at få vendt lærernes bekymring for, at det er en ekstra opgave, til at det er en ekstra hjælp til både eleverne og dem. Det nævnes også i interviewene, at det særligt er vanskeligt for skolerne i Ribe at rekruttere elever til indsatsen.

Ud over de coronarelaterede udfordringer i opstarten fremhæver indsatsens projektleder også en udfordring i, at de involverede skoler, som jo er en del af frikommuneforsøget i Esbjerg, har lagt deres fokus og ressourcer i det, hvilket oveni coronasituationen ikke har efterladt megen plads til en indsats som denne.

UU-vejledere

UU-vejlederne beskriver, at deres rolle i forhold til indsatsen grundlæggende er at være et bindeled, der opsporer unge til indsatsen. Som uddannelses- og erhvervsvejledere har de deres gang på to forskellige skoler, hvorigennem de har kendskab til eleverne fra individuelle og kollektive vejledninger, oplæg for klasser og udarbejdelsen af uddannelsesparathedsvurderinger. Gennem deres arbejde indgår de også som en del af skolernes interne struktur, og de har derfor også et godt kendskab til både lærerne og de forskellige møde- og vidensfora på skolerne. Derudover har de også kendskab til de 16-18-årige fra målgruppen gennem deres øvrige funktion som ungevejledere, hvor de har et ansvar for at kontakte og vejlede unge op til 25 år, som ikke er i arbejde, uddannelse, har gennemført en ungdomsuddannelse, eller som på anden vis har behov for at blive vejledt videre.

Gennem deres indgående kendskab og direkte kontakt til målgruppen samt deres faste position i forskellige møde- og vidensfora på skolerne fungerer UU-vejlederne som nogle, der løbende er opmærksomme på, om nogle elever eller unge kunne tænke sig, eller kunne have brug for eller godt af, at få sig et fritidsjob. Hvis UU-vejlederne vurderer, at en given elev eller ung kunne være i målgruppen for indsatsen, faciliterer de kontakt til den fritidsjobkonsulent, der er tilknyttet skolen og arbejder med at motivere den unge til at deltage.

4.4 Mennesker

4.4.1 Deltagerne i indsatsen

De fire interviewede unge har alle haft positive oplevelser med indsatsen, som de alle er glade for at have deltaget i eller fortsat deltager i. Tre af de unge har tidligere deltaget og fået et fritidsjob gennem indsatsen, mens den fjerde er i gang med et individuelt forløb. De unge oplever alle, at indsatsen har hjulpet eller fortsat hjælper dem med at finde et fritidsjob. De unge, der har fået et fritidsjob gennem indsatsen, er rigtig glade for at have fundet et job. Alle fire unge anbefaler andre unge at deltage i indsatsen.

De fire unge har forskellige baggrunde, er blevet rekrutteret på forskellige måder og har haft forskellige forløb i forhold til varighed og intensitet. To af de unge har tidligere haft et fritidsjob som avisomdelere, mens de to andre ikke har haft et fritidsjob før. To af de unge går i 8. klasse, hvoraf den ene selv tog kontakt til indsatsen efter at have hørt et oplæg fra fritidsjobkonsulenten på skolen, mens den anden blev henvist til indsatsen af sin klasselærer. De øvrige to unge, som tidligere har deltaget i indsatsen, er mellem 16 og 18 år og var inden opstarten hverken i uddannelse eller beskæftigelse. Den ene af dem havde hørt et oplæg fra fritidsjobkonsulenten, mens han gik i 9. klasse, og tog selv kontakt til indsatsen efter at have afsluttet 9. klasse. Den anden blev henvist til indsatsen af en UU-vejleder efter at være droppet ud af HF.

De unge har haft og har vidt forskellige forløb i indsatsen, hvor det korteste forløb bestod i ét møde og én sendt ansøgning, mens de andre bestod i eller fortsat består i flere møder og flere sendte ansøgninger. De unge oplever, at fritidsjobkonsulenterne er gode at snakke med, og at de har hjulpet dem med forskellige ting, herunder at udarbejde eller redigere ansøgningsmateriale, komme med idéer til mulige fritidsjobs, hjælpe med at finde jobopslag eller mulige arbejdspladser, støtte dem i at sende og aflevere ansøgninger, køre dem til og fra jobsamtaler, forberede og rådgive om jobsamtaler, følge op efter jobstart og endda hjælpe med forefaldende udfordringer, som måtte stå i vejen for de unge, eksempelvis at få adgang til NemID eller blive skrevet op i en boligforening. En af de unge fortæller endvidere, at fritidsjobkonsulenten var god til at snakke med om nogle udfordringer, der fyldte i privatlivet, og som hun havde lyst til at dele.

Generelt oplever indsatsens medarbejdere og de forskellige samarbejdspartnere, at de unge fra målgruppen som udgangspunkt er motiverede for at indgå i indsatsen. For nogle af de unge har fagpersoner omkring dem over tid forsøgt at motivere dem til at deltage, og en af UU-vejlederne fortæller, at hun

endnu ikke har mødt en ung fra målgruppen, som ikke efter lidt overtalelse har sagt ja til at deltage.

En anden UU-vejleder forklarer, at han heller ikke har oplevet, at der er nogle af de unge, som efter lidt indledende motivationsarbejde ikke vil deltage:

Jeg har ikke oplevet, at der er nogle, der ikke vil. Jeg synes, de er meget interesserede. Fordi de kan jo godt se, at det giver god mening med et fritidsjob, og at der er en sammenhæng i det hele. Mening og sammenhæng og tillid og tryghed ved andre, det er jo det, det hele drejer sig om for de her unge. Og kan man opleve det og ovenikøbet komme ud på en arbejdsplads, tjene nogle penge og blive behandlet ordentligt som menneske, så er det jo fedt.

Både indsatsens medarbejdere og forskellige samarbejdspartnere oplever, at det som udgangspunkt er udsigten til at tjene egne penge og dermed være mere selvstændige og ikke afhængige af lomme penge til eksempelvis shopping, som motiverer de unge til at deltage. Ud over penge fortæller nogle af de unge dog også om at være motiverede af at have noget at foretage sig i deres fritid, få nye venner eller nogle at snakke med samt at føle sig mere voksne. Ifølge UU-vejlederen handler det derudover også for nogle om en mulig vej til en læreplads. De to adspurgte elever fra 8. klasse fortæller om udsigten til at tjene egne penge som deres primære motivation, mens de to 16-18-årige også fortæller om det at finde noget at give sig til, så man ikke blot sidder alene derhjemme, som en stor del af deres motivation.

De tre interviewede unge, der har fået et fritidsjob gennem indsatsen, fortæller, at de gennem jobbet har fået bedre selvtillid og større selvværd, dvs., at de føler sig mere voksne, selvstændige og ansvarlige ved at tjene egne penge, at de har lært at være mere sociale og åbne, at de er blevet bedre til at spørge om hjælp, at de har opbygget en rutine og en tro på at kunne møde til tiden, overholde aftaler og udføre opgaver, og at de enten har fået interesse i at fortsætte med at arbejde i samme branche som fritidsjobbet eller har fået en tro på og lyst til at ville gennemføre en uddannelse. De tre unge fortæller også om at have fået en bedre oplevelse af, hvad det vil sige at have et arbejde, hvilket har bidraget til refleksioner over, hvad de godt kunne tænke sig at lave i fremtiden. Den ene af de tre unge havde længe drømt om at blive tømrer, men efter afslutningen af 9. klasse skiftede han mening og blev i stedet inspireret af sin søster, der var ved at uddanne sig til pædagog. Han beskriver sig selv som en, der aldrig har været så glad for de boglige dele af folkeskolen, og han var i tvivl om, hvorvidt en pædagoguddannelse var noget for ham. Gennem indsatsen har han fået et fritidsjob i en børnehave, hvilket han er rigtig glad for. Fra indledningsvist at komme få timer om ugen arbejder han nu fuld tid i børnehaven, og han fortæller om gennem jobbet at have fået opbygget en

rutine med at komme op om morgenen. Han fortæller, at jobbet har inspireret ham til at ville læse til pædagogisk assistent på SOSU-skolen.

En anden af de unge fortæller om at være blevet henvist til indsatsen af en UU-vejleder efter at være droppet ud af HF. Hun oplevede starten på HF som meget overvældende, og hun fortæller om at have haft udfordringer i sit personlige liv ved siden af. Gennem indsatsen fik den unge et fritidsjob som rengøringsassistent i en biograf, hvilket udviklede sig til et fuldtidsarbejde, og den unge fortæller om derigennem at have fået bedre selvværd, mere selvtilid, at være blevet mere åben og frimodig, bedre til at spørge andre om hjælp samt at have fået opbygget en rutine med at komme op om morgenen. Efter at have arbejdet fuldtid i flere måneder er den unge igen startet på HF og denne gang med en bedre oplevelse og en større tro på at kunne gennemføre. Hun arbejder stadig som rengøringsassistent i biografen i sin fritid.

En tredje af de unge fortæller, at han selv opsøgte indsatsen efter at have hørt et oplæg fra en af fritidsjobkonsulenterne. Den unge har tidligere haft et arbejde som avisomdeler, hvilket han dog oplevede som både hårdt og dårligt betalt. Uden held havde han selv forsøgt at søge fritidsjob i butikker, restauranter og på hoteller, men ofte fik han intet svar, og når han gjorde, var det et afslag med begrundelsen, at han var for ung. Gennem indsatsen fik han et fritidsjob som opvasker på en lokal café, hvilket han er rigtig glad for. Arbejdet er sjovere og bedre betalt end avisjobbet, og ud over pengene fremhæver han særligt det at have noget at tage sig til i sin fritid samt at have gode kolleger og andre unge at snakke med i køkkenet som noget positivt ved jobbet. Selvom han stadigvæk overvejer at blive steward i flybranchen, hvilket han gjorde, inden han deltog i indsatsen, har arbejdet på caféen inspireret ham til også at overveje et arbejde inden for restaurationsbranchen, eksempelvis som kok.

4.4.2 Medarbejderne i indsatsen

Fritidsjobkonsulenterne fortæller, at coronanedlukningen gav indsatsen en svær start, men siden genåbningen oplever de at være lykkedes med at komme godt i gang med indsatsen, herunder den åbne vejledning, som de oplever fungerer rigtig godt. De har løbende fået opbygget og udviklet samarbejdet med de involverede skoler og UU-vejledere, hvilket de stadig er i gang med. Generelt har indsatsens medarbejdere gode oplevelser med samarbejdet med de forskellige UU-vejledere og kontaktpersoner, herunder den ledelsesmæssige opbakning på skolerne, om end de har oplevet personafhængige og stedspecifikke variationer og barrierer, som de tidligere og stadigvæk har fokus på.

Fritidsjobkonsulenterne oplever også at være kommet godt i gang med de individuelle forløb, om end de efterspørger, at skolerne henviser flere elever, og

at de stadig har store udfordringer med at rekruttere unge til gruppeforløbene. De oplever også, at det har været og stadig kan være udfordrende at etablere flere og nye former for fritidsjobs og herunder engagere virksomheder i et virksomhedsnetværk, eftersom virksomhederne ofte er i tvivl om, hvilke arbejdsopgaver unge må og ikke må varetage, og at reglerne i arbejdsmiljølovgivningen dertil fremstår uklare.

En fritidsjobkonsulent fortæller, at hun er glad for indsatsen og sit arbejde med den, og hun oplever, at arbejdet er både motiverende og meningsfyldt. Hun forklarer:

Det er fedt at have et job, hvor man føler, at man gør en forskel, og at det er vigtigt, at man kommer på arbejde, fordi der er nogle, der er afhængige af mig. Der er nogle børn og unge, som synes, jeg er fed at snakke med, og at jeg kan hjælpe dem med noget. Og det synes jeg er mega fedt. Så jeg synes, vi rammer noget godt, og jeg kan mærke, at de unge synes, vi rammer noget godt.

En anden af fritidsjobkonsulenterne forklarer, at hun oplever, at indsatsen løfter en opgave, der både er vigtig og er en, der ellers ikke ville blive løftet:

Jeg synes helt klart, vi løfter en opgave, som ellers ikke ville blive løftet. Jeg synes, vi er mega vigtige. Det at få et fritidsjob kan være svært, hvis man ikke har noget netværk eller ved, hvor og hvordan man skal starte. Og så kan det være, at man aldrig ender med at få et fritidsjob, fordi hvorfra skulle man så vide, hvad man kan og må. Så det at starte tidligt og snuse til arbejdsmarkedet og se, hvad det kan give, og at det ikke er så slemt, det giver mega meget. Jeg tror, det giver meget i forhold til det her med at være arbejdsløs, når man bliver voksen. Jeg siger ikke, at et fritidsjob kan kurere alt, men det kan gøre vildt meget for unge mennesker. Bliver man ansat et sted, hvor der er plads til at blive løftet af en god chef, så kan det gøre vildt meget for selvtilliden, og vide, at jeg kan godt komme op hver dag kl. 8, fordi det er spændende, det jeg laver, eller at jeg får penge for det.

Fritidsjobkonsulenten fortæller videre om, at rammerne for indsatsen og hendes arbejde med den umiddelbart er gode og tilfredsstillende, om end hun identificerer en strukturel udfordring i, at hun først kan mødes med de unge kl. 14, hvor de oftest får fri. Hun kan derfor ikke nå at mødes med særligt mange af folkeskoleeleverne i løbet af en uge, eftersom hun oftest selv har fri 15.30.

Generelt oplever indsatsens medarbejdere, at de fleste unge, de rekrutterer til indsatsen, har kapaciteten til at gennemføre forløbet og finde et fritidsjob. Selvom forløbene er af forskellig varighed og intensitet, så lykkes det næsten

altid for de unge i indsatsen at finde et fritidsjob, medmindre de falder fra undervejs. Nogle af de unge ombestemmer sig af og til, eksempelvis fordi de føler sig pressede i skolen, har fået nye fritidsinteresser eller er startet på FGU. Det er heller ikke alle de unge, der lykkedes med at beholde deres fritidsjob efterfølgende, og både fritidsjobkonsulenter og UU-vejledere har oplevet, at de unge eksempelvis er blevet fyret for at komme for sent, men at de efterfølgende enten på egen hånd eller gennem indsatsen forsøger at finde et nyt fritidsjob og denne gang med en læring om vigtigheden af at møde til tiden.

Indsatsens medarbejdere fortæller også om, at nogle af de unge på baggrund af deres udfordringer ikke har været i realistisk betragtning til at kunne finde eller bibeholde et fritidsjob. Projektlederen fortæller eksempelvis om en ung, der gerne ville have et fritidsjob, men som regel befandt sig i mange andre byer end Esbjerg og ofte var svær at få fat på. Som tilfældet var med den pågældende unge, fortæller projektlederen, at de særligt i begyndelsen af indsatsen oplevede at få henvist unge fra samarbejdspartnere og fagpersoner, som de i indsatsen oplevede ikke befandt sig det rette sted for at deltage i eller gennemføre et forløb, eksempelvis på grund af udfordringer, der medførte manglende mødestabilitet. I sådanne tilfælde, hvor forløbet har været særligt udfordret, har fritidsjobkonsulenterne som regel afsluttet forløbet efter noget tid og informeret den henvisende fagperson om det med mulighed for, at den unge ved senere lejlighed kunne vende tilbage til indsatsen.

4.4.3 Samarbejdspartnerne til indsatsen

Indsatsens samarbejdspartnere, herunder de fire involverede skoler, deres kontaktpersoner og tilknyttede UU-vejledere, er alle motiverede for at deltage i indsatsen og yde et bidrag. Den interviewede skoleleder og de tre kontaktpersoner fortæller alle, at indsatsen og dens formål passer lige ind i deres arbejdsopgaver og ansvar som skoler, hvilket indebærer, at de har det primære ansvar for, at børnene og de unge bliver klædt bedst muligt på til at klare sig videre i livet efter afslutningen af skolen, hvad enten det er i uddannelse eller beskæftigelse. Hertil har skolerne selv et ansvar for at undervise og orientere eleverne om livet efter folkeskolen, herunder om uddannelse, erhverv og arbejdsmarked, hvortil de fremhæver, at indsatsen passer ind som en selvfølgelig del. Selvom lærerne selv snakker med de ældre elever om mulige fritidsjobs, fortæller de dog, at der er meget langt fra det og til den håndholdte og individuelle indsats som fritidsjobkonsulenterne kan tilbyde. De fremhæver, at fritidsjobkonsulenterne har et større kendskab til mulige jobs og virksomheder, og at de har tid og rammer til at give en håndholdt indsats, hvilket lærerne ikke selv oplever at kunne.

UU-vejlederne fortæller ligeledes, at indsatsen også passer godt ind i deres arbejdsopgaver og ansvar som vejledere. UU-vejlederne har et ansvar for at

kontakte unge fra 7. klasse og op til 25 år, såfremt de ikke er i uddannelse eller har gennemført en ungdomsuddannelse, og vejlede dem videre og klæde dem bedst muligt på til uddannelsessystemet eller til at agere i et arbejdsliv. UU-vejlederne oplever, at der er et stort overlap mellem deres eget arbejde og indsatsen, men de vurderer samtidig, at indsatsen udgør en stor hjælp for deres arbejde, og at den løfter deres fælles arbejdsopgave på en måde, som de ikke selv ville kunne. Den ene UU-vejleder fortæller, at hun selv vejleder og snakker med unge om muligheden for at få et fritidsjob, og at det ofte er noget, de unge er motiverede for og gerne vil. Men derefter at tage dem i hånden, aktivt hjælpe med at søge job, have kendskab til mulige job og virksomheder, kontakte virksomheder, skrive ansøgninger, følge til og fra samtale og lignende ikke er noget, der ligger i hendes arbejdsbeskrivelse, eller noget, der er afsat tid til. UU-vejlederen fortæller, at indsatsen dertil er en kæmpe hjælp til hendes arbejde, eftersom fritidsjobkonsulenterne netop har mulighed for individuelle forløb og en yderst håndholdt indsats, hvilket ofte er det, de unge ifølge hende har brug for.

UU-vejlederen forklarer:

Det har været en kæmpe lettelse for mig at få fritidsjobkonsulenten med ind over. Fordi hun har den tid, jeg ikke selv har. Det unge menneske, det handler om, har ofte virkelig brug for en håndholdt indsats, hvor der er nogle, der kan følge op. For de har brug for motivation og et klap på skulderen, det er der ingen tvivl om.

Begge UU-vejledere fortæller, at indsatsen gør det nemmere at være vejleder, og de ser indsatsen som et nyttigt redskab, de kan inddrage i deres arbejde, eksempelvis ved forældresamtaler. Den ene UU-vejleder fortæller, at man som UU-vejleder til forældresamtaler med lærerne, forældrene og den unge ofte snakker om, hvad der kan gøres for, at den unge trives bedre, eller at deres læring forbedres. UU-vejlederen fortæller, at fritidsjobindsatsen hertil er et godt redskab at trække på, eftersom de unge oftest trives bedre, bliver gladede for at gå i skole og har nemmere ved at overskue hverdagen, hvilket forældrene også kan mærke. Den anden UU-vejleder fortæller, at man som UU-vejleder skal snakke med de unge om, hvad de kunne tænke at lave efter folkeskolen, hvilket han oplever er et svært spørgsmål for de unge at forholde sig til. Men hvis de unge har et fritidsjob, så giver det et bedre udgangspunkt for en sådan samtale, eftersom de derigennem har noget meget konkret at snakke om og ud fra. Han fortæller:

At spørge en ung om "hvad vil du gerne, når du bliver stor", det er jo et fuldstændig langt ude spørgsmål at stille til en teenager, men det skal vi jo stille dem. Indsatsen gør det jo nemmere for mig at være vejleder, hvor jeg kan komme tættere på de unge mennesker og

lære mere om dem. Det gør det også nemmere at snakke med deres forældre. Til skole-hjem-samtalen om, hvad de unge ønsker efter 9. klasse, hvor mor og far er med, så gør det det bare meget nemmere, at man har et fælles udgangspunkt i fritidsjobbet at starte ud med i stedet for at starte med at spørge, om de skal i gymnasiet.

Både kontaktpersonerne på skolerne og UU-vejlederne vurderer, at det er meningsfyldt for dem at bruge ressourcer og tid på at indgå i og samarbejde med indsatsen, og at dette er umagen værd. Der er til denne rapport ikke interviewet nogle arbejdsgivere om deres motivation for at indgå i et eventuelt virksomhedsnetværk eller at ansætte fritidsjobbere, hvorfor dette punkt ikke kan belyses grundigt.

4.5 Indsatsen

De interviewede unge fortæller, at de grundlæggende er meget glade for og tilfredse med indsatsen. De interviewede unge har udelukkende roser til overs for indsatsen og dens medarbejdere, og de vil alle gerne anbefale øvrige unge at deltage og at få et fritidsjob. De interviewede unge oplever, at indsatsen har kunnet give dem den hjælp, de havde brug for til at finde et fritidsjob, hvilket de alle sætter stor pris på og er glade for at have fået. De oplever alle, at fritidsjobkonsulenterne er gode og rare at snakke med og fleksible i forhold til mødetider og aftaler. De oplever, at fritidsjobkonsulenterne både kom med forslag til og hjalp dem med at reflektere over deres interesser, hvilke mulige arbejdsopgaver og fritidsjobs, de kunne tænke sig, samt hvilke ønsker, de havde for fremtiden. De oplever alle at have fået hjælp af fritidsjobkonsulenterne til at udarbejde ansøgningsmateriale og finde relevante jobs og herunder finde et fritidsjob, de er glade for.

Indsatsens medarbejdere er glade for deres arbejde, som de beskriver som værende vigtigt og meningsfuldt. De oplever, at indsatsen særligt gennem de håndholdte og individuelle vejledninger kan gøre en stor forskel for de unge fra målgruppen. Dette ved at motivere dem til at få et fritidsjob og ved at støtte dem hele vejen fra at sætte ord på dem selv, deres interesser, styrker og ønsker for fremtiden, til at skrive ansøgninger og finde og søge fritidsjobs, forberede dem til jobsamtaler og følge dem derhen, og også – når de først er startet i job – at følge op på, hvordan det går. De fremhæver her, at indsatsen bidrager til at løfte en opgave, som ellers ikke ville blive løftet, ved at bygge bro mellem de unge og arbejdslivet på en måde, som både UU-vejledere og folkeskolelærere ville have svært ved.

Grundlæggende oplever medarbejderne, at indsatsen er organiseret på fornuftig måde, ved at samarbejdspartnerne er relevante, arbejdsrammerne er gode, og at der foreligger en klar indsatsbeskrivelse og beskrivelse af målgruppen. En af fritidsjobkonsulenterne fremhæver dog en udfordring i, at de unge fra 8.-9. årgang på skoler oftest har fri kl. 14, og eftersom den individuelle vejledning foregår efter skoletid, er der ikke mange timer i løbet af eftermiddagen til at gennemføre individuelle vejledninger med dem.

Endelig er både *UU-vejlederne og kontaktpersonerne på skoler* glade for indsatsen, som de er motiverede for at samarbejde med og villige til at bruge tid og ressourcer på. De oplever på forskellig vis, at indsatsen overlapper med deres arbejdsopgaver og ønsker for målgruppen, og at indsatsen har mulighed for at løfte opgaven med at bygge bro mellem de unge og arbejdslivet på en måde, som de selv ikke ville kunne gøre på baggrund af deres arbejdstid og rammer for arbejdet. De unge fra målgruppen har ifølge samarbejdspartnerne ofte brug for en håndholdt indsats, hvor de bliver støttet fra start til slut, og netop dette oplever de, at indsatsen kan bidrage med gennem de individuelle forløb med fritidsjobkonsulenterne. Samarbejdspartnerne oplever at have et godt samarbejde med indsatsen og fritidsjobkonsulenterne, og de oplever løbende at have haft konstruktive dialoger og sammen lavet justeringer og tilpasninger i samarbejdet. De oplever også stadigvæk udfordringer af forskellig karakter, men de forholder sig optimistisk og fortrøstningsfuldt til, at de sammen kan løse dem, og at indsatsen på dette område har potentiale til at kunne blive endnu bedre.

4.6 Opsamling: Indsatsen som beskrevet og implementeret

Indsatsen var forud for implementeringen organiseret omkring tre hovedaktiviteter: 1) at etablere et virksomhedsnetværk og finde flere og nye former for fritidsjob, 2) åben vejledning på de involverede skoler samt individuelle forløb og gruppeforløb for elever fra 8.-9. klasse og 3) individuelle forløb og gruppeforløb for 16-18-årige unge.

Indsatsen er implementeret således, at der gennemføres åben vejledning for elever i 8. og 9. klasse, og der gennemføres individuelle forløb for skoleelever og for 16-18-årige unge. Der har været afholdt et gruppeforløb for tre unge, der dog stoppede undervejs, hvor to af de unge gik videre til individuelt forløb. Gruppeforløb for skoleelever er ikke implementeret. Givet målgruppens udsathed er der meget, der peger på, at individuelle forløb er mere hensigtsmæssige end gruppeforløb. De unge ser ud til at have forskellige og komplekse ud-

fordringer, og mange har også lavt selvværd og lille tro på, at de har kompetencer, og det giver tilsammen et sårbart udgangspunkt for den unge, som kan være vanskeligt at dele med andre i en gruppe. Hvis indsatsen ønsker at fastholde et gruppeforløb, vil det kræve, at indsatsen udvider sin målgruppe til også at omfatte mindre udsatte skoleelever og unge. Hvis målgruppens afgrænsning fastholdes, vil det være hensigtsmæssigt, at indsatsen udelukkende fokuserer på individuelle forløb.

Virksomhedsnetværket er ikke implementeret, fordi der allerede eksisterer virksomhedsnetværk i Esbjerg, og indsatsen har prioriteret at deltage i de eksisterende netværk.

Blandt indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere er der en udbredt opfattelse af, at den implementerede indsats rammer den relevante målgruppe, og at indsatsen med baggrund i det organisatoriske setup samt medarbejdernes kompetencer og arbejdsrammer kan matche de unges ønsker og behov. Samarbejdspartnerne fremhæver især, at fritidsjobkonsulenterne har tiden til gennem individuelle forløb at give de unge den håndholdte indsats, de har brug for, og at fritidsjobkonsulenterne endvidere har et stort kendskab til mulige fritidsjobs og arbejdsgivere og herunder har flair for at hjælpe de unge med at finde et job.

Blandt indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere har der siden start været og er fortsat en løbende dialog om, hvem målgruppen for indsatsen er. Fritidsjobkonsulenterne har erfaret, at nogle af de unge, som er blevet henvist til indsatsen, har haft udfordringer af en sådan grad og karakter, at det ikke har været muligt for dem at gennemføre et forløb og finde og bibeholde et fritidsjob, eksempelvis på grund af manglende mødestabilitet. Indsatsens medarbejdere har derfor haft et fokus på at øge skarpheden på, hvem de rekrutterer, og at det herunder er vigtigt, at det er unge, for hvem der er en vis sandsynlighed for, at de kan gennemføre forløbet og få og bibeholde et fritidsjob. Samtidig har nogle af samarbejdspartnerne haft en oplevelse af, at indsatsen ikke havde mulighed for at rumme nogle af de unge, som de gerne så fik hjælp til at få et fritidsjob, hvilket der fortsat er dialog omkring. Det er derfor vigtigt at pointere, at der blandt indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere er kommet en forståelse af, at selvom målgruppen, som indsatsen særligt ønsker at tilgodese, er sårbare unge, som har udfordringer i forhold til eller behov for hjælp til at finde et fritidsjob, så er der alligevel nogle unge, som kan være udfordrede i en sådan grad, at de ikke kan rummes eller hjælpes af indsatsen. Dermed er der nogle unge, som nogle af samarbejdspartnerne mente var i målgruppen, hvortil indsatsen dog ikke kunne matche deres ønsker og behov.

Ud fra fritidsjobkonsulenternes oplevelser med forløbene med de unge virker der ikke til at være et behov for supplerende støtte eller hjælp til at fastholde

dem undervejs i forløbene, andet end den støtte, der allerede er fra de henvisende samarbejdspartnere og fritidsjobkonsulenterne selv i forhold til at motivere de unge til deltagelse. I langt de fleste tilfælde oplever fritidsjobkonsulenterne at lykkes med at motivere de unge til at deltage i indsatsen og finde et fritidsjob. De unge, som er enten udfordrede i forhold til motivation og/eller fastholdelse, er ofte unge, der i forvejen enten har travlt med fritidsinteresser eller deres skole, eller som har udfordringer af en karakter, der gør deltagelse i indsatsen urealistisk, og som bør adresseres andetsteds end i indsatsen.

5 Projektets bidrag til at få unge godt på vej

Fritidsjobindsatsen er kommet godt fra start under vanskelige betingelser, der ud over coronapandemien også inkluderer Esbjerg Kommunes deltagelse i frikommuneforsøget på skoledelen, hvilket betyder, at skolerne i indsatsens første leveår har haft svært ved at prioritere tilstrækkelige ressourcer til at gå helt ind i indsatsen.

Indsatsen har til hensigt at få fat i skoleelever og 16-18-årige unge, der ikke på egen hånd er i stand til at finde et fritidsjob og fastholde det, samt støtte de unge i at finde et fritidsjob og herigennem udvikle deres kompetencer og færdigheder, således at de opnår en positiv forandring, der kan have positive implikationer for de unges videre færd med uddannelse og beskæftigelse.

Der har været 73 forløb for 38 skoleelever og 32 unge i alderen 16-18 år. 69 pct. er kommet videre i et fritidsjob, og enkelte er brobygget videre til andre indsatser og skoler. Indsatsen er lykkedes indtil videre med at få fat i skoleelever og unge, der befinder sig i udsatte positioner. Der er et spænd i graden af udsathed, der kommer til udtryk ved de unges selvrapporterede livsmestring, men som også kommer til udtryk i, hvor længe de unge er i indsatsen. Det er en styrke, at der ikke er fastsat en fast varighed på indsatsen, men at indsatsen først slipper de unge, når de er klar enten til job eller til anden indsats. Når de unge er tidsmæssigt længe i indsatsen, er det ikke nødvendigvis udtryk for, at der er høj intensitet i hele forløbet, men i højere grad udtryk for, at det tager tid at opbygge tillidsskabende relationer mellem fritidsjobkonsulenterne og de unge, og at disse relationer er afgørende at have på plads i forhold til, at de unge kan støttes og hjælpes videre.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at give et bud på, om de ønskede forandringer for de første deltagere i indsatsen er opnået. Men baseret på fritidsjobkonsulenternes vurderinger af de unge, der er stoppet i indsatsen, vurderes indsatsen for 18 ud af 24 at have skabt en blivende forandring hos den unge. For de resterende 6 er vurderingen, at der skal opfølgende indsatser til for enten at fastholde den opnåede forandring eller for at skabe forandringen.

Generelt sker rekrutteringen ad de veje, som var tilsigtede. Skoleeleverne rekrutteres via skolen eller via den åbne vejledning på skolerne, og de unge rekrutteres primært via uddannelses- og erhvervsvejledningen. Der kan dog være behov for, at de professionelle, der skal brobygge målgruppen til indsatsen, skruer op for rekrutteringen. I forhold til rekrutteringen af de unge kan der

ligeledes med fordel skrues op for rekrutteringen via ungdomsskolerne; omvendt skal der tages højde for, at netop de unge er særligt udsatte og derfor kræver en del ressourcer i indsatsen for at blive hjulpet videre. Så hvis der skal rekrutteres flere unge, skal indsatsen nøje vurdere, hvor mange flere de kan rumme og stadig hjælpe godt videre.

Aktuelt ser det ud til, at der er god bredde i de jobmuligheder, som de unge kan komme ud i. Dog kan der være behov for at arbejde på at udvide jobmulighederne inden for erhvervsfaglige områder, der kan appellere til drenge/unge mænd som fx inden for byggebranchen. Der er en overvægt af piger/unge kvinder i indsatsen, og det kan hænge sammen med manglende variation i forhold til drenge/unge mænds præferencer.

5.1 Status på implementeringen

Trods en udfordret opstart under coronanedlukningen oplever indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere, at indsatsen er kommet godt i gang med implementeringen, hvor den er lykkedes med både den åbne vejledning og de individuelle forløb. Indsatsens samarbejdspartnere, herunder kontaktpersoner på skoler og UU-vejledere, opfatter indsatsen som meningsfuld, som værd at bruge tid og ressourcer på, som værende kommet godt i gang, og som noget, der både har potentiale til – og realistisk set kan – blive endnu bedre.

Både indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere oplever, at samarbejdsrelationerne er gode, og at de løbende har haft gode og konstruktive dialoger og lavet justeringer i forhold til roller, arbejdsopgaver og arbejdsgange, som de oplever har været meningsfulde. De fortæller alle om, at indsatsen skal have tid til at komme i gang, og at de fortsat oplever at være i proces med at optimere indsatsen og forbedre samarbejdet omkring den, hvilket de alle forholder sig optimistisk til og mener kan bære frugt.

I forhold til rekruttering oplever medarbejdere og samarbejdspartnere, at indsatsen er lykkedes godt med at rekruttere via den åbne vejledning, præsentationer på skolerne og via henvisninger fra UU-vejlederne. Indsatsens medarbejdere fortæller dog om udfordringer med manglende henvisninger fra særligt lærerne og kontaktpersonerne på skolerne. Kontaktpersonerne fortæller hertil om en oplevelse af ikke at have gjort nok, og de ytrer et ønske om at ville kunne spotte og henvise flere unge til indsatsen. Både indsatsens medarbejdere og samtlige samarbejdspartnere fortæller om store udfordringer med at rekruttere unge til gruppeforløb, hvilket på nær en enkelt gruppe, som hurtigt blev opløst, endnu ikke er lykkedes.

Indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere fortæller også om indledningsvis og delvist fortsatte udfordringer med forskellige forståelser af målgruppen, hvor fritidsjobkonsulenterne eksempelvis har haft en oplevelse af, at ikke alle de unge, der blev henvist til dem, var i realistisk betragtning til at kunne deltage i indsatsen eller bibeholde eventuelle fritidsjob. Både indsatsens medarbejdere og samarbejdspartnere fortæller om løbende og fortsat at have talt sig frem til en fælles forståelse af målgruppen, hvilket dog særligt på én af skolerne fremhæves som en stadig udfordring.

Indsatsens medarbejdere har desuden oplevet store udfordringer i forhold til at etablere flere og nye former for fritidsjob og herunder engagere virksomheder i et virksomhedsnetværk. Der er allerede mange etablerede erhvervsnetværk i byen, og virksomhederne er ofte usikre på, hvad unge må og ikke må i forhold til arbejdsmiljølovgivningen, hvorfor de ikke ansætter eller ikke har overvejet muligheden for at ansætte fritidsjobbere. Indsatsens medarbejdere arbejder fortsat med at opsøge og oplyse virksomheder og herunder at tappe ind i de etablerede virksomhedsnetværk.

5.2 Opmærksomhedspunkter og forslag til justeringer

I det følgende præsenteres en række opmærksomhedspunkter som fritidsjobindsatsen er i proces med at arbejde med.

5.2.1 Systematisk inkorporering af indsatsen internt på skolerne

Der foregår mange projekter på en skole, og lærere kan opleve at have mange opgaver, som tilsammen kan placere fritidsjobindsatsen i en marginal position på skolerne. For at undgå dette formulerer en af de involverede skoler et behov for, at der på skolerne organisatorisk arbejdes med, at både fritidsjobkonsulentens kontaktflade ind på skolen og lærernes interne vidensdeling sættes i system og inkorporeres i skolernes interne struktur. En skoleleder foreslår, at fritidsjobkonsulentens forefaldende og håndholdte kontakt til kontaktpersonen og lærerne fortsætter, men at indsatsen også indtænkes som et mere fast og systematisk element på skolen, således at fritidsjobkonsulenten ikke blot er "ugens gæst" og endnu en ting, som lærerne skal huske på i dagligdagen. Skolelederen foreslår, at fritidsjobindsatsen inkorporeres i 8. og 9. klassernes årshjul og hertil indgår som et fast element på årgangsmøderne, hvor det eksempelvis kan tages op hvert efterår og følges op på efter jul. Det ville ifølge skolelederen også gøre det nemmere for ledelsen at bakke op om og understøtte

indsatsen, eksempelvis ved i kølvandet på opsamlingen på årsmøderne at arrangere senere statusmøder internt på skolen mellem lærerne eller eksternt mellem kontaktpersonen og fritidsjobkonsulenten.

5.2.2 Uvished omkring, hvad unge må og ikke må

Indsatsens medarbejdere oplever udfordringer med at etablere flere og nye former for fritidsjob og herunder at engagere virksomheder i et netværk, hvilket skyldes, at virksomhederne ofte er i tvivl om, hvilke arbejdsopgaver unge må og ikke må varetage. Fritidsjobkonsulenterne oplever ofte at blive mødt med, at arbejdsmiljølovgivningens regler fremstår uklare for virksomheder, der selv har svært ved at finde de svar, de søger, og derfor undlader at ansætte eller overhovedet at tænke i muligheden for at ansætte fritidsjobbere. Det er vigtigt i indsatsen fortsat at have et stort fokus på dette arbejde med at op- søge og oplyse virksomheder om, hvilke typer af arbejdsopgaver de unge må og ikke må varetage, og herunder at være kreative i forhold til oprettelsen af eventuelle nye jobs.

5.2.3 Inddragelse af 7. klasse

Flere af samarbejdspartnerne forholder sig undrende over for, hvorfor elever fra 7. årgang ikke også er en del af indsatsens målgruppe, eftersom man kan få et fritidsjob, allerede fra man er 13 år. De pointerer, at der også kunne være en vis ræson i at præsentere indsatsen for eleverne på 7. årgang på skolerne for så tidligt som muligt at skabe både kendskab til og mulig interesse for indsatsen. Med baggrund i kontaktpersonernes forslag kunne et opmærksom- heds punkt være at igangsætte en dialog blandt samarbejdspartnerne omkring, hvorvidt inddragelse af 7. klassetrin i indsatsen ville være et meningsfuldt og givtigt tiltag og herunder drøfte, hvordan dette i så fald kunne foregå.

5.2.4 Fortsat fokus på målgruppen

Indsatsen er tilrettelagt med henblik på at hjælpe unge i udsatte og sårbare positioner tættere på job og uddannelse. I indsatsens første periode har det vist sig at være en udfordring klart at definere inklusions- og eksklusionskrite- rier for målgruppen. Særligt svær er afvejningen af, om det er unge, der er så udfordrede, at de ikke kan få gavn af indsatsen. Når en indsats har med en udfordret målgruppe at gøre, er det forventeligt, at der løbende vil være be- hov for dialog om målgruppen mellem indsatsens medarbejdere og samar- bejdspartnere. Det er vigtigt fremadrettet at prioritere denne dialog og snak om, hvorvidt konkrete unge kan løftes.

5.2.5 Den rigtige kontaktperson

Der er erfaringer med, at ikke alle kontaktpersoner på de involverede skoler selv har kendskab til eller daglig kontakt med målgrupperne. For at sikre, at kontaktpersoner har den bedste mulighed for at brobygge til indsatsen, er det vigtigt, at kontaktpersoner har positioner på skolerne, hvor de er kendt af målgruppen, og hvor de er i kontakt med målgruppen.

5.2.6 Øget fokus på relationel tryghed

Målgruppen for indsatsen er sårbar og udsat. Kontaktpersonerne oplever, at der kan være en barriere for de unge i, at de ikke føler sig trygge i at skulle møde indsatsen for første gang. En mulighed for at skabe øget relationel tryghed mellem fritidsjobkonsulenten og den unge er, at kontaktpersonen eller den unges klasselærer deltager i første møde og sikrer en tryk overgang og indgang til indsatsen. Dette praktiseres allerede, men der kan være behov for i højere grad at fokusere på den relationelle tryghed.

5.2.7 Formidling af succeser

Flere samarbejdspartnere både efterspørger og foreslår, at indsatsen fortæller solstrålehistorier fra arbejdet med de unge, hvor der gives eksempler på unges vej ind i indsatsen, motivation for at deltage, oplevelse med forløbet, oplevelse med at have et fritidsjob og ikke mindst oplysning om fritidsjobbets arbejdsopgaver, arbejdsgivere, og hvordan det hele kom i stand.

Både UU-vejledere og kontaktpersoner på skolerne forestiller sig, at sådanne solstrålehistorier både ville gøre det nemmere for dem at se for sig, hvilke unge der kunne være i målgruppen, samt at det også ville blive nemmere at motivere eventuelt tvivlende unge, som de af forskellige årsager måtte have grund til at ville henvise til indsatsen. De forestiller sig, at solstrålehistorierne vil gøre indsatsen mere håndgribelig for både UU-vejlederne og kontaktpersonerne selv, for lærerne på skolerne og ikke mindst for de unge, og at det vil resultere i flere henvisninger fra lærerne, fordi det bliver lettere at motivere og rekruttere unge til indsatsen.

Litteratur

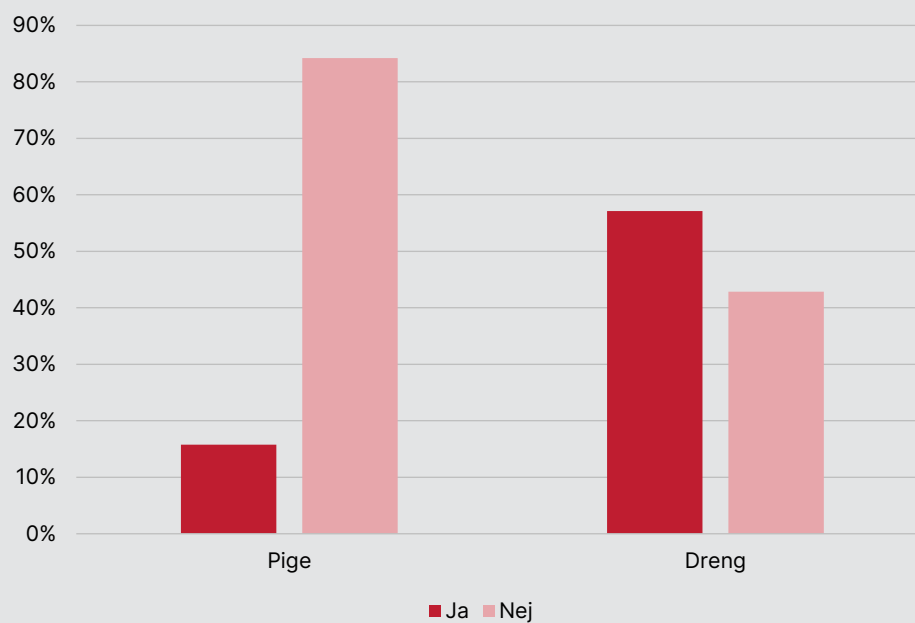
- Benjaminsen, L. (2006). Chanceulighed i Danmark i det 20. århundrede. Udviklingen i intergenerationelle uddannelses- og erhvervschancer. Sociologisk Institut, KU.
- Benjaminsen, L., Andrade, S. B., Andersen, D., Enemark, M. H., & Birkelund, J. F. (2015). Familiebaggrund og social marginalisering i Danmark: En registerbaseret kortlægning. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Borghans, L., Duckworth, A. L., Heckman, J. J., & Weel, B. T. (2008). The economics and psychology of personality traits. *Journal of Human Resources*, 43(4), 972–1059.
- Carneiro, P., & Heckman, J. (2003). Human capital policy. IZA – Institute of Labor Economics.
- Christensen, G., & Christensen, M. L. (2021). Børn og unge i get2sport-foreningerne. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Christensen, G., Christensen, M. L., Hjelmar, U., Espersen, H. H., Enemark, M. H., Mikkelsen, C. H., & Winkler, A. (2022). Chanceulighed i udsatte boligområder. En analyse af boligsociale helhedsplaner bidrage til at forbedre børn og unges livschancer. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Christensen, G., Jakobsen, V., Enemark, M. H., Widding, J. G., Stabell, C. L., Søgaard, C. D., Nielsen, H., & Aner, L. G. (2018a). Børn og unges uddannelseschancer - De boligsociale indsatsers bidrag: Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Christensen, G., Jakobsen, V., Enemark, M. H., Widding, J. G., Stabell, C. L., Søgaard, C. D., Nielsen, H., & Aner, L. G. (2018b). En vej til arbejdsmarkedet med de boligsociale indsatser: Evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser finansieret af 2011-14-midlerne. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Damelang, A., & Kloss, G. (2013). Poverty and the social participation of young people - an analysis of poverty-related withdrawal mechanisms. *Journal of Labour Market Resources*, 46(4), 321–333.

- Deci, E. L., Eghrari, H., Patrick, B. C., & Leone, D. R. (1994). Facilitating Internalization: The Self-Determinations Theory Perspective. *Journal of Personality*, 62(1), 119–142.
- Durlak, J. A., & Dupre, E. P. (2008). Implementation Matters: A Review of Research on the Influence of Implementation on Pro-program Outcomes and the Factors Affecting Implementation. *American Journal of Community Psychology*, 41(3–4).
- Fixsen, D. L., Naoom, S. F., Blase, K. A., Friedman, R. M., & Wallace, F. (2005). *Implementation Research: A Synthesis of Literature*. University of South Florida.
- Gagné, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331–362.
- Gelber, A., Isen, A., & Kessler, J. B. (2015). The Effects Of Youth Employment: Evidence From New York City Lotteries. *Quarterly Journal of Economics*, 131(1).
- Goldman-Meller, G., Caspi, A., Arseneault, L., Ajala, N., Ambler, A., Danese, A., Fisher, H., Hucker, A., Odgers, C., Williams, T., Wong, C., & Moffitt, T. (2016). Committed to work but vulnerable: Self-perceptions and mental health in NEET 18-year-olds from a contemporary British cohort. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(2), 196–203.
- Heckman, J., Stixrud, J., & Urzua, S. (2006). The effects of cognitive and noncognitive abilities on labor market outcomes and social behavior. *Journal of Labor Economics*, 24(3), 411–482.
- Heckmann, J. J. (1999). *The policies to foster human capital*. National Bureau of Economic Research.
- Laustsen, M., & Andreasen, A. G. (2019). *Karakteristik af udsatte forældre, 2019*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Leos-Urbal, J. (2014). What is a summer job worth? The impact of summer youth employment on academic outcomes. *Journal of Policy Analysis and Management*, 33(4), 891–911.
- Lesner, R. V., Damm, A. P., Bertelsen, P., & Pedersen, M. U. (2018). *Life skills development of teenagers through spare-time jobs*. Economics Working Papers 2018-09, Department of Economics and Business Economics, Aarhus University.

- Modestino, A. S., & Paulsen, R. J. (2019). Reducing inequality summer by summer: Lessons from an evaluation of the Boston Summer Youth Employment Program. *Evaluation and Program Planning*, 72.
- Ottosen, M. H., Andreasen, A. G., Dahl, K. M., Hestbæk, A.-D., Lausten, M., & Rayce, S. B. (2018). *Børn og unge i Danmark: Velfærd og trivsel 2018*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Pihl, M. D., & Salmon, R. (2021). Psykisk sygdom og dårlige karakterer spænder ben for unges uddannelse. *Arbejderbevægelsens Erhvervsråd*.
- Ploug, N. (2005). *Social arv: Sammenfatning 2005*. Socialforskningsinstituttet.
- Thomsen, J.-P., & Andrade, S. B. (2016). Uddannelsesmobilitet i Danmark. *SFI Tema*, 3, 1-10.
- Thomsen, J.-P., Kohl, K. S., Jæger, M. M., Henze-Pedersen, S., Kamsteen, K., & Hansen, J. L. (2019). *Læringsmiljøer i danske familier: En kortlægning af de forskellige læringsmiljøer i danske småbørnsfamilier*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Bilag 1 Bilagsfigurer til kapitel 3

Bilagsfigur 1.1 Fordeling af, om målgruppen går til noget i deres fritid (fx fodbold eller andre sportsgrene, spejder, musik, dans og drama, ungdomsklub opgjort for piger og drenge). I procent.

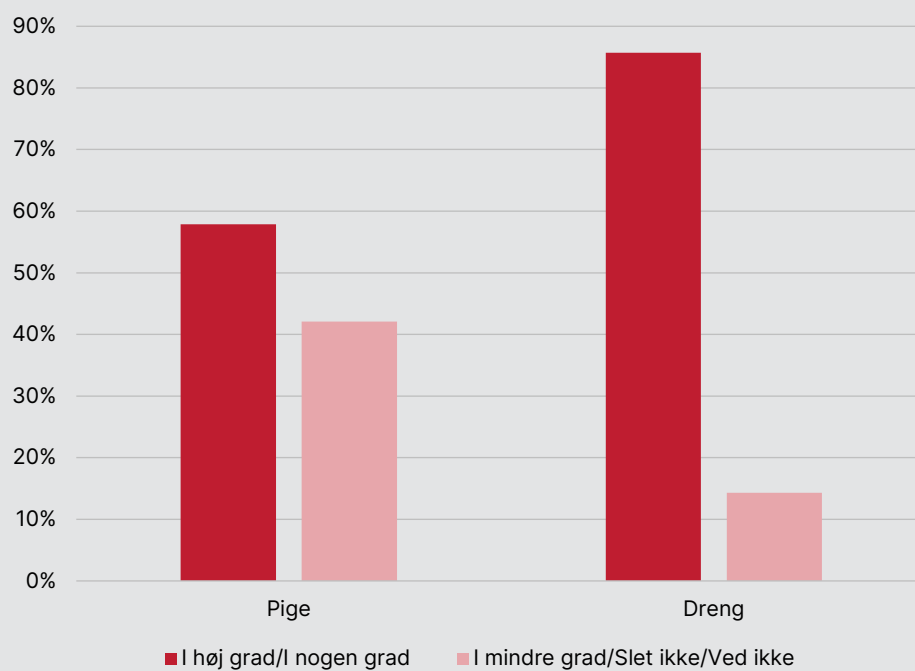

Anm.: N (piger) = 19, N (drenge) = 14.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Går du til noget i din fritid? (Eksempelvis fodbold eller andre sportsgrene, spejder, musik, dans og drama, ungdomsklub)".

Kilde: Livsmestrings-survey.

Bilagsfigur 1.2 Fordeling af, om målgruppen føler, at de er en del af et fællesskab – opgjort for piger og drenge.

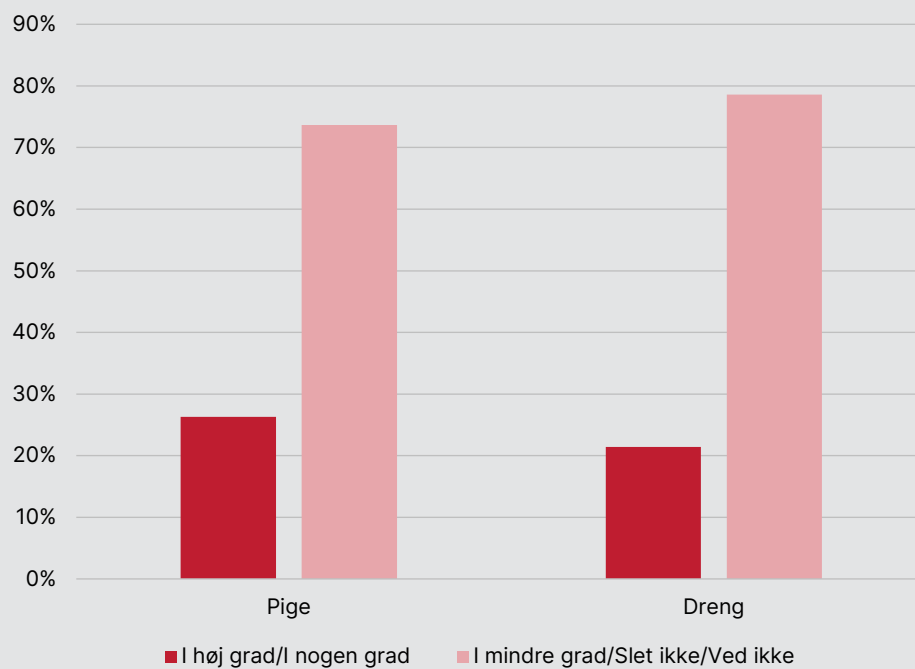

Anm.: N (piger) = 19, N (drenge) = 14.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du, at du er en del af et fællesskab?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Bilagsfigur 1.3 Fordeling af, om målgruppen føler, at de bliver holdt uden for samfundet – opgjort for piger og drenge. I procent.

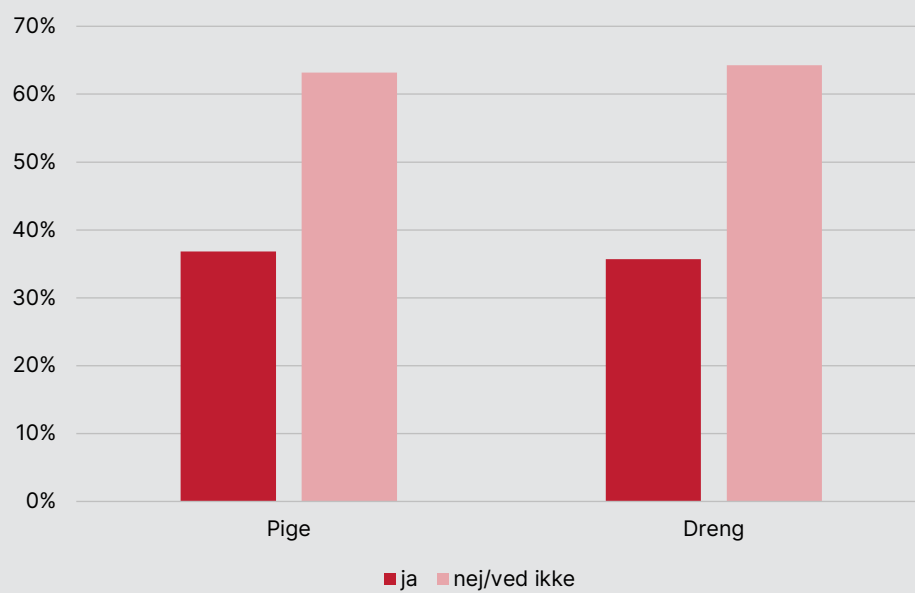

Anm.: N (piger) = 19, N (drenge) = 14.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du, at du bliver holdt uden for samfundet?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Bilagsfigur 1.4 Fordeling af, hvorvidt målgruppen ofte føler sig ensomme – opgjort for piger og drenge. I procent.

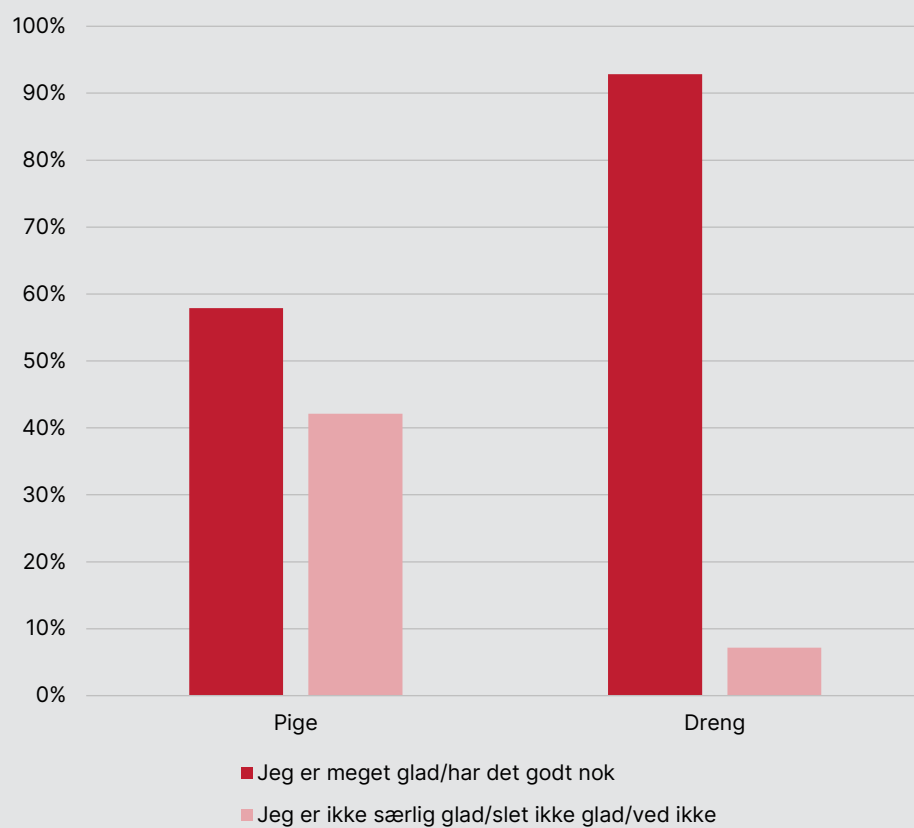

Anm.: N (piger) = 19, N (drenge) = 14.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Føler du dig ofte ensom?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

Bilagsfigur 1.5 Fordeling af, hvad målgruppen synes om deres liv for tiden – opgjort for piger og drenge. I procent.

Anm.: N (piger) = 19, N (drenge) = 14.

Note: Målgruppen har fået spørgsmålet: "Hvad synes du om dit liv for tiden?"

Kilde: Livsmestrings-survey.

VIVÉ